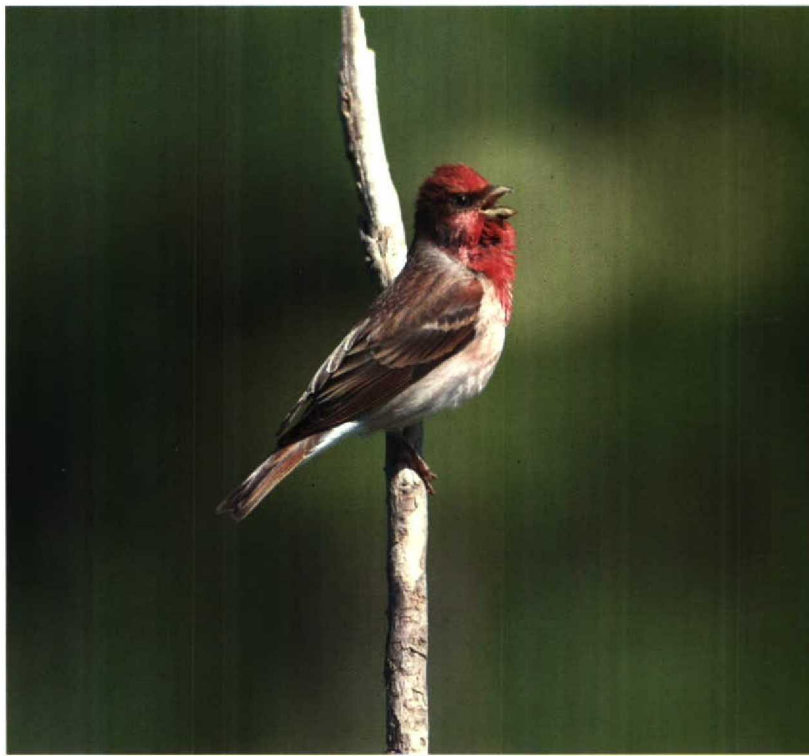

DUTCH BIRDING

VOLUME 14 • NO 3 • 1992

Dutch Birding

Adres Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland

Redactiesecretariaat Arnoud van den Berg (023-378024) en Gerald Oreel (02518-70992, fax 020-5803266)

Redactie Arnoud van den Berg, Tom van der Have, Ferdy Hieselaar, Graham Holloway, André van Loon, Gerald Oreel en Frank Rozendaal

Fotografische redactie René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel, Nederland (010-4508879)

Redactieraad Christine Barthel, Peter Barthel, Enno Ebels, Klaas Eigenhuis, Dick Forsman, Ted Hoogendoorn, Killian Mullarney, Hans Schekkerman, Hadoram Shirihaï en Peter Symens

Redactiemedewerkers Ruud van Dongen, Gerald Driessens, Hans Gebuis, Hans van der Meulen en Peter de Rouw

Productie en lay-out André van Loon (020-6997585) en René van Rossum

Advertenties Peter Meijer (03480-31905)

Abonnementen 1992: NLG 52.50 (Nederland) of BEF 1000 (België); NLG 60.00 (overige landen binnen Europa) en NLG 65.00 (landen buiten Europa). Girorekening (Nederland) 01 50 697; girorekening (België) 000 1592468 19; bankrekening 54 93 30 348 van ABN-AMRO (Amsterdam). Rekeningen tnv Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland.

Voor abonnementen, inlichtingen en adreswijzigingen kan men zich richten tot: Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland.

Dutch Birding is een tweemaandelijks tijdschrift met nummers in februari, april, juni, augustus, oktober en december. Het publiceert artikelen en mededelingen over de morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in de Benelux, Europa en elders in het Palearctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied.

Manuscripten behoren te worden uitgevoerd in machineschrift met een dubbele regelafstand en een ruime marge aan beide zijden. Manuscripten kunnen ook op floppy-disk worden aangeleverd, in Macintosh of in MS-DOS format. Meer informatie hierover is verkrijgbaar bij het redactiesecretariaat.

Een lijst met tarieven voor de betaling van auteurs, fotografen en tekenaars is verkrijgbaar bij het redactiesecretariaat.

Dutch Birding Association

Adres Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland

Nuts-Aegon Ziektekosten NV is hoofdsponsor van de Dutch Birding Association

Bestuur Paul Knolle (voorzitter), Enno Ebels (secretaris), Arnold Veen (penningmeester), Arnoud van den Berg, Roy de Haas, Peter Meijer en Gerald Oreel

Bestuursmedewerkers Gerald Driessens, Ron van den Enden, Leo Heemskerk, Ferry Ossendorp, Wim van der Schot, Kees Tiemstra, Dieuwke van der Veen en Peter van der Wolf

Telefoonlijnen Nederland: 06-320 321 28 (vogellijn 50 cpm); 078-180935 (inspreeklijn)
België: 03-4880194 (vogel- en inspreeklijn)

Travel-reports service Dirk de Moes, Postbus 94, 3956 ZS Leersum, Nederland (03434-57501)

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna

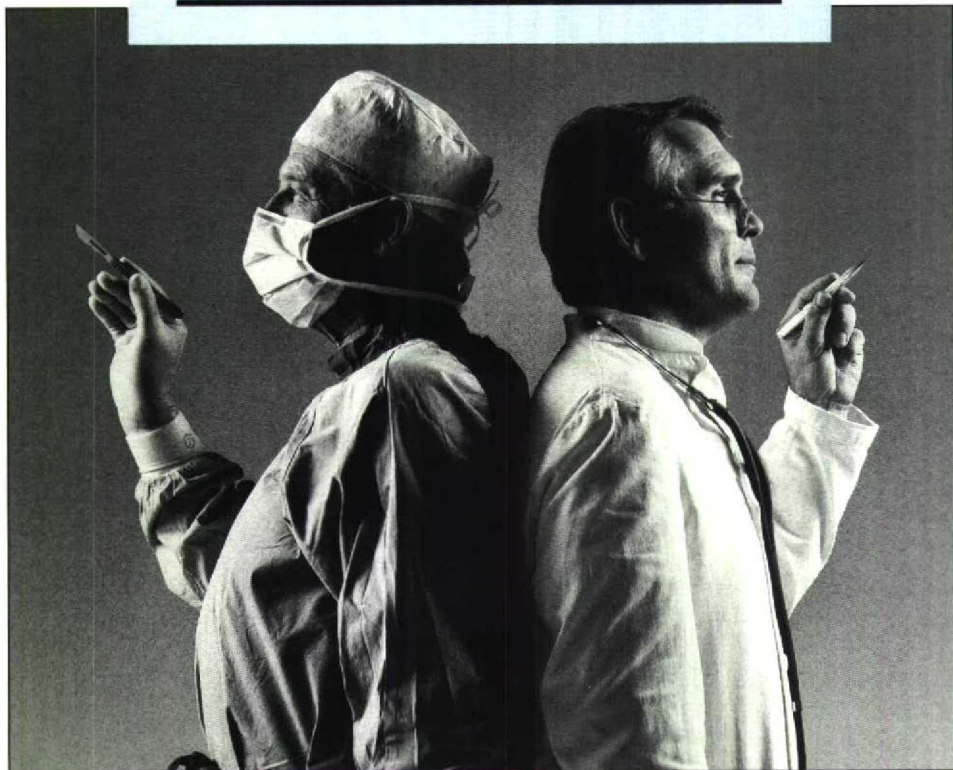
Adres CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Nederland

Leden Arnoud van den Berg (voorzitter), Pieter Bison (secretaris 020-6715783), Rolf de By (archivaris), Cock Reijnders, Kees Roselaar, Hans Schekkerman en Gerard Steinhaus

© 1992 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2878.

Drukkerij Albédon/Klop BV, Postbus 3211, 2220 CE Katwijk, Nederland

U TWIJFELT OF U DIE OPERATIE
WEL ECHT MOET ONDERGAAN.

**GELUKKIG IS ER EEN SPECIALIST DIE
VOOR 100% ACHTER EEN SECOND OPINION STAAT.**

Vraag uw assurantie-adviseur naar de Zeker Beter Polis.

Stadhoudersplantsoen 214, 2517 SK Den Haag. Telefoon 070 - 3100 614.

NUTS-AEGON HOOFDSPONSOR DUTCH BIRDING ASSOCIATION

DUTCH BIRDING SERVICE KIJK EN VERGELIJK ! DUTCH BIRDING in samenwerking met DANUBIA BELGIUM

BAUSCH & LOMB ELITE LEVENSLANGE GARANTIE

NLG

10 x 42 (rubber) lederen etui	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 42 (rubber) lederen etui	BEL VOOR PRIJSOPGAVE

LEICA 30 JAAR GARANTIE

10 x 42 BGA (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
-------------------------------------	----------------------

ZEISS WEST 30 JAAR GARANTIE

10 x 40 BGAT (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
7 x 42 BGAT (rubber)	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 56 BGAT (rubber)	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
15 x 60 BGAT (rubber) compleet	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
10 x 25 B + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 20 B	BEL VOOR PRIJSOPGAVE

OPTOLYTH 30 JAAR GARANTIE

Alpin 10 x 40 (rubber) + speciale etui	845
Alpin 10 x 50 (rubber) + etui	950
Alpin 12 x 50 (rubber) + etui	970
Alpin 8 x 40 (rubber) + speciale tas	745
Touring 10 x 40 BGA (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
Touring 7 x 42 BGA (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
Royal 9 x 63 (rubber)	1495
Telescoop TBS 80 (groen rubber) body	1626
20 x WA lens	425
30 x WA lens	485
22 x 60 zoom	577
Telescoop TBS 80 (groen rubber) fluorite	BEL VOOR PRIJSOPGAVE

OPTICRON 5 JAAR GARANTIE (JAPANS)

10 x 40 ZWCF (rubber) WA	355
10 x 50 ZWCF (rubber) WA	365
8 x 42 ZCF Dioptron WA	595
10 x 42 ZCF Dioptron WA	595
10 x 50 ZCF Dioptron WA	625
Telescoop (45°, 60 mm) + 20-60 x zoomlens	1045

JAPANESE / RUSSISCHE VERREKIJERS

8 x 30 Tanto USSR + etui	110
20 x 70 ZCF + etui	625
7-15 x 35 ZCF + kompas	335
8 x 21 mini (rubber) + kompas	315

STATIEVEN

Slik SL 67	495
505 QF (3800 gram)	538
Slik SEC 16 (met pistoolgreep, 2800 gram)	415
Autoraamstatief	135

Prijzen miv. BTW en porto

Wijzigingen voorbehouden

INFORMATIE: ROY DE HAAS ☎ 03240 - 62819

Bovenstaande artikelen kunnen besteld worden door het vereiste bedrag over te maken op giro 4148343 tnv Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland, o/v het/de gewenste artikel(en).
De bestelling wordt binnen drie weken goed verpakt per post thuisbezorgd.

Wij zijn uw agent voor alle vogels van deze aarde:

NATUUR & BOEK

Als abonnee van DUTCH BIRDING ontving u enige tijd geleden een prachtig
vouwblad over een veelbelovende reeks die niemand mag missen:

HANDBOOK of the BIRDS of the WORLD
te verschijnen in tien delen
eerste deel september 1992

In Spanje voorbereid, onder auspiciën van de ICPB en aanvankelijk alleen door de
ICPB geannonceerd.

Overleg met de uitgever heeft er toe geleid dat wij nu kunnen optreden als agent:
u bestelt bij ons tegen dezelfde condities en de ICPB ontvangt een aanzienlijk deel
van de winst voor onderzoek en vogelbescherming. Meer informatie bij

telefoon 070 - 350 56 48

NATUUR en BOEK
Bankastraat 10
NL 2585 EN - Den Haag

VOGELEN IN ZOMPIGE WEIDEN of waar ook ter wereld

In een Bever-uitrusting blijf je er warm en droog bij:

- * Speciale steungevende rubberlaarzen
- * Waterdichte en toch ventilerende jacks en broeken
- * Behaaglijke, sterke fleecetruien
- * Rugzakken voor zware tochten of dagtourrugzakjes
- * Lichtgewicht tenten
- * Boeken, landkaarten, reisgidsen
- * Slaapzakken, bergschoenen, fototassen, fietstassen, etc, etc.

BEVER[®]
ZWERFSPOORT

Meer informatie of de jubileumcatalogus bel dan even 070 - 3 88 37 00

Den Haag 2521 AB Calandplein 4, Bever Boek & Kaart Den Haag 2521 AB Calandplein 4, Rotterdam Adm. de Ruiterweg 33-35, Utrecht Balijelaan 12, Haarlem Zijlweg
63, Breda Wilhelminastraat 22, Apeldoorn Brinklaan 45, Hilversum Havenstraat 16, Arnhem Utrechtsestraat 5, Erdman Schmidt Hoozeveen Weberstraat 7

Topical, lively and informative

BIRDING WORLD

*invites you to experience
the magic of birds...*

Enjoy our unique blend of articles, tailored to today's birdwatchers; everything from practical identification guides, clear and concise in style and lavishly illustrated, bird-finding tips, evocative photo-essays, and gripping accounts of all the current rarities through to mouth-watering excursions around the world, monthly British and Western Palearctic news summaries, birding hotspots, a myriad of special features, all our regular items including big-prize quizbirds, and much, much more...

*New for 1992, the bigger and
even better Birding World ...
50% larger, 100% more colour*

ANNUAL SUBSCRIPTION £31 (12 issues)
Special introductory offer £15.50 (6 months trial)
3 easy ways to pay (please indicate choice)
Giro (account no 2102102)
Bank cheque to Birding World (Sterling only)
Credit card (Visa, Access, Mastercard, Eurocard)

Card type..... Expiry date.....

Card no.....

Signature..... Amount.....

Name

Address

..... Country.....

Telephone.....

To: Birding World, Stonerunner, Coast Road,
Cley, Holt, Norfolk, NR25 7RZ, England

DB92

Free sample copy on request

SUPERPRIJZEN

*Door eigen import-
met volledige garantie*

KOWA TELESCOPEN

TNS 1 f 850,-	TNS 2 f 800,-
TNS 3 f 1697,50	TNS 4 f 1635,-
Okulair 20-60 x	f 445,-
20 ww f 285,-	30 ww f 365,-

OPTOLYTH

TBS 80 Fluorit lenzen f 1675,-
Okulair 20-60 x f 457,50
20 ww f 335,-
30 ww f 380,-

speciaalzaak sinds 1836

HES VAN ZWEDEN BV

Broerenstraat 17
6811 EA Arnhem, tel. 085 - 42 65 96

architectura+natura international booksellers

Leliegracht 44 - 1015 DH Amsterdam-C
Telefoon 020-6 23 61 86 - Holland

- Kingfishers, Bee-eaters and Rollers:
a handbook
C Hilary Fry, Kathie Fry & Alan Harris
f 106.10
- Moerasvogels van Europa
Karel H Voous
f 59.50
- Kleew, the story of a gull (herdruk)
Nico Tinbergen
f 33.50
- Honey-eaters and their allies of Australia
Wayne Longmore
f 178.00

Rare birds in the Netherlands in 1990

Arnoud B van den Berg, Rolf A de By & CDNA

This is the 11th annual report on rare birds in the Netherlands to be published in Dutch Birding (a Dutch-language version of this report appears in *Limosa*). It comprises 299 records (71% of which have been accepted) dating from 1990 (some into 1991 for long-staying individuals) as well as belated and reconsidered records, mainly from 1980-89, which have been evaluated by the Dutch rarities committee, the Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna CDNA. Several records for 1990 and earlier years are still under consideration for various reasons. A complete review of all rarity records from 1800-1980 has been compiled and will be published in due course.

Details included (if available) for each accepted record are: province and locality; date(s); number of birds if more than one, plumage and sex; if trapped, photographed, sound-recorded or collected (and where specimen is stored); names of up to three observers (usually the discoverer's name first) and relevant references in the literature (which normally includes (inter)national, not regional, journals). Numbers after each (sub)species' name refer to the total numbers of individuals 1 since 1 January 1980 but excluding 2 the current year. Species marked with an asterisk * are new to the Dutch list. Icelandic Black-tailed Godwit *Limosa limosa islandica* and Siberian Chiffchaff *Phylloscopus collybita tristis* are no longer considered by the CDNA (cf van den Berg et al 1991).

The following CDNA members voted on some or all of the records in this report: Arnoud B van den Berg (chairman), Pieter W Bison (secretary), Rolf A de By (archivist), Klaas J Eigenhuis, Gerald J Oreel, Cock Reijnders, Kees (C S) Roselaar, Hans Schekerman and Gerard H Steinhaus. Records should be sent to CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Netherlands, preferably using standard record forms, which can be obtained free of charge from CDNA. More information on the procedures of the CDNA can be found in Dutch Birding 9: 141-143, 1987; 11: 83-85, 1989; 12: 201, 1990; 13: 41, 1991 and in Dutch Birding (1990).

The year 1990 produced two new species for the Netherlands, Blyth's Reed Warbler *Acrocephalus dumetorum* and Two-barred Greenish Warbler *Phylloscopus plumbeitarsus*. Moreover, there was a good number of other rarities, eg, the second

record of Ivory Gull *Pagophila eburnea*, the third record of Bonaparte's Gull *Larus philadelphia*, the fourth record of Olive-backed Pipit *Anthus hodgsoni* and the fourth record of Booted Warbler *Hippolais caligata*. There was also an intriguing record of White Pelican *Pelecanus onocrotalus*, the first record since 1939 of Pacific Golden Plover *Pluvialis fulva*, the fifth to eighth records of Hume's Yellow-browed Warbler *Phumei* and the return of the Wallcreeper *Tichodroma muraria* to Amsterdam. Remarkable influxes occurred of Storm Petrel *Hydrobates pelagicus*, Two-barred Crossbill *Loxia leucoptera* and Parrot Crossbill *L. pytyopsittacus*. The first breeding attempt of Melodious Warbler *H. polyglotta* was successful.

It should be stressed that the committee's reasons for review and rejection are available to the public. From at least 1989 onwards, interested observers have received a photocopy of each committee member's hand-written (and hopefully legible) argumentation on their record. The CDNA hopes that complete freedom of information will stimulate a better understanding of the work of rarities committees and improves the interaction between birders and rarities committees, to the advantage of both parties.

Systematic list of accepted records

Balearic Shearwater *Puffinus yelkouan mauretanicus* 10,3

ZUIDHOLLAND Scheveningen, 17 August (K J Eigenhuis). NOORDHOLLAND Camperduin, 21 August (T M F Kompier, K J Eigenhuis et al); Camperduin, 7 September (E van der Burg, A Veen et al).

It becomes more and more apparent that westerly winds from mid-August to mid-September on the Dutch coast create a chance of seeing this recently separated Mediterranean species.

Storm Petrel *Hydrobates pelagicus* 10,27

ZEELAND Westkapelle, 8 September (G A Davidse, H P Braam, A Ova et al).

FRIESLAND Harlingen, 21 September (P de Knijff, M J V Hoffer).

NOORDHOLLAND Texel, 21 September (H-J Wight); Camperduin 22 September, (at least) six (A de Bruin, E B Ebels, J Scharringa et al); Castricum, 22 September, four (P Zwitter); Petten, 22 September, two (D J Moerbeek); IJmuiden, 22 September (at least) six (one still present on

23 September), photographed (T J C Luijendijk, M Berlijn, O Endtz et al, van den Berg 1990, van der Burg et al 1990); Texel, 23 September (H-J Wight).

ZUIDHOLLAND Maasvlakte, 21 September (A P Ros, G M Goedhart); Scheveningen, 21 September (E J van IJzendoorn et al); Scheveningen, 22 September, two (H A Gaasbeek, K J Eigenhuis, A Veen).

CONTINENTAL SHELF Off Ameland, Friesland, 23 September (L Steijn, A de Bruin, E J van IJzendoorn et al).

After only 10 records during 1982-89, there was an unprecedented influx of at least 27 birds during strong westerly winds on 21-23 September. On Helgoland, Germany, two were seen on 21 and eight on 22 September (van den Berg 1990). At IJmuiden, at least six birds, together with three Leach's Petrels *Oceanodroma leucorhoa*, were seen flying in large circles off the pier's light-house. Regularly, the birds were flying very close to the pier enabling photographers to make presumably the first pictures of free-flying Storm Petrels in the Netherlands. Some observers at IJmuiden, and also at Camperduin and Scheveningen, are of the opinion that a much larger number of birds passed than the committee's conservative estimate (cf Koerts 1992).

White Pelican *Pelecanus onocrotalus* 1,1

FLEVOLAND Keersluisplas, Lelystad, 6 May, adult (J Zwaneveld, E B Ebels et al).

This is the third accepted record (cf Blankert et al 1988). However, the unlikely localities (suburban areas)

69 Storm Petrel *Hydrobates pelagicus*, IJmuiden, Noordholland, 22 September 1990 (Arnoud B van den Berg)

of the previous two records make it possible that, after review, the present record actually may become the first (although being poorly documented for a first record).

Squacco Heron *Ardeola ralloides* 10,1

ZUIDHOLLAND Nieuwkoop, 10-13 June, adult summer (M Berlijn et al).

80% of the birds in the 1980s of this former (until c 1880) breeding bird were recorded in June, the remaining four in May (two) and July (two).

Cattle Egret *Bubulcus ibis* 26,2

ZUIDHOLLAND Lisse, 25-28 October (M Berlijn, P Rousset); Hoogblokland, 24 November to 2 December (E van Boheemen).

1989 OVERIJSEL Deventer, 1-5 November, adult winter, photographed (N Noordhof, D C uit de Weerd et al).

The first record was in June 1964 and the species was seen annually during the 1980s (except in 1983). Perhaps to some, the total of 56 records is rather meagre, considering the increase of this species in France and the large number of cattle in the Netherlands.

Greater Flamingo *Phoenicopterus ruber roseus* 19,5

FLEVOLAND Lepelaarsplassen, 1 May, two, adult (A van Egmond, H van den Berg).

GRONINGEN Lauwersmeer, 7 June, adult (A de Bruin, L J R Boon et al).

FRIESLAND Steile Bank, 16 June to 2 August, six, adult (K Zwaan).

1989 ZEELAND Philipsdam, 5-13 May, two, adult (T O V Muusse, M J M Muusse et al).

GRONINGEN Lauwersmeer, 23 September to 3 November, adult (P van Scheepen, D Blok, D Schut et al).

1988 GRONINGEN Lauwersmeer, 11 April, adult (D Schut, D Blok).

1987 GRONINGEN Lauwersmeer, 11-16 August, adult (H P van der Jeugd et al).

The record from the Lauwersmeer in 1987 was previously reported for 12-16 August (Blankert et al 1988). The record at the Philipsdam in 1989 was previously reported for 13 May (one bird) (van den Berg et al 1991). It is assumed that three of the six birds on the Steile Bank are the same long-staying individuals reported earlier for Friesland (van den Berg et al 1989, 1991). It is also assumed that all Lauwersmeer records refer to the same individual first reported in 1987.

Flamingos are long-living and long-staying individuals and appear to move frequently between suitable areas in the south and the north of the country. Therefore, it is impossible to get a clear picture of the actual number of birds involved. An increase in accepted records since the species' survey in 1984 suggests that until the mid-1980s birders often refrained from the (sub)specific identification of flamingos (cf van den Berg 1987).

Long-staying individuals are regularly seen in mixed flocks with Chilean Flamingo *P chilensis* and Greater Flamingo of the Caribbean subspecies *P r ruber*, both of which are considered to be definitely of captive origin. Moreover, it is likely that many birds originate from a thriving mixed breeding population in Nordrhein-West-

falen, Germany (Treep 1991). Nevertheless, the CDNA is of the opinion that a wild origin of Greater Flamingo can not be ruled out. It is hoped that one day a ringing recovery will confirm the species' genuine vagrancy since there have been extensive colour ringing projects in southern France and Spain. Often, though, it has been argued that vagrant Greater Flamingos in north-western Europe are more likely of eastern origin, ie from Kazakhstan.

Ross's Goose *Anser rossii* 3,0

ZUIDHOLLAND Stellendam, 1 December to 23 March 1991, one, adult, photographed (E B Ebels et al, van der Burg et al 1991).

1989 ZUIDHOLLAND Stad aan 't Haringvliet and Stellendam, 18 November to (at least) 19 February 1990, two (later one), adult, photographed (A B van den Berg, K Mullarney, Anonymus 1990a).

These birds are considered to be the same as the two during the winters of 1987/88 and 1988/89 (van den Berg et al 1989, 1991, Dutch Birding 1990). Probably the same two adult birds were photographed on 4-5 May 1988 at Grasdorf-Laatzen, Kreis Hannover, Niedersachsen (Bundesdeutscher Seltenheitausschuß 1990). It seems that one disappeared during 1990 because only a single individual was reported in the winter of 1990/91.

Black Brant *Branta bernicla nigricans* 43,2

FRIESLAND Schiermonnikoog, 27 March to 23 May, adult (H P van der Jeugd, D Heg, M Olthoff et al); Terschelling, 14-16 April, adult (K van Eerde); Lauwersmeer, 14 April, adult (J Sikkens, A de Bruin et al).

1989 FRIESLAND Schiermonnikoog, 22 January to 14 May, adult (H P van der Jeugd, D Heg).

1988 FRIESLAND Schiermonnikoog, 30 October to 22 November, two adults (D J Moerbeek, T M van der Have, H P van der Jeugd).

One of the Schiermonnikoog birds in 1988-90 is considered to be the same individual returning for three consecutive winters. The 1988 record was previously reported for 19 November (one bird) and the 1989 record for 13 May (van den Berg et al 1989, 1991). Including 1990, there are 53 records of this subspecies; only adults were identified.

American Wigeon *Anas americana* 9,0

1988 FRIESLAND Schiermonnikoog, 17 October to 17 November, male, photographed (M Berlijn, H P van der Jeugd et al).

This record was previously reported for 17-23 October (van den Berg et al 1989). The committee is still awaiting information on the bird's presence in the winter of 1988/89.

Green-winged Teal *Anas crecca carolinensis* 3,1

FLEVOLAND Oostvaardersplassen, 21 November to 29 April 1991, adult summer, male (K J Eigenhuis, A Poelmans, R E van der Vliet).

This concerns the 10th record (the first was recorded in April 1937).

Ring-necked Duck *Aythya collaris* 6,1

GRONINGEN Lauwersmeer, 14-22 April, adult, male (K de Vries, R de Vries, A de Bruin et al).

FRIESLAND Schiermonnikoog, 5 May, adult, male, photographed (G J van den Berg, K H Scholten).

The Lauwersmeer bird is considered to be the same as the one on Schiermonnikoog. It constitutes the 12th record (the first was recorded in March 1959).

King Eider *Somateria spectabilis* 3,1

FRIESLAND Harlingen, 4-30 April, third-year or older, male, photographed (P de Boer, P Ferwerda, E B Ebels, H A Gaasbeek et al, Anonymus 1990a,b, Anonymus 1991b, van der Burg et al 1990, Dutch Birding 1990); Schiermonnikoog, 21 October, adult, male (G O Keijl); Harlingen, 24 December, adult, male (M van der Kooij, E A W Erns).

The Schiermonnikoog bird was seen only briefly in flight. The records in Harlingen are considered to concern the same bird as on 7-9 October 1989 at nearby Kornwerderzand, Friesland (van den Berg et al 1991). It is noteworthy that in early 1991 two males appeared at Harlingen.

Short-toed Eagle *Circus gallicus* 2,1

GELDERLAND Hoevelaken, 31 July (R E van der Vliet & M A van der Vliet).

1989 NOORDHOLLAND Nederhorst den Berg, 26 June (R F van Beusekom).

These are the first records of this species seen in flight. Especially, the Hoevelaken bird provoked much discussion since it was seen flying overhead for a relatively short time. The previous four records concern individuals picked up dead or weakened in November 1907, October 1959, June 1979 and August 1981.

Little Crake *Porzana parva* 3,1

GRONINGEN Eemshaven, 24 August to 6 September, first-year, photographed (L J R Boon, R H Hofman et al, Anonymus 1990a,b, van der Burg et al 1990).

This confiding bird constituted only the species' fourth record since 1980. Nearly all previous records are of birds in spring which were usually heard only.

Pacific Golden Plover *Pluvialis fulva* 0,1

FRIESLAND Abbega, 8 November, first-winter, trapped, photographed (J Jukema, B van der Veen, Anonymus 1990b, Jukema & van der Veen 1992).

This is the 10th record and the first since 1939. The records during 1896-1939 concern specimens from October (two), November (one), December (three), February (two) and March (one) (cf Roselaar 1990). Other records of birds collected more than 50 years ago are no longer considered acceptable since the skins could not be retraced for review.

Sociable Plover *Chettusia gregaria* 6,2

UTRECHT IJsselstein, 11-12 April, adult summer, photographed (G Abel, W Stoopendaal, A de Bruin et al, Anonymus 1990a,b, van der Burg et al 1990).

NOORDBRABANT Someren and Beuven, 29 June to 12

July, adult summer, photographed (J Westerbeek, C van Seggelen, M Berlijn et al).

There are now 20 records: in April (five), May (three), June (one), July (three), August (three), September (two), October (one) and November (one).

Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos* 30,1

ZEELAND Saeftinghe, 31 July, adult (J van Impe).

1989 FRIESLAND Mokkebank, 6 September, two (Y Kuipers, K Zwaan et al).

1988 ZUIDHOLLAND Valkenburg, 5-6 September, juvenile (K de Mooij, G van der Bent et al).

There are now 39 records: three in the 1960s, six in the 1970s and 29 in the 1980s; 80% of the records are from July-September.

Broad-billed Sandpiper *Limicola falcinellus* 38,2

FLEVOLAND Oostvaardersdijk, 6 May, adult summer (M Berlijn, J van der Laan).

GRONINGEN Lauwersmeer, 22-24 May, adult summer (B Gaxiola, A de Bruin et al).

1989 ZEELAND Wissenkerke 18 August, juvenile (T O V Muisse).

1984 FLEVOLAND Knardijk, 11-13 May, maximum of eight, adult summer (H Schekkerman et al).

During the last decade, this species has been recorded annually: one in 1981, one in 1982, four in 1983, nine in 1984, one in 1985, three in 1986, six in 1987, five in 1988, eight in 1989 and two in 1990. By far the most records are of spring migrants in May. The flock of eight in 1984 was unprecedented.

Buff-breasted Sandpiper *Tryngites subruficollis* 4,0

1986 GRONINGEN Lauwersmeer 19-20 May, adult summer (R Foppen et al).

This is the seventh record and the first in spring.

dowitcher *Limnodromus griseus/scolopaceus* 1,0

1986 GRONINGEN Lauwersmeer, 18 July, adult summer (R Foppen, T Meijer).

The CDNA is unable to judge which of the species was concerned. Apart from two records of unidentified dowitchers (including the one in September 1971 in the Lauwersmeer, Friesland), there are six of Long-billed Dowitcher *L. scolopaceus* and none of Short-billed Dowitcher *L. griseus*.

Long-billed Dowitcher *Limnodromus scolopaceus* 5,1

ZUIDHOLLAND Dordtse Biesbosch, 1-6 January, adult winter, photographed (T O V Muisse, M J M Muisse, H Gebuis, van der Burg et al 1990).

GRONINGEN Lauwersmeer, 7-12 May, adult summer, photographed (J van 't Hof, van der Burg et al 1990).

The Biesbosch bird constitutes the first winter record. The bird in May at Jaap Deensgat, Lauwersmeer, is considered to be the same as the one present at the same spot in July 1987, May 1988 and May 1989, and was possibly also the same as the unidentified bird in July 1986 (cf Dutch Birding 1990).

Marsh Sandpiper *Tringa stagnatilis* 52,13

ZEELAND Philipsdam, 28 April, adult (M Schildwacht, J

Kuipers, P van Rijn); Breskens, 4 May (P L Meininger, J Walhout); Kreekraksluizen, 14 June, three, adult (J van Impe).

GELDERLAND Erlecom, 28-29 April, adult summer (M Berlijn et al).

GRONINGEN Lauwersmeer, 3 May, adult winter (R Hofman, A de Bruin et al); Lauwersmeer, 4-5 May, adult summer, photographed (L J R Boon, R H Hofman et al); Eemshaven, 5 May, adult summer (L J R Boon et al); Hoeksmeer, 16-18 June, summer, photographed (D J Moerbeek, S Gardeslen, A de Bruin et al); Hoeksmeer, 18-23 June, summer, photographed (A de Bruin, R Romijn, D J Moerbeek et al); Beerta, 5 August, adult summer (S Luinenburg).

FLEVOLAND Oostvaardersdijk, 12 July (M Berlijn).

1989 ZEELAND Philipsdam, 5-10 May, adult summer (T O V Muisse, M J M Muisse, A van der Hout).

GRONINGEN Eemshaven, 5 September, adult winter (S Luinenburg).

1986 GRONINGEN Lauwersmeer, 1 May, photographed (S de Bruin, A de Bruin, I de Bruin).

This was the best year ever. Other good years were 1989 (11), 1987 (nine) and 1981 (eight). There are now 115 records. The first record dates back to May 1958.

Long-tailed Skua *Stercorarius longicaudus* 54,15

CONTINENTAL SHELF North off Schiermonnikoog, Friesland, 15 September, juvenile, photographed (A Veen, L van der Veen et al).

ZUIDHOLLAND Katwijk, 21 September, seven, four adults, one subadult and two immatures (J van Dijk et al); Scheveningen, 21 September, four, three adults and one juvenile (G J van den Berg, E J van IJzendoorn et al).

NOORDHOLLAND IJmuiden, 28 September, juvenile (E J van IJzendoorn); Camperduin, 9 October, adult summer (J Scharringa, N F van der Ham).

FRIESLAND Harlingen-Terschelling, 29 September, juvenile (P de Kijff).

1989 NOORDHOLLAND Camperduin, 2 October, adult (K J Eigenhuis, L Stegeman, J Stok).

It seems that there was an influx during the second half of September coinciding with influxes of Storm Petrel *Hydrobates pelagicus* and Sabine's Gull *Larus sabini*. In contrast, the bird in 1989 was the only record for that year.

Bonaparte's Gull *Larus philadelphia* 2,1

ZEELAND Ritthem, 11-19 February, first-winter, photographed (H Schekkerman, P L Meininger et al, Anonymus 1990a, Berlijn et al 1990, van der Burg et al 1990, Hoogendoorn & Steinhaus 1990).

The bird was spending much time at a sewage farm and on the river Schelde. The record coincided with an influx of at least nine individuals during February-April in Cornwall, Devon, Merseyside and Warwickshire, England. This constitutes the third record. The first record refers to an adult on 4 August 1985 and the second to a first-summer to second-winter from 16 June 1988 to 28 January 1989, both at IJmuiden, Noordholland.

Russian Common Gull *Larus canus heinei* 2,1

ZUIDHOLLAND Maasvlakte, 9 February, adult, male,

70 Squacco Heron *Ardeola ralloides*, Nieuwkoop, Zuidholland, June 1990 (Hans Gebuis)

71 King Eider *Somateria spectabilis*, male, Roptazijl, Harlingen, Friesland, 17 April 1990 (Arnoud B van den Berg)

72 Iceland Gull *Larus glaucooides*, IJmuiden, Noordholland, February 1990 (Hans Gebuis) 73 Bonaparte's Gull *Larus philadelphia*, first-winter, Ritthem, Zeeland, 19 February 1990 (Arnoud B van den Berg) 74 Ivory Gull *Pagophila eburnea*, first-winter (swimming!), Stellendam, Zuidholland, 17 January 1990 (Arnoud B van den Berg)

found dead (E J O Kompanje, J N J Post, Kompanje & Post 1990).

All three records of this subspecies concern birds found dead.

Iceland Gull *Larus glaucoides* 28,2

NOORDHOLLAND Zandvoort, 17 February, first-winter (F G S M Hieselaar).

ZUIDHOLLAND Scheveningen, 24-28 February, first-winter (A A Dijkstra, H P Braam, M Berlijn et al).

1989 ZUIDHOLLAND Stellendam, 14 March, first-winter (T O V Muisse).

NOORDHOLLAND IJmuiden, 16 December 1989 to 10 March 1990, first-winter, photographed (L van der Veen et al, van der Burg et al 1990).

The IJmuiden record was previously reported for 16-18 December 1989 (van den Berg et al 1991). The bird at Zandvoort could have easily concerned the same individual.

Ivory Gull *Pagophila eburnea* 1,1

ZUIDHOLLAND Stellendam, 9-19 February, first-winter, photographed (F Dröge, R F Boot, K J Eigenhuis, Anonymus 1990a, Berlijn et al 1990, van der Burg et al 1990, Dröge 1990, Dutch Birding 1990, Weber 1990).

This is the second record, exactly 4 years after the first. The remarkably tame bird entertained large crowds while being fed, and was regularly swimming.

Gull-billed Tern *Gelochelidon nilotica*

ZEELAND Breskens, 5 May, two, adult summer (J M Walhout et al).

FLEVOLAND Oostvaardersdijk, 8 May, adult (K J Eigenhuis).

NOORDHOLLAND Balgzand, 25 July, nine, adults (R E Brouwer); Balgzand, 10 August, 20, 16 adults and four juveniles (R E Brouwer, D J Moerbeek et al); Camperduin, 18 August, adult summer (A Vink, A de Bruin et al); Balgzand, 18 August, five, adults, one winter (D J Moerbeek, R E Brouwer, S Gardeslen); 't Zand, 6 September, four, adults (R E Brouwer, D van Dijk).

1989 NOORDHOLLAND Haarlemmerliede, 24 May, adult summer (R F J van Beusekom); Bergen aan Zee, 20 June, adult summer, (R F J van Beusekom).

The numbers roosting during late summer at Balgzand and a few other places in north-western parts of mainland Noordholland seem to be stable since the early 1980s (cf van den Berg et al 1991).

Roseate Tern *Sterna dougallii* 5,4

NOORDHOLLAND IJmuiden, 25 May, adult (D J Moerbeek); IJmuiden, 16 June, adult (K J Eigenhuis, J van 't Hof); IJmuiden, 3 July, adult (W E M van der Schot); Camperduin, 13-15 July, adult, photographed (L Stegeman, P P Böhre et al).

1982-85 ZEELAND Hooze Platen and Vlissingen, extreme dates 30 April and 3 October, adult, female, photographed (Bijtersbergen 1988, Mullarney 1988, Walhout 1988).

The four records in 1990 increase the total number of records in the Netherlands by 50% to 12. It is, however, possible that (at least) some records actually concern the

same individual. The 1982-85 female was paired with a Common Tern *S hirundo* in 1982 and 1984, producing a hybrid juvenile which was seen flying in 1984. At the Hooze Platen tern colony, the female was seen in 1982 from 20 to 29 July, in 1983 from 30 April to 26 July, in 1984 from 7 June to 11 September, and in 1985 from 20 June to 2 July. The female previously reported by Blankert et al (1986) for Vlissingen, Zeeland, on 8 September and feeding a hybrid juvenile from 28 September to 3 (or 4) October 1984, is considered to be the same as the one on Hooze Platen. The hybrids are not included in the totals.

Whiskered Tern *Chlidonias hybridus* 34,3

OVERIJSEL Olst, 21 June, two, adult summer (D C Uit de Weerd).

FLEVOLAND Houtribsluizen, 7 August, adult summer (S Luinenburg).

After only one record during 1984-86, the 16 records during 1987-90 show a marked increase.

Black Guillemot *Cephus grylle* 14,2

ZEELAND Westkapelle, 8 September, immature (H P Braam, T O V Muisse, F Twisk).

NOORDHOLLAND Camperduin, 10 October, immature (D Groenendijk, K J Eigenhuis et al).

There is now a total of 45 records. Most birds were recorded during August-December.

Great Spotted Cuckoo *Clamator glandarius* 4,1

ZUIDHOLLAND Hellevoetsluis, 7-16 May, immature, photographed (J Keukelaar, J Trammer, K Minnaar, van der Burg et al 1990).

There are now 10 records: in March (one), April (two), May (three), August (two), September (one) and October (one). None of these birds were twitchable.

Snowy Owl *Nyctea scandiaca* 1,1

NOORDBRABANT Lage Zwaluwe, 2 March, immature or female, photographed (A Hoevenaar, van der Burg et al 1990).

The bird was sitting on a roof during the day and seen by only a few local people. It could not be found the next days despite much effort by a lot of birders. After review, there are seven acceptable records: in January 1869, December 1884, November 1888, May 1904, June-August 1965 (presumably, the same bird was reported in March and November that year) and December 1980-March 1981. Among the old records reviewed are lost or badly labelled museum skins without sufficient details on date (at least month required) and locality (at least province required). Old field observations with no more details than, eg, 'large and white owl with some black markings and yellow eyes' were also rejected.

Bee-eater *Merops apiaster* 80,1

FRIESLAND Schiermonnikoog, 22-26 September, adult, photographed (M van den Berg, A de Bruin et al, van der Burg et al 1990).

1989 NOORDHOLLAND Huizen, 17 May, 14 (R F J van Beusekom).

In recent years, apart from several flocks of less than 10

birds, there have been flocks of 12 (in 1984), 10 (in 1987), 15 (in 1987) and 14 birds (in 1989).

Middle Spotted Woodpecker *Dendrocopos medius* 1,1
NOORDBRABANT Kaatsheuvel, 19 June, adult (J Couwenberg).

There is only one other record during the 1980s, a male wintering at Amelisweerd, Utrecht, from 1 December 1985 to 15 February 1986. Last breeding occurred in Twente, Overijssel, in 1973.

Red-rumped Swallow *Hirundo daurica* 11,3
ZEELAND Groede, 2 May, two (G A Davidse, P van Tuil, S Lilypaly); Breskens, 5 May (M Capello, G A Davidse et al).

All individuals were migrating in north-easterly direction.

Olive-backed Pipit *Anthus hodgsoni* 3,1
NOORDHOLLAND Bloemendaal, Kennemerduinen, 25-29 October, immature, trapped, photographed (Vrs van Lennep, A van Kleunen, D Groenendijk, van der Burg et al 1990, Eggenhuizen & de Meijer 1991).

This is the fourth record and the first of a trapped bird. Unexpectedly, the bird remained for 4 days in the coastal dunes where it was released.

Red-throated Pipit *Anthus cervinus* 38,3
GRONINGEN Eemshaven, 5 May, photographed (L J R Boon, A van Dijk, L Steijn et al); Eemshaven, 20 May (K van Dijken).

ZUIDHOLLAND Haagse Waterleidingduinen, 6 May, flying northward (A Remeus).

The actual number seen (or rather heard) by birders is much larger, especially in autumn. However, it is hard to get views good enough to make an acceptable description of a bird flying overhead.

Thrush Nightingale *Luscinia luscinia* 13,1
FRIESLAND Tjeukemeer, 16 June, adult, male, trapped, photographed (J de Jong).

This was the second year in succession without any spring records of singing birds.

Cetti's Warbler *Cettia cetti* 36,2
FRIESLAND Vlieland, 8 October, female, trapped (K Terpstra, J Jassies).
FLEVOLAND Kamperhoek, 15 October, trapped, photographed (G Frank).

Two or three birds trapped in October in the Amsterdamse Waterleidingduinen, Noordholland, have not yet been submitted to the CDNA. Apparently, there was an influx in October.

Fan-tailed Warbler *Cisticola juncidis* 16,4
ZEELAND Kruispolderhaven, 22 July to 22 August, two adults and two fledglings, photographed and sound-recorded (J van Hooien, M Berlijn, A de Bruin, L J R Boon et al, van der Burg et al 1990).

This is the first breeding record since 1984; the species was not recorded during 1986-89. The committee is still

awaiting information on a September bird in Flevoland.

River Warbler *Locustella fluviatilis* 5,4
ZUIDHOLLAND Brabantse Biesbosch, 13-24 May, singing, photographed (H Gebuis, Anonymus 1990a, van der Burg et al 1990).

FLEVOLAND Ooievaarsweg, 4-10 June, singing, sound-recorded (R F J van Beusekom, L J R Boon et al); Knardijk, 6-22 June, singing (R F J van Beusekom, M Berlijn); Oostvaardersdijk, 30 June, singing (P M A van der Wielen).

This was the species' best year ever. There are now 16 records. All 13 records since May 1956 refer to singing birds in spring.

Aquatic Warbler *Acrocephalus paludicola* 87,6
GRONINGEN Lauwersmeer, 31 July to 8 August, immature (G van Aalst, L J R Boon, A de Bruin et al).

GELDERLAND Elburg, 3 August, two, adult and immature, trapped (K Terpstra); Elburg, 4 August, immature, trapped (K Terpstra).

ZEELAND Colijnsplaat, 12 August, immature (A van Kleunen, A Hannevijk).

A moderate year with numbers dropping from the 1986-89 yearly average of 12-13 records (cf de By 1990).

***Blyth's Reed Warbler** *Acrocephalus dumetorum* 0,1
FLEVOLAND Lelystad, 26 June, adult, trapped, photographed (C J Breek, van der Burg et al 1990).

A paper on this first record has been prepared and will be published in due course. The bird was ringed (Arnhem F203084). It had worn remiges and rectrices. No call was heard. Biometrics: wing 63 mm; tail 56 mm; tarsus 23 mm; bill from feathers 12 mm; bill from skull 17.5 mm; bill width 4 mm; leg width 1.8 mm; p1 (outermost primary) 1.5 mm shorter than longest primary covert; p3, p4 and p5 longest primaries; p2 5 mm, p6 3.5 mm, p7 5.5 mm, p8 8 mm, p9 9 mm and p10 10.5 mm shorter than p4; emarginations on outer web of p3-5 (less obvious on p5); primary projection 13 mm; tail rounded: 5 mm for outermost pair; longest undertail-coverts 14 mm shorter than longest rectrix; weight 11.5 gram.

Booted Warbler *Hippolais caligata* 3,1
NOORDHOLLAND Bloemendaal, Kennemerduinen, 29 September, immature, trapped, photographed (Vrs van Lennep, van der Burg et al 1990).

The previous one was trapped at the same site on 21 September 1988 (van den Berg 1989).

Melodious Warbler *Hippolais polyglotta* 5,4
FLEVOLAND Vogelweg/Knarweg, 24 May into June, two adults and two fledglings, photographed and sound-recorded (J Boshuizen, M Berlijn, A de Bruin et al).

This first breeding record follows the species' increase in Belgium. As a consequence, records after 31 December 1990 in south-eastern Belgium are no longer considered by the Wallonian rarities committee (Lafontaine et al 1991).

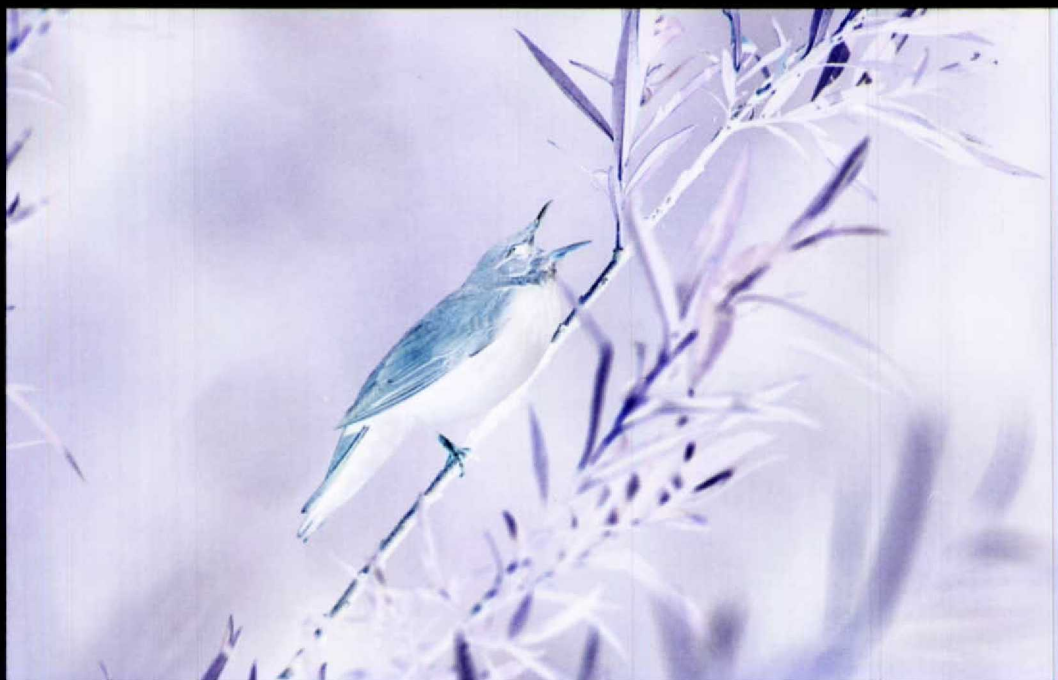
75 Radde's Warbler *Phylloscopus schwarzi*, Maasvlakte, Zuidholland, November 1990 (Hans Gebuis)

76 Parrott Crossbill *Loxia pytyopsittacus*, Noordwijk, Zuidholland, February 1990 (René van Rossum)

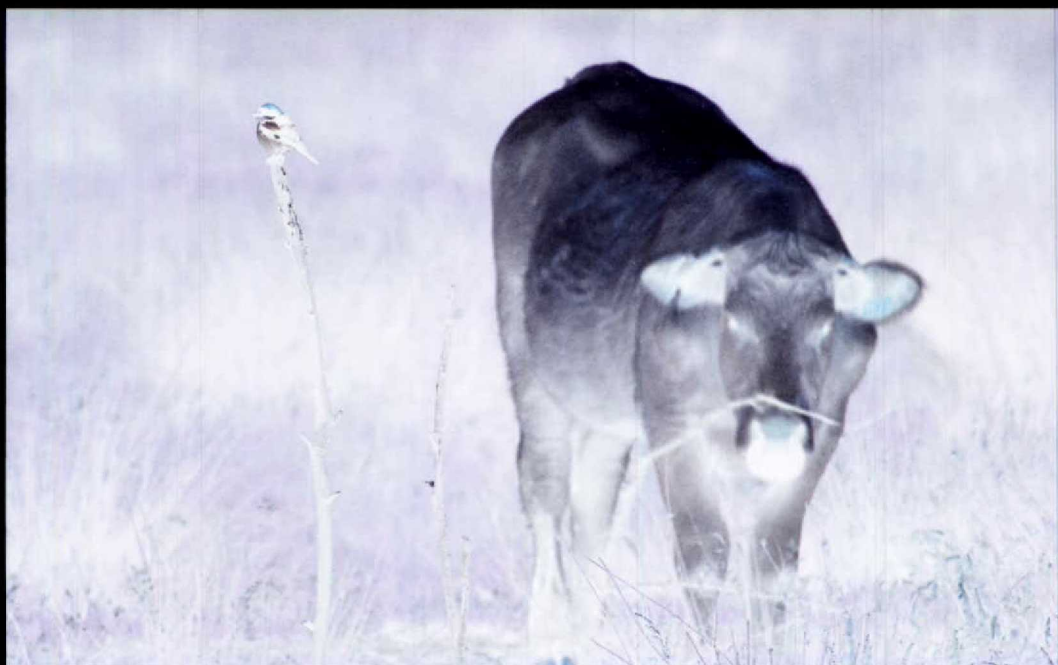
77 Sociable Plover *Chettusia gregaria*, adult summer, IJsselstein, Utrecht, April 1990 (Hans Gebuis)

78 River Warbler *Locustella fluviatilis*, Brabantse Biesbosch, Zuidholland, May 1990 (Hans Gebuis)

79 Woodchat Shrike *Lanius senator*, Den Bosch, Noordbrabant, June 1990 (Hans Gebuis)

Subalpine Warbler *Sylvia cantillans* 12,0

1979 NOORDHOLLAND Amsterdamse Waterleiding-duinen, 9 May, adult, male (P P Böhre, G van der Berg et al).

Chronologically, this is the fifth record. There are 17 records, nearly all in spring: one in April, 13 in May, two in June and one in October. After two good periods in the 1980s (six in 1982-83 and six in 1986-88), 1990 was the second year in succession without any record.

Barred Warbler *Sylvia nisoria* 70,5

NOORDHOLLAND Castricum, 27 August, immature, trapped (Vrs Castricum); Bloemendaal, Kennemerduinen, 12 October, immature, trapped (Vrs van Lennep).

FRIESLAND Ameland, 10-12 September, immature, photographed (J M Walhout, E B Ebels, L J R Boon et al, Anonymus 1990a, van der Burg et al 1990); Vlieland, 25 September, immature, trapped (K Terpstra); Terschelling, 27 September, immature, trapped, photographed (J Jukema).

1989 GRONINGEN Eemshaven, 4 October, immature (S Luinenburg).

A rather meagre year showing typical occurrences from late August to early October. Only two out of 11 records in 1989-90 concern field observations.

***Two-barred Greenish Warbler** *Phylloscopus plumbeitarsus* 0,1

NOORDHOLLAND Castricum, 17 September, first-winter, trapped, photographed (Vrs Castricum, van der Burg et al 1990, Schekkerman 1992).

This constitutes the second record for Europe. The first was in 21-27 October 1987 on Gugh, Scilly, England, but has not yet been formally admitted to the British list (Rogers & Rarities Committee 1991).

Pallas's Warbler *Phylloscopus proregulus* 35,1

FRIESLAND Kornwerderzand, 3-4 November (D J Moerbeek, K J Eigenhuis, S Gardeslen et al).

1989 NOORDHOLLAND Texel, 17 October (R F J van Beusekom, G A Morel, O Wildschut et al); Texel, 20 October (P van Scheepen, W H Hoogendoorn, D Meijer).

1987 FLEVOLAND Blocq van Kuffeler, 7 November, photographed (Mauer 1989).

This was the poorest showing since 1984 when there was also only one record. In contrast, 1989 was the best year ever with 10 records. During 15-27 October 1989, no less than five birds were recorded on Texel.

Hume's Yellow-browed Warbler *Phylloscopus humei* 3,4

NOORDHOLLAND Texel, 6-7 November, photographed and sound-recorded (A Wassink et al, Anonymus 1991a). ZUIDHOLLAND Meyendel, 11 December to 4 January 1991, photographed (A Remeus, M Berlijn et al); Rijnsburg, 12-13 December (L van der Veen, P P Böhre).

FLEVOLAND Blocq van Kuffeler, Almere, 24 December to 22 January 1991, photographed and sound-recorded (R F J van Beusekom, O Wildschut, Anonymus 1991a, Oreel 1991).

In 1990, the number of records was doubled. Previous records were on 28 November 1958 (found dead), 4 February to 3 April 1975, 9 to 14 November 1982 and 7 December 1982 to 10 April 1983.

Radde's Warbler *Phylloscopus schwarzi* 2,1

ZUIDHOLLAND Maasvlakte, 6-8 November, photographed (H Gebuis, E B Ebels et al).

This is (only) the fifth record and the first for November (the previous four are in October).

Dusky Warbler *Phylloscopus fuscatus* 9,2

ZEELAND Vlissingen, 25 October (J M Walhout et al).

ZUIDHOLLAND Meyendel, 29 November to 4 December (M Berlijn, J D Eerdmans, P Eerdmans, L van der Veen). 1989 ZUIDHOLLAND Maasvlakte, 25 October (T O V Muisse, K J Eigenhuis, H Gebuis).

There are now 12 records of which 11 in the last five years, all in October-November. The CDNA still awaits information on the Terschelling bird on 7-9 November.

Bonelli's Warbler *Phylloscopus bonelli* 8,2

LIMBURG Herkenbosch, 22 May to 9 June, male, sound-recorded (D J Moerbeek, S Gardeslen, M Berlijn et al).

NOORDHOLLAND Castricum, 14 August, immature, trapped, photographed (Vrs Castricum).

There are now 19 records including (at least) three belonging to the eastern subspecies *P b orientalis*. The Herkenbosch bird belonged to the western subspecies *P b bonelli*. Records are from May (13), June (one), July (one), August (two), September (one) and November (one); most birds were singing.

Iberian Chiffchaff *Phylloscopus collybita brehmii* 5,1

NOORDHOLLAND Amsterdam, 29 April to 20 July, male, photographed and sound-recorded (R Vlek, M Berlijn et al).

The bird was singing in high trees in the Vondelpark near the centre of Amsterdam. Its calls and behaviour indicated that it was paired and nesting.

Wallcreeper *Tichodroma muraria* 1,0

NOORDHOLLAND Amsterdam, 27 November to 5 April 1991, female, photographed (van de Staaij & Fokker 1991).

The same bird was present from 13 November 1989 to 11 April 1990. It did not return again in the winter of 1991/92.

Treecreeper *Certhia familiaris* 31,1

GRONINGEN Groningen, 13-16 January (M Olthoff, A de Bruin et al).

1989 OVERIJSEL Staphorst, 27 September, trapped, photographed (G E H Smallegenbroek, J G Bredenbeek). FRIESLAND Ameland, 10 October, trapped (J T Hendriksma).

1988 FRIESLAND Schiermonnikoog, 15 October, trapped (J van der Straaten).

The continuing search for identification features of this difficult species recently culminated in an inspiring paper by Daanicht (1991). Perhaps, it will result in a future increase of acceptable field records.

Woodchat Shrike *Lanius senator* 21,2

NOORDBRABANT Den Bosch, 13-16 June, subadult, male, photographed (A de Bruin, S Luinburg, van der Burg et al 1990).

NOORDHOLLAND Texel, 3-5 October, juvenile, photographed (T J C Luijendijk, C G Quispel, D Groenendijk et al, van der Burg et al 1990).

1988 ZUIDHOLLAND Katwijk, 17 May (J A van den Anel, T Uitterdijk).

In 1980-90, records were in April (one), May (nine), June (10), July (one), September (one) and October (one). The Texel bird looked remarkably pale due to its heavily worn juvenile plumage.

Rose-coloured Starling *Sturnus roseus* 14,0

1988 NOORDHOLLAND Texel, 22-24 October, juvenile, photographed (H P Braam, S Lilipaly, L Stegeman et al). 1985 GELDERLAND Aalten, 16 May, adult summer, male (A P Ros).

The 1988 record was previously reported for 22 October (van den Berg et al 1989). There are now 33 records of which seven are from the 19th century, 14 during 1900-80 and 12 during 1981-90.

Arctic Redpoll *Carduelis hornemanni* 17,3

NOORDHOLLAND Amsterdam, 15-22 December, two, photographed (A W J Meijer, L van der Veen, E B Ebels et al, Anonymus 1991a).

GRONINGEN Eelderwolde, 21 December (K van Dijken). 1988 FRIESLAND Cornwerd, 16 November, adult, trapped (J T Hendriksma).

In the winter of 1990/91, several birds were reported from November onwards of which, until now, three December records have been accepted (cf van der Burg et al 1991). The influx from November 1988 to January 1989 involved 10 birds of which eight were trapped. In contrast, there were no records in the winter of 1989/90. Previous influxes were in October-November 1962 (five), October-December 1972 (eight), November-December 1975 (19) and November 1986-January 1987 (four).

Two-barred Crossbill *Loxia leucoptera* 3,12

FRIESLAND Terschelling, 24 August, juvenile (W Renema, P Edelaar, L van Gent et al).

NOORDHOLLAND Den Helder, 2 September, juvenile, female, found dead, photographed (F Geldermans, specimen in collection Nationaal Natuurhistorisch Museum, Leiden, Zuidholland).

OVERIJSEL Dalfsen, 27 October, adult, male, found dead, photographed (E Goutbeek, A de Bruin, specimen in collection of Natuurmuseum West-Overijssel, Zwolle).

UTRECHT Baarn, 8 November to 1 February 1991, adult, male (R F J van Beusekom, M Berlijn, P Knolle et al, van der Burg et al 1991); Baarn, 11-20 November, female, photographed (K J Eigenhuis et al).

NOORDBRABANT Hooge Mierde, 25 November to 24 January 1991, seven, adults, three males (L Peeters, M Berlijn, P M A van der Wielen et al).

The committee still awaits information about a male at Hilversum, Noordholland, in late November. The Den

Helder bird was hit by a car and died the day after, on 3 September. Interestingly, it had very narrow white fringes to greater and median wing-coverts and tertials and it must have been very hard to identify in the field. However, the wing:tail ratio of 1.40 (wing 95 and tail 68 mm) was decisive and even below the extreme (1.41, $n=30$) given by Svensson (1984). The first reports of the 1990-91 influx came from coastal northern areas during late August and early September. In late October and November, at least 10 individuals were found in inland forests. The only other influx known for the Netherlands was in September 1889 when 32 birds were recorded. In the 100 years between both influxes, only seven records were accepted after review (in September 1942, October 1963, July 1972, December 1972, March 1984, April-May 1984 and February 1987).

Parrot Crossbill *Loxia pytyopsittacus* 240,137

NOORDHOLLAND Texel, 15-21 October, 15, six males, eight females, one immature, photographed (P M Gnodde, M Berlijn, K H Scholten, L van der Veen et al); Robbenoordbos, 16 October to 4 January 1991, 25, photographed and sound-recorded (O de Vries, R E Brouwer); Texel, 20 October, two, adult, female (K H Scholten, S Luinburg et al).

ZUIDHOLLAND Noordwijk, 20 October to 15 March 1991, 24, photographed (W-J Hooymans, M Berlijn, A B van den Berg, Anonymus 1991a); Meyendel, 2 December, 12, one immature, five males, six females (M Berlijn, J J Blankert, C G Quispel et al).

FRIESLAND Bakkeveen, 21 October, two, adult male and immature (K H Scholten); Schiermonnikoog, 27 October to 12 November, 14, including one subadult, photographed (D Schut, D Blok, E B Ebels et al); Vlieland, 12-17 November, 15, including six males and six females, photographed (R A de By).

UTRECHT Baarn, 1-17 November, three, two males and one female (R F J van Beusekom, E B Ebels et al).

ZEELAND Vrouwenpolder, 24 December, adult, male (J M Walhout).

DRENTHE Veenhuizen, 25 December to 4 January 1991, four, one male and three immatures (K H Scholten); Doldersum, 28 December, 18 (J M Swart, M J Swart). GRONINGEN Groningen, 31 December, two, photographed (K van Dijken).

The influx in 1990-91 brought birds further south and more inland than during the first influx, in 1982-83. The 1982/83 influx comprised c 230 birds, mostly in coastal forests of Noordholland (Schekkerman 1986). Interestingly, the 1990-91 influx coincided with a large influx of Crossbills *L. curvirostra* and a remarkable influx of Two-barred Crossbills *L. leucoptera*. The first accepted records in 1990 were during the DBA week on Texel in mid-October. Curiously, however, possible Parrot Crossbills were reported as early as June, and the identification of birds photographed in August on Terschelling and at Groesbeek, Gelderland, is still a matter of debate (cf Anonymus 1990b). It has been suggested that the actual numbers in 1990-91 were higher than in 1982-83 (Anonymus 1991a). The CDNA still awaits the submission of a number of records (eg, the birds photographed in

October in the Kennemerduinen, Noordholland (Anonymus 1990b)). Bert de Bruin is preparing a paper on the 1990-91 invasion.

Scarlet Rosefinch *Carpodacus erythrinus* 71,9

FLEVOLAND Galjoetweg, 20-24 May, adult, male (R F J van Beusekom, M Berlijn, L J R Boon et al); Knardijk, 25 May to 9 June, adult, male (T J C Luijendijk et al, Anonymus 1990a, van der Burg et al 1990); Lelystad, 20 June, second-year, male, trapped, photographed (C J Breek).

GRONINGEN Rottumeroog, 30 May, female (G O Keijl, E V Koopman); Lauwersmeer, 7-10 June, immature, male, photographed and sound-recorded (A de Bruin, A van Dijk, L J R Boon et al).

FRIESLAND Schiermonnikoog, 3-4 June, two, adult summer, male and female (J Sikkens, L J R Boon et al).

NOORDHOLLAND Texel, 30 September (A W J Meijer, M van Weeghel).

ZUIDHOLLAND Katwijk, 1 October (A W J Meijer, M van Weeghel).

1989 FRIESLAND Ameland, 12 June, male (D Verroken, L Verroken).

The species has established itself as a breeding bird in Flevoland and on the Wadden islands. The CDNA still awaits information on most of the breeding pairs in 1989 and 1990, especially from Flevoland, Terschelling and Texel (cf Anonymus 1989). It is likely that in the near future, like Penduline Tit *Remiz pendulinus*, the species will no longer be considered by the CDNA.

Pine Bunting *Emberiza leucocephalos* 5,1

NOORDHOLLAND Texel, 1 November, immature, male (A Wassink).

This was the first accepted sight record. Previous records concerned trapped or photographed birds. All 20 post-1900 records are in October-November, eight in the 1960s, four in the 1970s and five in the 1980s.

Rustic Bunting *Emberiza rustica* 16,4

FRIESLAND Terschelling, 27 September to 2 October, adult, male (A Ouwerkerk, M Berlijn, T J C Luijendijk et al); Terschelling, 13 October, male (J J Blankert, M D Witvliet).

ZUIDHOLLAND Scheveningen, 27 September to 1 October, photographed (R Messemaker, D Laponder et al, van der Burg et al 1990, Camici 1990).

ZEELAND Westkapelle, 27 September to 2 October, photographed (J M Walhout, E Sanders et al, van der Burg et al 1990).

1989 GRONINGEN Eemshaven, 25 May, adult summer, male (S Luinenburg).

In the last days of September, three birds were present simultaneously at three widely separated coastal sites. Especially, the remarkably tame bird in the harbour of Scheveningen was seen by many people. This was not the species' best autumn: in September-October 1980 nine birds were recorded. After review, there are 32 records of which 11 in September, 14 in October, one in November and six in March-May. The first record dates back to October 1874.

Little Bunting *Emberiza pusilla* 24,8

ZUIDHOLLAND Katwijk, 31 March to 14 April, three, photographed and sound-recorded (A W J Meijer et al, Anonymus 1990a, van der Burg et al 1990).

FRIESLAND Terschelling, 27 September, trapped, photographed (J Jukema); Terschelling, 28-29 October, ringed (E Kieft, J J Blankert).

ZEELAND Westkapelle, 27 September (H Schekkerman, P L Meininger, R Strucker et al).

NOORDHOLLAND Texel, 13 October (M Berlijn et al); Castricum, 10 November, immature, trapped, photographed (Vrs Castricum).

The three singing birds in early spring at Katwijk were one of the highlights of the year and concerned the first March-April records. There are now 59 records of this species, the commonest of the rare buntings, in February (one), March-April (three), May (two), September (14), October (27) and November (12). The first record dates back to November 1842.

Systematic list of records not accepted

This list contains all records not accepted by the CDNA. Records marked with @ were rejected by all committee members in the first or second voting, those with @-1 by all except one, and the remaining by two or more (with at least two votes against rejection). Most records were rejected when the identification was not fully established (often due to a lack of documentation) or when the individual showed signs of captivity (such as dubious rings, excessive wear or aberrant behaviour). For certain duck species which in recent years repeatedly turned out to be escapes (ie, Bufflehead *Bucephala albeola* and Hooded Merganser *Mergus cucullatus*), the CDNA now demands to ascertain that the bird is not carrying a ring of dubious origin. Species for which the CDNA unanimously decided that all records refer to birds of captive origin, are usually omitted from this list. These include species of which all ancestors are of captive origin (introduced species of British Category C). Species for which a majority vote decided that all records refer to birds of captive origin, are included in this list. For 1990, these concern (apart from Hooded Merganser, see above) correctly identified individuals without obvious signs of captivity of Pink-backed Pelican *Pelecanus rufescens*, Lesser Flamingo *Phoenicopterus minor* and Desert Finch *Rhodospiza obsoleta*. It is noteworthy that in some western European countries Pink-backed Pelican, Lesser Flamingo and Hooded Merganser are listed as genuine vagrants.

Bulwer's Petrel *Bulweria bulwerii*, Westkapelle (Zeeland) 27 September @-1 (description of all-black long-tailed petrel of marsh tern *Chlidonias* size flying past at 1 km distance with flight pattern matching that of Bulwer's

Petrel under similar conditions; because of the species' rarity and recent discoveries of all-dark petrels *Oceanodroma*, it was felt that more documentation is required for this potential first). **Balearic Shearwater** *Puffinus yelkouan*, Katwijk (Zuidholland) 16 August @. **Pink-backed Pelican** *Pelecanus rufescens*, Nijkerkernauw (Flevoland/Gelderland) 25-30 October (photographed; identification accepted but all except one voted against possible genuine vagrancy in this species). **Glossy Ibis** *Plegadis falcinellus*, Meyelsedijk, Peel (Limburg/Noordbrabant) 19 May @ (no description); Enumatil (Friesland) September @; Engwierum (Friesland) 16 November @ (the descriptions do not exclude Puna Ibis *P. ridgwayi* of which several escaped individuals are roaming around). **Lesser Flamingo** *Phoenicopterus minor*, Mokkebank (Friesland) 29 April; Kornwerderzand (Friesland) 26 September (photographed; identification of both records accepted but all except one voted against genuine vagrancy in this species). **Whistling Swan** *Cygnus columbianus columbianus*, Pampuspad/Oostvaardersdijk (Flevoland) 1-27 December @ (photographed; amount of yellow on bill was considered too extensive to exclude Bewick's Swan *C. c. bewickii*; cf van der Burg et al 1991). **Blue-winged Teal** *Anas discors*, Lauwersmeer (Groningen) 1-2 July @-1 (female; description was insufficient to exclude Cinnamon Teal *A. cyanoptera*). **Hooded Merganser** *Mergus cucullatus*, Den Oever (Noordholland) 1-2 December (male, photographed; identification accepted but only the left leg was ascertained to be unringed). **Black-shouldered Kite** *Elanus caeruleus*, Texel (Noordholland) 20 May @. **Pallid Harrier** *Circus macrourus*, Flediteweg (Flevoland) 11 February @ (male Hen Harrier *C. cyaneus* not excluded); Leusderheide (Utrecht) 25 August @ (female; no description was given of body shape or dark patch on side of breast). **Booted Eagle** *Hieraaetus pennatus*, Dui-ven (Gelderland) 5 June @. **Saker** *Falco cherrug*, Serooskerke (Zeeland) 12 February @ (photographed; description does not exclude other large falcons nor hybrids). **Gyrfalcon** *F. rusticolus*, Texel (Noordholland) 4 January @-1 (description not sufficiently detailed to exclude other large falcons nor hybrids). **Little Crane** *Porzana parva*, Vlieland (Friesland) 7 May @ (only heard and no sound-recording made). **Pratincole** *Glareola*, Praamweg (Flevoland) 24 February @. **American Golden Plover** *Pluvialis dominica*, Dordtse Biesbosch (Zuidholland) 27-28 January (description insufficient considering the species' rarity, especially in mid-winter). **White-rumped Sandpiper** *Calidris fuscicollis*, Almere (Flevoland) 22 July @. **American Whimbrel** *Numenius phaeopus hudsonicus*, Noordwijkerhout (Zuidholland) 23 April @ (flying past). **Laughing Gull** *Larus atricilla*, Katwijk aan Zee (Zuidholland) 1 December @. **Franklin's Gull** *L. pipixcan*, Zandvoort (Noordholland) 26 January @ (description wrong for adult winter). **Bonaparte's Gull** *L. philadelphia*, Hoek van Holland (Zuidholland) 1 January @ (description incomplete without, eg, underwing pattern). **Russian Common Gull** *L. canus heinei*, IJmuiden (Noordholland) 11 December @-1 (photographed; no measurements). **Thayer's Gull** *L. thayeri*, Lauwersoog (Groningen) 7 December @ (first-winter, unintentionally photographed; no complete dark tail-band visible). **Bee-eater** *Merops*

apiaster, six, Stadskanaal (Groningen) 31 May @-1 (no description made); Santpoort (Noordholland) 31 July @-1 (flying past and only heard, not seen). **Middle Spotted Woodpecker** *Dendrocopos medius*, Meddo (Gelderland) 18 April @. **Lesser Short-toed Lark** *Calandrella rufescens*, Stellendam (Zuidholland) 20 April @ (description incomplete, primary projection not described). **Red-throated Pipit** *Anthus cervinus*, Texel (Noordholland) 13 October @-1; Westkapelle (Zeeland) 15 October @-1 (flying past and giving the species' characteristic call which, however, could not be recorded on tape; it should be noted that several similar observations of flying and calling pipits, mainly in May, were not submitted). **Black-headed Yellow Wagtail** *Motacilla flava feldegg*, Den Oever (Noordholland) 23 May @-1 (photographed; no sound heard and description incomplete; photograph does not exclude Northern Yellow Wagtail *M. f. thunbergi*). **Thrush Nightingale** *Luscinia luscinia*, Gorsel (Gelderland) 27 April @-1 (photographed; Nightingale *L. megarhynchos* could not be excluded). **Aquatic Warbler** *Acrocephalus paludicola*, Lauwersmeer (Groningen) 18 August @. **Melodious Warbler** *Hippolais polyglotta*, Schiermonnikoog (Friesland) 28 August @. **Treecreeper** *Certhia familiaris*, Lisse (Zuidholland) 24 April @. **Parrot Crossbill** *Loxia pytyopsittacus*, two, De Koog, Texel (Noordholland) 28 July @; four, De Cocksdorp, Texel (Noordholland) 15 September; one, De Cocksdorp, Texel (Noordholland) 15 September; one, Oosterend, Terschelling (Friesland) 25 September; one, Dwingeloo (Drenthe) 4 November @; seven, Drakesteyn (Utrecht) 6 November @-1; two, Groningen (Groningen) 15 November @; 13, Diever (Drenthe) 28 December @ (it seems that there were more birds having bill size looking intermediate between Crossbill *L. curvirostra* and Parrot Crossbill than during the 1982/83 invasion). **Little Bunting** *Emberiza pusilla*, Wassenaar (Zuidholland) 1 April @-1 (only seen while flying past on migration); Cammingaburen (Friesland) 6 April (some features missing in description); K12 Bravo Platform (Continental Shelf) 20 October @ (found dead; specimen appeared to be a Reed Bunting *E. schoeniclus*); Nieuwegein (Utrecht) 22 November @. **Red-headed Bunting** *Emberiza bruniceps*, Schiermonnikoog (Friesland) 6 June (adult male; description incomplete and not excluding certain African weavers *Pioceus*).

1989

Cory's Shearwater *Calonectris diomedea*, Bloemendaal (Noordholland) 8 October @-1 (description incomplete, bill not described). **Storm Petrel** *Hydrobates pelagicus*, off Terschelling (Continental Shelf) 19 July (underwing pattern not described). **Middendorff's Bean Goose** *Anser fabalis middendorffii* (or *A. f. johanseni*), Meerkoetweg (Flevoland) 3 December @-1 (in flock of *A. f. rossicus*; aberrant *A. f. fabalis* not excluded). **American Wigeon** *Anas americana*, Ellewoutsdijk (Zeeland) 11 February (incomplete description not ruling out a hybrid: adult male with white wing-coverts and white crown-stripe but without, eg, dark green eye-stripe). **Steller's Eider** *Polysticta stelleri*, Lauwersmeer (Groningen) 27 March (incomplete description of adult male flying past). **Lesser Spotted Eagle** *Aquila pomarina*, Zuidzande (Zeeland) 28

80 Scarlet Rosefinch *Carpodacus erythrinus*, adult male, Galjoottweg, Almere, Flevoland, 22 May 1990 (Hans Gebuis)

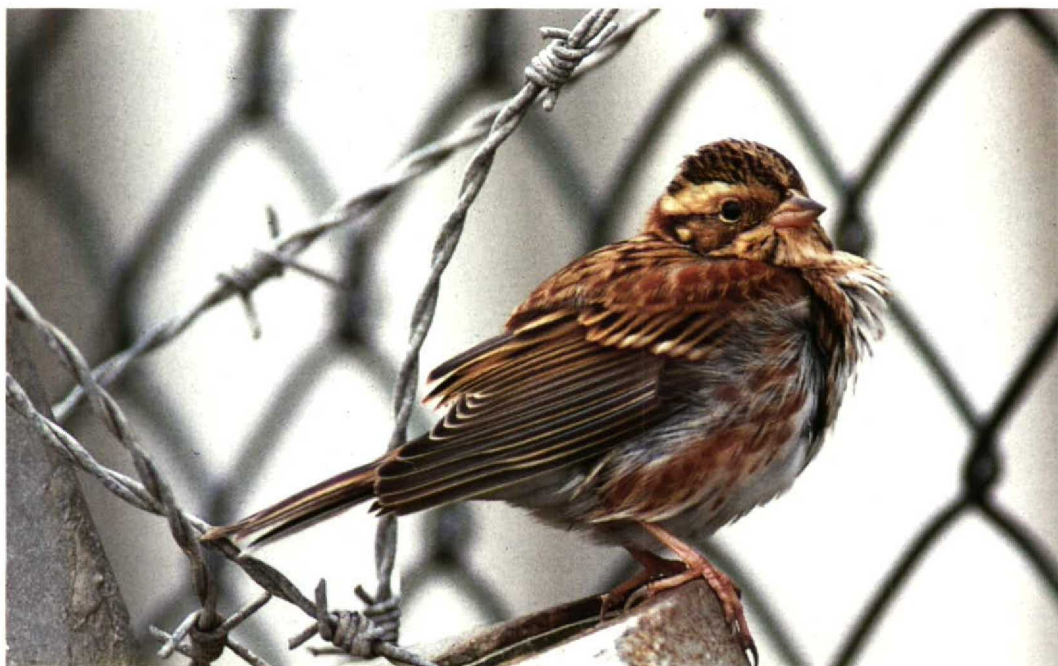
81 Little Bunting *Emberiza pusilla*, Katwijk aan Zee, Zuidholland, 5 April 1990 (Arnoud B van den Berg)

82 Rustic Bunting *Emberiza rustica*, Westkapelle, Zeeland, September 1990 (Hans Gebuis)

83 Rustic Bunting *Emberiza rustica*, Scheveningen, Zuidholland, 29 September 1990 (René van Rossum)

May (adult; description incomplete). **Broad-billed Sandpiper** *Limicola falcinellus*, Lauwersmeer (Groningen) 16 May (description lacking); Terschelling (Friesland) 1-3 October @. **Wilson's Phalarope** *Phalaropus tricolor*, Knardijk (Flevoland) 20 August @ (juvenile). **Roseate Tern** *Sterna dougallii*, Terschelling (Friesland) 18 May (adult summer; description incomplete). **Bridled Tern** *Sterna anaethetus*, Ameland (Friesland) early August (adult; description considered insufficient although at least two individuals frequented Dutch coasts in the same period (cf Schekkerman & Meininger 1990)). **Aquatic Warbler** *Acrocephalus paludicola*, Goudriaan (Zuidholland) 13 August @-1. Greenish Warbler *Phylloscopus trochiloides*, Roggebotzand (Flevoland) 10 June @. **Treecreeper** *Certhia familiaris*, Herwen (Gelderland) 1 October @ (trapped). **Rose-coloured Starling** *Sturnus roseus*, Terschelling (Friesland) 31 (!) September (description of juvenile but field sketch of bill shape not convincing). **Desert Finch** *Rhodospiza obsoleta*, IJmuiden (Noordholland) 29-31 December (possibly until March 1990) (adult, photographed; identification accepted but all except one voted against possible genuine vagrancy in this species; cf Anonymus 1990a). **Siberian Snow Bunting** *Plectrophenax nivalis vlasowae*, Sint Jacobiparochie (Friesland) 13 November @ (adult male, trapped and photographed; cf Jukema 1992).

1988

Baird's Sandpiper *Calidris bairdii*, Lauwersmeer (Groningen) 24 July (description incomplete, actually suggesting White-rumped Sandpiper *C. fuscicollis*). **Terek Sandpiper** *Xenus cinereus*, Breskens (Zeeland) 10 May (seen flying past with seven Redshanks *Tringa totanus* at 100 m distance because of which description remained incomplete, eg, without bill shape). **Treecreeper** *Certhia familiaris*, Oppenhuizen (Friesland) 23 November @ (trapped). **Arctic Redpoll** *Carduelis hornemanni*, Afsluitdijk (Friesland) 25 November (trapped); Tongeren (Gelderland) 27 December (trapped).

1986

Glossy Ibis *Plegadis falcinellus*, Lauwersmeer (Groningen) 9 May @. **Pallid Harrier** *Circus macrourus*, Marne-ward (Groningen) 10 June @ (female). **Subalpine Warbler** *Sylvia cantillans*, Lauwersoog (Groningen) 15 May @ (incomplete description of male seen during a few seconds).

1981

Siberian Lesser Whitethroat *Sylvia curruca blythi/halimodendri*, Kornwerderzand (Friesland) 17 October @ (trapped and photographed; obvious white supercilium, short wing 63 mm and long tail 55 mm do not exclude nominate; p2 3mm shorter than p3-4 (longest) and p2=p6 fits better for nominate than for eastern subspecies; cold colours (no brownish on upperside) are wrong for eastern subspecies).

1980

Franklin's Gull *Larus pipixcan*, Scheveningen (Zuidholland) 4 September @-1 (although this record has never

been accepted (cf Blankert & CDNA 1982), it was prematurely cited by Jönsson & Wennberg (1981) and Glutz von Blotzheim & Bauer (1982); it was reviewed again because this would no longer be the species' only record as there are now accepted records in 1987 and 1988; however, the 1980 bird was still considered unacceptable by the (new) committee).

Acknowledgements

We thank R D Wassenaar and his co-workers of the Vogeltrekstation Arnhem at Heteren, Gelderland, for supplying additional data on ringing records, Enno B Ebels for his assistance in checking the text of this report, and all consulted experts for kindly giving their advice.

References

- Anonymus 1989. Zeldzame en schaarse broedvogels in 1989. SOVON-nieuws 2 (4): 5-10.
- Anonymus 1990a. Western Palearctic news. Birding World 3: 48-49, 84-85, 122-124, 181-183, 194-196, 305-307.
- Anonymus 1990b-1991a. DB actueel. Dutch Birding 12: 106-108, 219-220, 273-276, 13: 38-40, 78-80.
- Anonymus 1991b. European news. Br Birds 84: 1-12.
- van den Berg, A B 1987. Voorkomen, herkenning en status van flamingo's in Nederland. Dutch Birding 9: 2-7.
- van den Berg, A B 1989. Kleine Spotvogel te Bloemendaal in september 1988. Dutch Birding 11: 123-126.
- van den Berg, A B 1989. Soortnamen in Dutch Birding. Dutch Birding 11: 21-22.
- van den Berg, A B 1990. Einflug von Sturmschwalben *Hydrobates pelagicus* in die Nordsee im September 1990. Limicola 4: 309-312.
- van den Berg, A B, de By, R A & CDNA 1989. Rare birds in the Netherlands in 1988. Dutch Birding 11: 151-164.
- van den Berg, A B, de By, R A & CDNA 1991. Rare birds in the Netherlands in 1989. Dutch Birding 12: 41-57.
- Berlijn, M, van Dongen, R M & Eerdmans, J D 1990. DB actueel. Dutch Birding 12: 50-52.
- Bijersbergen, R 1988. Dougalls Stern hybridiserend met Visdief op Hooge Platen in 1982-85. Dutch Birding 10: 121-123.
- Blankert, J J & CDNA 1982. Rare birds in Netherlands in 1980. Dutch Birding 4: 41-49.
- Blankert, J J, Scharringa, C J G & CDNA 1986. Rare birds in the Netherlands in 1984. Dutch Birding 8: 126-133.
- Blankert, J J, de By, R A & CDNA 1988. Rare birds in the Netherlands in 1987. Dutch Birding 10: 167-177.
- Bundesdeutscher Seltenheiten Ausschuss 1990. Seltene Vogelarten in der Bundesrepublik Deutschland 1987 und 1988. Limicola 4: 183-212.
- van der Burg, E, van Dongen, R M & Driessens, G 1990. Recente meldingen. Dutch Birding 12: 41-50.
- van der Burg, E, van Dongen, R M & de Rouw, P W W 1990-91. Recente meldingen. Dutch Birding 12: 98-106, 209-219, 262-273, 13: 33-37.
- de By, R A 1990. Migration of Aquatic Warbler in western

- Europe. Dutch Birding 12: 165-181.
- Camici, M 1990. Rätselvogel 20: Waldammer *Emberiza rustica*. Limicola 4: 313-314.
- Daunicht, W D 1991. Unterscheidungsmerkmale im Grossgefieder von Wald- *Certhia familiaris* und Gartenbaumläufer *C. brachydactyla*. Limicola 5: 49-64.
- Dröge, F 1990. Ivoormeeuw te Stellendam in februari 1990. Dutch Birding 12: 238-241.
- Dutch Birding 1990. Vogels nieuw in Nederland. Ede.
- Eggenhuizen, A H V & de Meijer, F A N 1991. Siberische Boompieper te Bloemendaal in oktober 1990. Dutch Birding 13: 177-179.
- Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1982. Handbuch der Vögel Mitteleuropas 8. Wiesbaden.
- Hoogendoorn, W & Steinhaus, G H 1990. Nearctic gulls in the Western Palearctic. Dutch Birding 12: 109-164.
- Jönsson, P E & Wennberg, O 1981. Präriemäsen *Larus pipixcan* påträffad i Sverige. Vår Fågelvärld 40: 263-269.
- Jukema, J 1992. Ongewoon lichte Sneeuwgorst bij Sint Jacobiparochie in november 1989. Dutch Birding 14: 12-14.
- Jukema, J & van der Veen, B 1992. Kleine Goudplevier bij Abbega in november 1990. Dutch Birding 12: 14-17.
- Koerts, J 1992. Fouragerende Stormvogeltjes *Hydrobates pelagicus* bij de pieren van IJmuiden, 22 september 1990. Sula 6: 19-20.
- Kompanje, E J O & Post, J N J 1990. Oostelijke Stormmeeuwen *Larus canus heinei* in Nederland en West-Europa. Limosa 63: 2-6.
- Lafontaine, D, Lafontaine, R-M & van der Elst, D 1991. Rapport de la Commission d'Homologation année 1990. Aves 28: 141-150.
- Mauer, K 1989. Pallas' Boszanger bij Blocq van Kuffeler in november 1987. Grauwe Gans 5: 93-96.
- Mullarney, K 1988. Identification of a Roseate x Common Tern hybrid. Dutch Birding 10: 133-135.
- Oreel, G J 1991. Recent WP reports. Dutch Birding 13: 31-32.
- Rogers, M J & Rarities Committee 1991. Report on rare birds in Great Britain in 1990. Br Birds 84: 449-505.
- Roselaar, C S 1990. Identification and occurrence of American and Pacific Golden Plover in the Netherlands. Dutch Birding 12: 221-232.
- Schekkerman, H 1986. Invasie van Grote Kruisbek in Nederland in 1982/83. Dutch Birding 8: 89-97.
- Schekkerman, H 1992. Swinhoes Boszanger te Castricum in september 1990. Dutch Birding 14: 7-10.
- Schekkerman, H & Meininger, P L 1990. Brilsterne in Nederland en België in juli-augustus 1989. Dutch Birding 12: 233-238.
- van de Staaij, J W M & Fokker, F 1991. Rotskruiper in Amsterdam in winters van 1989/90 en 1990/91. Dutch Birding 13: 135-139.
- Svensson, L 1984. Identification guide to European passerines. Stockholm.
- Treep, J 1991. Zomerverblijf van de in Nederland gesignaleerde flamingo's. Dutch Birding 13: 17.
- Walhout, J 1988. Dougalls Stern met hybride juveniel te Vlissingen in september-oktober 1984. Dutch Birding 10: 124-127.
- Weber, C 1990. Aktuelle Beobachtungen. Limicola 4: 86-92.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands
 Rolf A de By, Ankrot 19, 7523 LH Enschede, Netherlands

Taxonomic status of yellow-legged Herring Gulls in eastern Baltic

Pranas Mierauskas & Edmundas Greimas

The taxonomic status of yellow-legged Herring Gulls *Larus argentatus* (sensu Cramp & Simmons 1983) in the eastern Baltic has been the object of heated discussion ever since the first records in this area. Pleske (1928) suggested that yellow-legged Herring Gulls should be regarded as a separate subspecies, *L. a. omissus*. Later authors (eg, Buturlin 1934, Stresemann, Timofeeff-Ressovski 1947) supported this view while others rejected it (eg, Voipio 1954, Stegmann 1960, Barth 1968). Hafler (1982) considered *omissus* as a subspecies of Yellow-legged Gull *L. cachinnans*.

Voipio (1954) suggested that these yellow-legged Herring Gulls represent a hybrid form produced by contact between *cachinnans* from southern regions and local Herring Gulls. Kilpi (1988) and Kilpi & Hario (1986) stated that during a period of c 100 years, north-western Europe has been populated by at least two clearly different populations of Herring Gull, the Scandinavian *L. a. argentatus* (sensu Barth 1968) and the British *L. a. argenteus*, and possibly also *L. cachinnans*.

According to Kumari (1978), in the middle of the 19th century, two types of Herring Gull were present in the eastern Baltic: gulls breeding inland in bogs and gulls breeding on coastal islands. Since that time, both populations have varied in size. The inland breeding population reached a peak around 1960 and decreased hereafter. An increase of the coastal population was noted between 1950 and 1960, when new breeding sites were occupied, and to date this process still continues.

To elucidate the taxonomic status of yellow-legged Herring Gull and the possible occurrence of Yellow-legged Gulls in the eastern Baltic, we examined Herring Gull populations breeding on islands in the Gulf of Finland (St Petersburg region) and in inland bogs in Teichu (eastern Latvia). Furthermore, we studied Yellow-legged Gulls in the lagoon system of the Sivash/Azov Sea area, southern Ukraine. We compared biometric characters, wing-tip pattern and vocalizations (Mierauskas et al 1991).

Biometry and behaviour of Yellow-legged and Herring Gulls

There were clear morphological differences between Yellow-legged and Herring Gulls. The Baltic Herring Gulls were slightly larger than Black Sea Yellow-legged Gulls but the latter had a considerably larger bill and longer wings (cf Kumari 1978, Mierauskas et al 1991). There were significant differences in tarsus, middle toe and total-head lengths between the two species (Mierauskas et al 1991). Wing-tip pattern is an essential character to separate *cachinnans* from Baltic yellow-legged gulls. The data were analysed according to Goethe (1961) and are presented in figure 1. There were no gulls in the Sivash sample with five black primaries or less, against 20.5% individuals with such a pattern in *L. a. argentatus*. The proportion of individuals with white on the outer primary is significantly higher in *cachinnans* than in the St Petersburg gulls. As can be judged from figure 1, the so-called 'thayeri pattern' is common for Baltic gulls in both localities but it is more frequent in birds from the inland Teichu population.

We recorded and analysed 18 call types. Greatest attention was paid to the 'long call', 'mew call', 'call note' and 'alarm call'. Long call and partly mew call are the main signals of reproductive isolation in gulls (Tinbergen 1959, Mierauskas 1987). As expected, the long calls of *argentatus* from the St Petersburg population were markedly different from those of *cachinnans* with respect to sonograms and signal parameters. The inland population of *argentatus* closely resembled the coastal St Petersburg birds. Differences between *argentatus* from St Petersburg and *cachinnans* from the Sea of Azov occurred primarily in structural organization, element number and spread of harmonic bands within element and intervals between elements. The long call of St Petersburg *argentatus* was the shortest, having 8-14 elements, and the *cachinnans* long call comprised of 14-24 elements. We detected no obvious differences in vocalizations, biometry, wing-tip pattern between pink-legged and yellow-legged Herring Gulls from St Petersburg. Long call and posture of *argentatus* differed considerably from those of *cachinnans* (figure 2) though we could not detect any difference in posture between island and inland gulls. Differences in acoustic parameters of

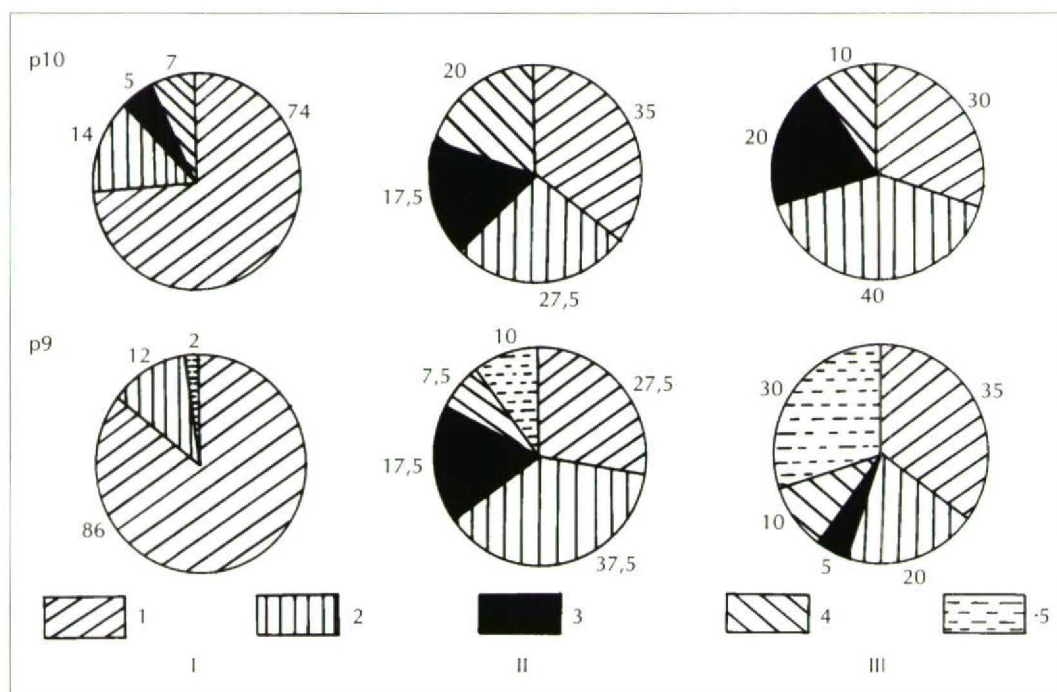

FIGURE 1 Black-and-white pattern on outermost (p10) and second outermost primaries (p9) of Yellow-legged Gull *Larus cachinnans* (I, Sivash population) and Herring Gull *L. argentatus* (II, coastal population St Petersburg; III, inland population Teichu) in categories according to Goethe (1961). P10: all white (1), trace of black near tip (2), incomplete black bar near tip (3), complete bar or black tip (4); p9: broad white band over both webs (1), white spot on both webs (2), white spot on inner web only (3), no white spot present (4), *thayeri* pattern (5). Of each category, percentage is given

the long call between island and inland gulls are not large. The most striking differences were observed in long-call duration, element number, number of harmonic bands within an element and amplitude modulation of elements.

Taxonomic status and origin

Yellow-legged Herring Gulls are now widely distributed and still spreading in the Baltic region including Poland. Small separate groups occupy coastal islands and settle inland. Unfortunately, their taxonomic status and origin is uncertain due to insufficient behavioural data. *Cachinnans* can only be differentiated with certainty from yellow-legged Herring Gulls if the long call and visual display are documented. Biometric characters and wing-tip pattern are ineffective for identification because they overlap and show intraspecific variation. We very much doubt whether yellow-legged Herring Gulls, which were found breeding in Poland, are Yellow-legged Gulls (Bukachinski et al 1989, Dubois et al 1990) and the wing-tip pattern

shown on plate 9 in Dubois et al (1990) is not typical for *cachinnans* (cf Eigenhuis 1990, Chylarecki & Sikora 1991, Dubois & Stawarczyk 1991). It more resembles the wing-tip pattern of gulls dwelling in the Gulf of Finland. To conclude, detailed comparative observations are needed for the identification of certain gull populations.

Our investigations do not support the hypothesis that yellow-legged Herring Gulls in the eastern Baltic are a product of hybridization between immigrant *cachinnans* and local *argentatus*. It was Stegmann (1960) who rejected this supposition after he had analysed the adult and juvenile plumages of both populations. Gulls from the Baltic region and *cachinnans* differ in some biometric characters and wing-tip pattern but the most striking differences were observed in the long call and its visual display as markers of reproductive isolation. It seems unlikely that *cachinnans* originating from southern areas could found a new population. The more so, as a greater difference was detected in vocal display signals between these populations

than between gulls from the Baltic region and from the North Sea (Mierauskas 1987) or Kol'skiy peninsula or White Sea (unpubl. data). Differences in biometry, wing-tip pattern and vocalizations between coastal populations from St Petersburg and inland populations from Latvia showed that these two populations, though geographically nearby, might have a different origin.

We suggest that in the first half and in the middle of the 20th century yellow-legged Herring Gulls (according to some authors, *omissus*) which were patchily distributed in bogs in Latvia, Estonia, the St Petersburg region and Vitebsk district formed at least a separate ecological group, if not a separate subspecies. Subspecific status of the inland population, in contrast to the coastal and insular populations in the Baltic Sea, is corroborated by the difference in colour of the juveniles. Their ground colour is pale grey with dark grey spots, without the typical brownish tinge of the coastal populations and of *cachinnans*. Around 1960 (Kumari 1978), the insular Herring Gull population in the eastern Baltic started to increase and invaded the inland population of bogs and other inland waters, possibly also triggered by shortage in the marine food supply as the abundance of some fish species decreased drastically in the Baltic Sea since the early 1970s (Malchevski & Pukinski 1983, Hario 1990). When this expansion started, the number of inland gulls began to decrease, and hybridization occurred between the two forms. We suggest that the present-day inland population of yellow-legged Herring Gulls represents an intermediate form resulting from the secondary contact between the coastal and inland forms. This seems to be supported by the differences in biometric characters and vocalizations. However, we refrain from giving the inland population a subspecific status as *L. a. omissus*, partly because of the heterogeneity of this population (contra Buturlin 1934, Stresemann & Timofeeff-Ressovski 1947). Final conclusions can only be reached if more comparative studies will be carried out in the North Sea area, Scandinavia, the Onega-Ladoga lake district and the White Sea. The origin of the inland breeding yellow-legged Herring Gulls remains uncertain but is, in our opinion, not the result of hybridization between immigrant Yellow-legged and coastal Herring Gulls.

Samenvatting

TAXONOMISCHE STATUS VAN GEELPOTIGE ZILVERMEEUWEN IN OOSTBALTISCHE GEBIED Om enig licht te werpen op de taxonomische status van geelpotige Zilvermeeuwen *Larus argentatus* (sensu Cramp & Simmons 1983) in het Oostbaltische gebied en op het mogelijke voorkomen van Geelpootmeeuwen *L. cachinnans* in dit gebied, werden

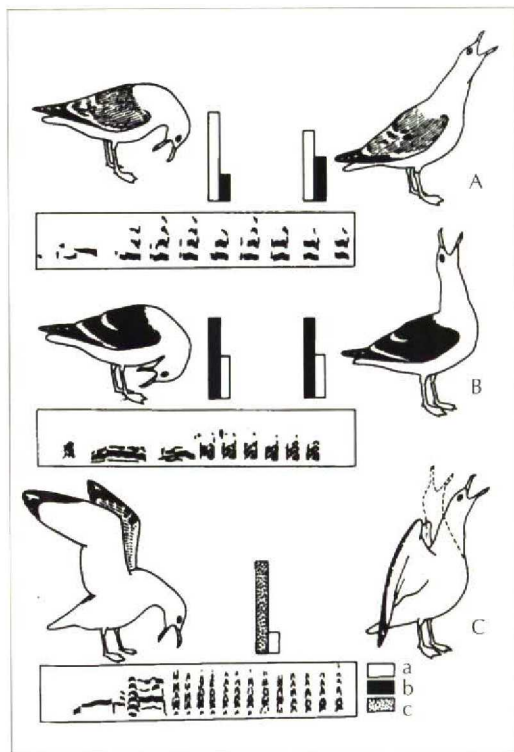

FIGURE 2 Long call and posture of Herring *Larus argentatus* (A, a), Lesser Black-backed *L. fuscus* (B, b) and Yellow-legged Gulls *L. cachinnans* (C, c). Vertical columns give proportions of postures in display behaviour typical for a species (Panov 1989)

kust- (St Petersburg, Rusland) en binnenlandpopulaties (Teichu, Oost-Letland) onderzocht wat betreft maten, vleugelpuntpatroon en bepaalde baltsgedragingen en vergeleken met Geelpootmeeuwen van de ondersoort *L. c. cachinnans* uit het Sivash-gebied, Zuid-Oekraïne. Zowel in maten (Mierauskas et al 1991) als vleugelpuntpatroon (figuur 1) lijken de twee Baltische populaties meer op elkaar dan op de Geelpootmeeuw hoewel deze kenmerken een belangrijke mate van overlap vertonen. In bepaalde aspecten van het baltsgedrag, met name de 'long call', verschillen de Baltische vogels en de Geelpootmeeuwen uit de Oekraïne echter veel duidelijker (figuur 2). Ook bleken er geen verschillen in morfologie (maten en vleugelpunt) en roep tussen geelpotige en rozepotige Zilvermeeuwen in het gebied bij St Petersburg.

Deze resultaten verwerpen de hypothese dat de Oostbaltische geelpotige Zilvermeeuwen afkomstig zijn van hybridisatie met of kolonisatie door Geelpootmeeuwen. De onderlinge kleine verschillen tussen de vogels van de St Petersburg regio en Teichu lijken echter wel te wijzen op een verschillende herkomst van deze populaties. De auteurs veronderstellen dat de oorspronkelijke in het binnenland broedende geelpotige vogels

(volgens sommige auteurs *L. a. omissus*) vanaf 1960 langzaam zijn verdrongen door vogels van de sinds die tijd uitbreidende kustpopulaties; de huidige binnenlandpopulaties vormen een intermediaire hybride groep tussen de oorspronkelijke binnenlandvogels en vogels van de expanderende kustpopulaties.

References

- Barth, E K 1968. The circumpolar systematics of *Larus argentatus* and *Larus fuscus* with special reference to the Norwegian populations. *Nytt Mag Zool* 15, Suppl 1: 1-50.
- Bukacinski, D, Nowicki, P & Stawarczyk, T 1989. [Breeding of Yellow-legged Gulls in the middle reaches of the Vistula, their taxonomic status and problems with identification of *Larus cachinnans michahellis*, *L. c. cachinnans* and *L. c. omissus* subspecies.] *Not Ornithol* 30 (3-4): 3-12. [In Polish.]
- Buturlin, S 1934. [The birds of the USSR 1 Laridae.] Moscow. [In Russian.]
- Chylarecki, P & Sikora, A 1991. Yellow-legged Gulls in Poland: a comment. *Dutch Birding* 13: 145-148.
- Cramp, S & Simmons, K E L 1983 *The birds of the Western Palearctic* 2. Oxford.
- Dubois, P J, Skakuj, M & Stawarczyk, T 1990. Occurrence of Yellow-legged Gull in Poland. *Dutch Birding* 12: 14-17.
- Dubois, P J & Stawarczyk, T 1991. Yellow-legged Gulls in Poland: a reply to Chylarecki & Sikora. *Dutch Birding* 13: 182-183.
- Eigenhuis, K J 1990. Occurrence of Yellow-legged Gull in Poland. *Dutch Birding* 12: 193-194.
- Goethe, F 1961. Zur taxonomie [sic] der Silbermöwe (*Larus argentatus*) im südlichen deutschen Nordseegebiet. *Vogelwarte* 21: 1-24.
- Haffer J. 1982. Systematik und taxonomie der *Larus argentatus* artengruppe. In: Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M (editors), *Handbuch der Vögel Mitteleuropas* 8, pp 502-514, Wiesbaden.
- Hario, M 1990. Breeding failure and feeding conditions of Lesser Black-backed Gulls *Larus f. fuscus* in the Gulf of Finland. *Ornis Fenn* 67: 113-129.
- Kilpi, M 1988. Breeding and movements of Herring Gull *Larus argentatus* in the northern Baltic: strategies for reproduction and survival of a successful species. Thesis. Helsinki.
- Kilpi, M & Hario, M 1986. Wing-tip pattern and possible affinities of coastal Finnish Herring Gulls *Larus argentatus*. *Ornis Fenn* 63: 52-54.
- Kumari, E 1978. On the distribution dynamics of the Herring Gull in the east Baltic area with the past 125 years. *Ornitol Kogumik* 9: 11-43.
- Malchevski, A & Pukinski, J 1983. [The birds of Leningrad area 1.] Leningrad. [In Russian.]
- Mierauskas, P 1987. [Acoustic signalling systems of Laridae.] Vilnius. [Unpubl diss, in Russian.]
- Mierauskas, P, Greimas, E & Buzun, V 1991. A comparison of morphometrics, wing-tip pattern & vocalizations between yellow-legged Herring Gulls (*L. argentatus*) from eastern Baltic and *Larus cachinnans*. *Acta Ornithol Litu* 4: 3-26.
- Panov, E 1989. [Natural hybridisation and ethological isolation in birds.] Moscow. [In Russian.]
- Pleske, T 1928. Birds of the Eurasian tundra. *Mem Boston Soc Nat Hist* 6: 109-485.
- Stegmann, B 1960. Zur systematik des Rassenkreises *Larus argentatus*. *J Ornithol* 101: 498-499.
- Stresemann, E & Timofeeff-Ressovsky, N 1947. Artentstehung in geographischen Formenkreisen. 1. Der Formenkreis *Larus argentatus-cachinnans-fuscus*. *Biol Zentralbl* 66: 57-76.
- Tinbergen, N 1959. Comparative studies of the behaviour of gulls (Laridae): a progress report. *Behaviour* 15: 1-70.
- Voipio, P 1954. Über die gelbfüßigen Silbermöwen Nordwest Europas. *Acta Soc Fauna Flora Fenn* 71: 1-56.

Pranas Mierauskas & Edmundas Greimas, Laboratory of Ornithology, Institute of Ecology, Akademijos Street 2, Vilnius 232600, Lithuania

Birds in the CIS

Birds of steppes and deserts

The harsh environments of both steppes and deserts limit the number of species found in these areas and have selected for highly specific adaptations in those birds that make these biotopes their home. Many species which occur in the steppes and deserts of Russia, Kazakhstan and other central Asian states are not found in other habitats. In other cases, steppes and deserts are inhabited by distinctive subspecies which are sometimes considered as separate species.

Steppes are only inhabited by ground breeders. Southern Russia and northern Kazakhstan have several endemic species like Sociable Plover *Chettusia gregaria* and two lark species, Black *Melanocorypha yeltonensis* and White-winged *M leucoptera*, the latter being much less common. In the deserts, one would naturally look for the endemic Pander's Ground Jay *Podoces panderi* which inhabits two separate areas. The main breeding grounds are situated in the central part of the great Kara Kum

desert in Turkmenistan where it is fairly common. The other area is the Sary Ishikotrau desert, south of the huge Lake Balkhash in Kazakhstan. Here, the species is much scarcer.

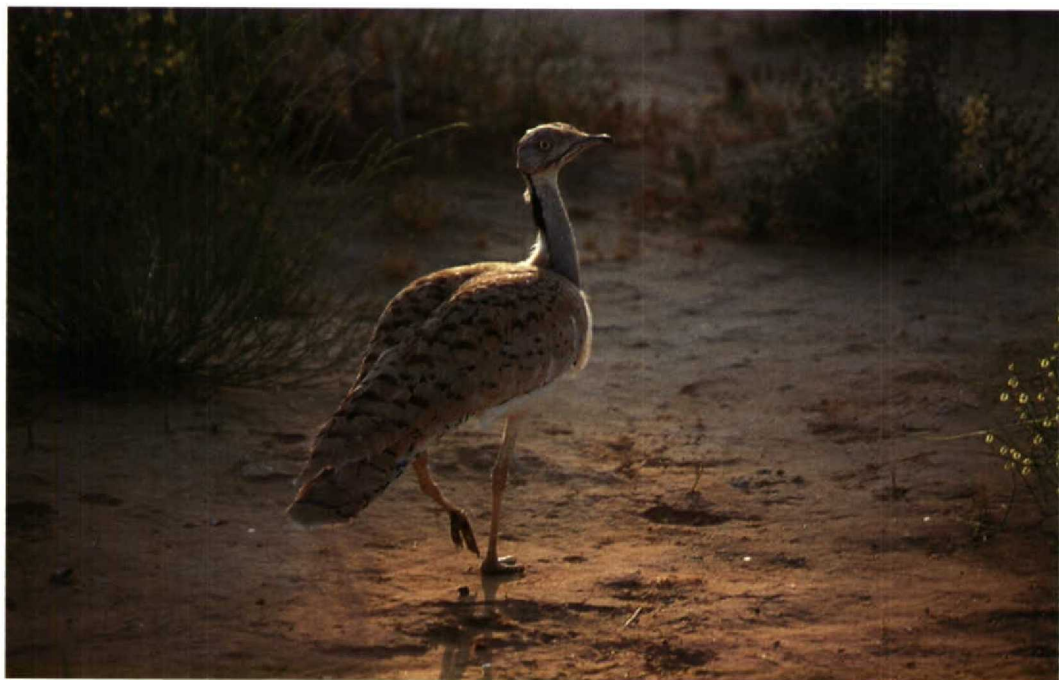
Two interesting sparrow species inhabit the deserts of this area within the CIS. Desert Sparrow *Passer simplex* is rare and usually found only at Repetek NR in the Kara Kum desert. Saxaul Sparrow *P ammodendri* is much more common in various sand deserts in central Asia (cf Dutch Birding 12: 5-9, 1990). It usually nests in tree holes or under building roofs whereas Desert Sparrow makes bulky nests on saxaul trees.

In total, c 40 species of birds can be called typical of the steppes and deserts of Russia and the central Asiatic republics. Many are found in nature reserves created in these habitats at different times. The main conservation problem is habitat destruction by overgrazing and cutting of saxaul growths, inevitably leading to wind erosion and sand storms, making these areas unsuitable for both birds and humans.

Algirdas J Knystautas, Russian Nature Tours, 57 Fore Street, Kingsbridge, Devon TQ7 1PG, UK

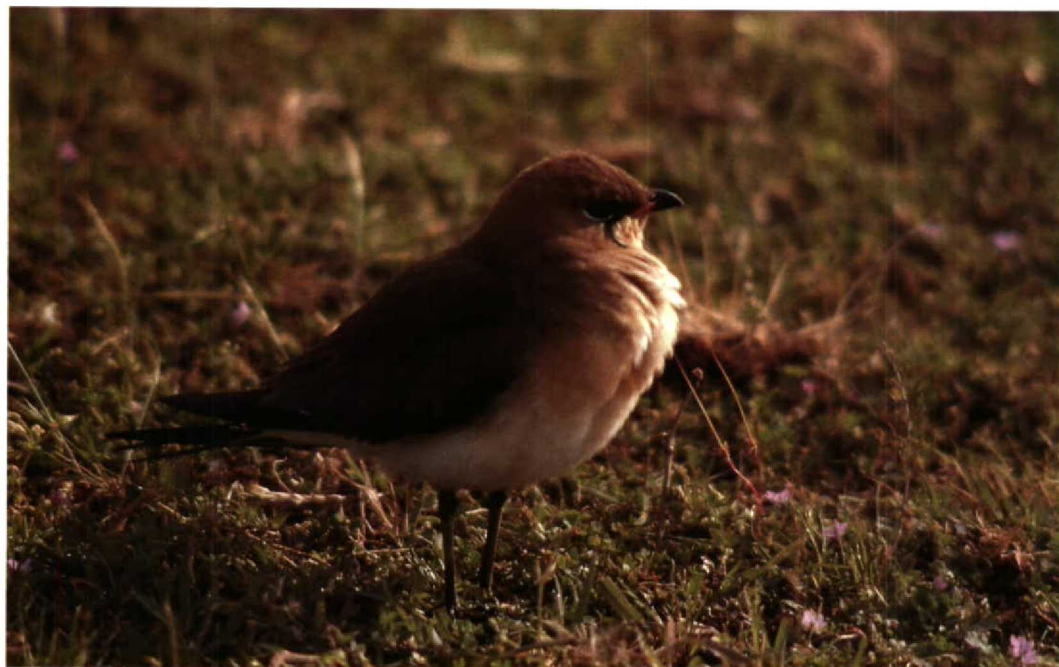
84 Pallas's Sandgrouse *Syrrhaptes paradoxus*, Alma Ata region, Kazakhstan, April 1986 (Oleg Belialov & Algirdas J Knystautas)

85 Houbara Bustard *Chlamydotis undulata*, southern Uzbekistan, May 1988 (Algirdas J Knystautas)

86 Black-winged Pratincole *Glareola nordmanni*, Lenkoran region, Azerbaydzhan, May 1988
(Henrikas Sakalauskas)

87 Rufous Bush Robin *Cercotrichas galactotes*, Repetek NR, Turkmenistan, June 1984 (*Henrikas Sakalauskas*)

88 Blue-cheeked Bee-eater *Merops superciliosus*, Sary Ishikotrau desert, Kazakhstan, June 1986 (*Oleg Belialov*)

89 Rose-coloured Starlings *Sturnus roseus*, Chimkent region, Kazakhstan, June 1988 (*Algirdas J Knystautas*)

90 Pander's Ground Jay *Podoces panderi*, Repetek NR, Turkmenistan, June 1984 (Henrikas Sakalauskas)

91 Desert Sparrow *Passer simplex*, Repetek NR, Turkmenistan, June 1984 (Henrikas Sakalauskas)

Mededelingen

Egyptian Plover in Poland in October-November 1991

On 27 October 1991, an adult Egyptian Plover *Pluvianus aegyptius* was discovered at the mouth of the Vistula river, Gulf of Gdansk, Poland (54:22 N, 18:56 E). The bird could be observed by many birders and stayed until 21 November 1991.

The bird showed a strong association with a 200 m long stretch of coast close to the water. It avoided the company of other birds such as gulls and other waders. It foraged throughout the day in a typically plover-like manner. The bird was not very shy and flew only unwillingly. During cold mornings, the Egyptian Plover was often seen crouching, covering its legs with feathers. Once, during stormy

weather, I found it hidden in a small hole scraped out in the sand under a willow bush.

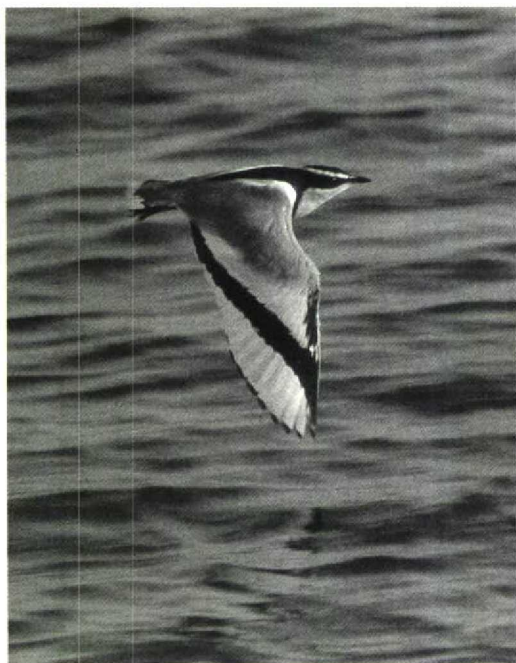
Egyptian Plover is not a highly migratory species, breeding in river valleys of central Africa. Single records of the species outside its breeding range are known only from the Canary Islands, the Jordan river valley and Lybia (Cramp & Simmons 1983, Urban et al 1986). Therefore, natural vagrancy to the Baltic seems improbable and the bird could have escaped from a zoological garden or private bird collection.

References

- Cramp, S & Simmons, K E L 1983. The birds of the Western Palearctic 3. Oxford.
Urban, E K, Fry, C H & Keith, S 1986. The birds of Africa 2. London.

Marek Zielinski, Ornithological Station, Nadwislanska 108, 80-680 Gdansk 40, Poland

92-93 Egyptian Plover *Pluvianus aegyptius*, mouth of Vistula river, Gulf of Gdansk, Poland, October 1991 (Jan Łontkowski)

Etymology of specific epithet 'melba'

The etymology of the word 'melba' given by Linnaeus (1758) as specific epithet for the names *Fringilla Melba* (= Melba Finch *Pytilia melba*) and *Hirundo Melba* (= Alpine Swift *Apus melba*) has remained unknown for many years, maybe already since Linnaeus' publication. Coomans de Ruiter et al (1947) try to explain it from the South German word 'Melber' (flour merchant) and Jobling (1991) refers to Macleod (1954) and Albertus Magnus (1478) who is said to give the name 'melba' as an Old German name for a gull (the tenuous connection being that gulls are related to terns or 'sea swallows' and swifts are long thought to be swallows). The name 'melba', however, could not be relocated in Albertus Magnus's book, neither by James A Jobling (in litt) nor by Joop Swaab.

However, 'melba' might be a shortening of 'melanoalba' or 'melalba' (similar to 'melaleuca', the name for some black-and-white Agaric mushroom). The printer of Linnaeus' book then, who was not familiar with the somewhat playful 'melba' might have interpreted it as if it were a noun

('Melba'). It may still have been considered as such when *Hirundo* was replaced by *Apus* and the epithet was written in undercast.

Linnaeus was surely aware of the importance of the colours black and white in the two species. His descriptions are: 'Melba. 10. *Fringilla facie caudaque rubris, abdomine albo nigroque undato, dorso viridi. Habitat in China* (sic!)', and 'Melba. 8. *Hirundo fusca, gula abdomineque albis. Habitat ad fretum Herculeum*'.

We do have some hope that herewith the riddle of 'melba' has been solved!

References

- Albertus Magnus 1478. *De avibus*; 1519. *De animalibus*.
Coomans de Ruiter, L, van Heurn, W C & Kraak, W K
1947. *Beteekenis en etymologie van de wetenschappelijke namen der Nederlandsche vogels*. Kampen.
Jobling, J A 1991. *A dictionary of scientific bird names*. Oxford.
Linnaeus, C 1758. *Systema naturae*. 10th edition. Stockholm.
Macleod, R D 1954. *Key to the names of British birds*. London.

Klaas J Eigenhuis, Seringenstraat 6, 1431 BJ Aalsmeer, Netherlands
Joop Swaab, Henri Polaklaan 3, 1018 CP Amsterdam, Netherlands

Brieven

Atlantic Petrel in the Western Palearctic

The Atlantic (or Schlegel's or Hooded) Petrel *Pterodroma incerta* reported off Eilat, Israel, on 18 April 1989 by van der Schot (1989) is actually not the second but the third report of this southern species in the Palearctic. The first was killed at Zolinki, Zips, then northern Hungary (now apparently Czechoslovakia), in 1870 and found its way into a local collection of birds. It was acquired by J von Madarasz, Curator of the National Museum, Budapest, Hungary, during the same year. It proved difficult to identify and was first reported as a young Capped Petrel *P. hasitata* (Clarke 1884) which was only corrected 26 years later (Godman 1910). It would appear to have been forgotten during the subsequent political upheavals in the area which resulted in the loss of the Budapest bird collection during World War II.

In view of past difficulties with its identification, which is still not adequately covered in books, it

seems regrettable that no details were given of the next bird seen off Eilat on 31 May 1982 and other exotic petrels reported there by Shirihi (1987). It is fortunate that van der Schot (1989) gave such a good description of the third bird also seen off Eilat on 19 April 1989. While several other gadfly petrels of the large and variable genus *Pterodroma* may appear brown with a white breast which has a sharp anterior margin, notably Phoenix *P. alba*, Tahiti *Prostrata* and Magenta Petrels *P. magentae* from the Pacific, none is such a uniform bronze colour as Atlantic Petrel, with such a distinctive, sharply defined oval white patch on the belly, usually merging with streaked flanks and undertail-coverts in the other species.

I have already discussed the way in which such petrels might come to wander long distances elsewhere (Bourne 1967). Atlantic Petrel is primarily a bird of the Indo-Atlantic sector of the Southern Ocean, dispersing south in the local summer and concentrating in the north to breed in the Tristan da Cunha archipelago and on Gough Island during the

southern winter, when it probably lays about July since I saw half-grown chicks in November. It is a very powerful flier and seems unlikely to be displaced by storms, as suggested by van der Schot (1989), since there are still no records from the most likely region, Australasia.

On the other hand, numbers of what seem likely to be non-breeding young birds (which, in the case of seabirds, normally reach the climax of their post-juvenile dispersal when c 1 year old) appear to wander further north with the south-east trade-winds into the South Atlantic during the southern winter when one was seen near the equator off Brazil in August 1984 (Bourne & Curtis 1985); three more were collected at an inland reservoir to the west over the following month (Texeira et al 1986). Therefore, it seems not unlikely that they may occasionally also wander into the Northern Hemisphere.

There have also been past reports of Atlantic Petrels moving north into the Indian Ocean (Bourne 1960) where they seem even more likely to cross the equator when the south-east trades extend north off eastern Africa to form the south-west monsoon over the Arabian Sea during the northern summer. This is clearly another likely identification for some of the white-breasted petrels reported off the Chagos archipelago (Bourne 1971), and an unidentified gadfly petrel reported between Cape Comorin, India, and the Maldive Ridge at 8:10 N, 76:17 E on 26 June 1985 (van den Berg et al 1991) also seems most likely to have been Atlantic Petrel rather than the other alternative suggested, Tahiti Petrel, since its Indian Ocean representative, Mascarene Petrel *P. aterrima*, is black. A number of other southern seabirds, including the even more southerly Kerguelen Petrel *P. brevirostris*, have also reached Somalia (Ash & Miskell 1983) and even the Red Sea (Jennings 1985).

It is also notable that the Atlantic Petrels and the more numerous Sooty Shearwaters *Puffinus griseus* reported at Eilat by Shirihai (1987) occurred when most birds are moving north in spring; Cory's Shearwaters *Calonectris diomedea* and a Jouanin's Petrel *Bulweria fallax*, an Indian Ocean species which appears to breed in Arabia in the late sum-

mer and has reached Europe (a bird collected in Italy on 2 November 1953; cf Bourne 1987, Editors of Dutch Birding 1987, Zonfrillo 1988, but see Gallagher 1989), occurred later in the year. This suggests that they may also have been inexperienced young birds making a displaced return migration when the Czechoslovakian Atlantic Petrel and Italian Jouanin's Petrel overshot to Europe along their line of flight up the Red Sea.

References

- Ash, J S & Miskell, J E 1988. Observations on birds in Somalia in 1978-1982, together with a bibliography of recent literature. *Scopus* 11: 57-78.
- van den Berg, A B, Smeenk, C, Bosman, C A W, Haase, B J M, van der Niet, A M & Cadée, G C 1991. Barau's Petrel *Pterodroma barau*, Jouanin's Petrel *Bulweria fallax* and other seabirds in the northern Indian Ocean in June-July 1984 and 1985. *Ardea* 79: 1-14.
- Bourne, W R P 1960. The petrels of the Indian Ocean. *Sea Swallow* 13: 26-39.
- Bourne, W R P 1967. Long-distance vagrancy in the petrels. *Ibis* 109: 141-167.
- Bourne, W R P 1971. The birds of the Chagos Group, Indian Ocean. *Atoll Res Bull* 149: 175-207.
- Bourne, W R P 1987. The affinities, breeding behaviour and distribution of Jouanin's Petrel *Bulweria fallax*. *Bull Br Ornithol Club* 107: 4-6.
- Bourne, W R P & Curtis, W F 1985. South Atlantic seabirds. *Sea Swallow* 34: 18-28.
- Clarke, W E 1884. On the occurrence of *Oestrelata haesitata* in Hungary. *Ibis* 1884: 202.
- Editors of Dutch Birding 1987. Jouanin's Petrel. *Dutch Birding* 9: 72-73.
- Gallagher, M D 1989. Does Jouanin's Petrel nest in Oman? *Oman Bird News* 8: 7-8.
- Godman, F du C 1910. A monograph of the petrels. London.
- Jennings, M C 1985. Some unusual seabirds from the Red Sea. *Saudi Arab Nat Hist Soc J* 2 (4): 14-17.
- van der Schot, W E M 1989. Atlantic Petrel in Israel in April 1989. *Dutch Birding* 11: 170-172.
- Shirihai, H 1987. Shearwaters and other tubenoses at Eilat. *Dutch Birding* 9: 152-157.
- Texeira, D M, Oren, D & Best, R C 1986. Notes on Brazilian seabirds 2. *Bull Br Ornithol Club* 106: 74-77.
- Zonfrillo, B 1988. Notes and comments on the taxonomy of Jouanin's Petrel *Bulweria fallax* and Bulwer's Petrel *Bulweria bulwerii*. *Bull Br Ornithol Club* 108: 71-75.

W R P Bourne, Department of Zoology, Aberdeen University,
Tillydrone Avenue, Aberdeen AB9 2TN, UK

ICBP news

Conservation expeditions successes

A project to support a new type of nature reserve, to be owned and run by the local community, was amongst 13 teams that won awards in the BP-sponsored *ICBP/FFPS Conservation Expedition Competition*. The awards were presented by HRH Prince Bernhard of the Netherlands at a ceremony on 12 May 1992 at BP's Britannic Tower in London, UK. The competition is open to young Europeans planning conservation expeditions to developing countries. Four winning expeditions each received GBP 3000.00 and eight runners-up received GBP 1000.00 each.

Project Rio Nambi, the project to support the establishment of a community nature reserve in the Chocó region of Colombia, was the winner of the *BP Conservation Award*. This award, worth GBP 7500.00 is made to one of last year's winning teams, based on the success of their expedition and their proposal for follow-up work.

The Chocó region of South America stretches south from the Panama border along the Pacific watershed of the Andes into Ecuador. The forests in this region support one of the greatest concentrations of endemic organisms and are particularly important for birds, frogs and plants. Set against this, Colombia currently has a human population of 30 million and it is predicted to reach 35.5 million by the year 2000. Deforestation is occurring rapidly; it is estimated that 100 000 ha per year are lost from south-western Colombia alone.

Last summer, the Colombia 1991 expedition, one of the runners-up in the *ICBP/FFPS Expedition Competition* in 1991, surveyed the birds and small mammals of two areas in the Colombian Chocó: Rio Nambi and the Volcan Nevado de Chiles. The enormous importance of Rio Nambi was confirmed by the survey which recorded 31 endemic and restricted-range bird species and four that are globally threatened like Plumbeous Hawk *Leucopternis plumbea*, Toucan Barbet *Semnornis ramphastinus*, Long-wattled Umbrellabird *Cephalopterus penduliger* and Beautiful Jay *Cyanolyca pulchra*.

Following discussions with conservationists from local groups, the *Fundacion Los Colibres* (The Hummingbird Foundation) was formed. *Fundacion Los Colibres* is an organization involving students, teachers, community leaders from the local town of Altaquer and staff from the nearby La Planada Nature Reserve. The aim of the group is to

turn 10 000 ha of the Rio Nambi forest into South America's first community-owned and -managed nature reserve. This is a totally new idea which marks a departure from traditional protected area management. Enthusiasm for the reserve locally is enormous.

More than USD 20 000 has already been raised to purchase the land. The money from the BP award will go towards supporting a reserve warden and a resident biologist, and building a research and information centre, to include a classroom and a rainforest display. The resident biologist will conduct research leading to the production of a management plan for the area and, together with the warden, will assist teachers from Altaquer develop an environmental education programme for local children and other visitors.

The Rio Nambi community nature reserve is a revolutionary concept and it is vital that it gains widespread support so that it can be taken as a model for future protected areas. Its establishment owes much to the Anglia Polytechnic team, led by Paul Salaman, and it demonstrates how much can be achieved by conservation expeditions.

Other expeditions that won awards in last year's competition have also produced exciting results. A team from the University of East Anglia that surveyed Mount Loma in Sierra Leone report several sightings of the very little-known threatened Rufous Fishing Owl *Scotopelia ussheri*, with one team member fortunate enough to see a bird fishing. A team from the Dutch Wader Research Foundation working in the Kizilirmak delta on the Black Sea coast of Turkey have found the threatened Dalmatian Pelican *Pelecanus crispus* breeding. Though this species is known to occur at the site, breeding had not been recorded for several years. The team also recorded several rarities which will be mentioned in *Recent WP reports* in the next issue of Dutch Birding.

A full list of this year's competition winners is given below. Although last year's winners included a team from the Netherlands and two from Czechoslovakia, it is rather disappointing that this year's teams are all from the UK. Any young aspiring Dutch conservationists and those from other European countries are strongly encouraged to apply for next year's competition (closing date: 31 December 1992). Further details are available from the address below.

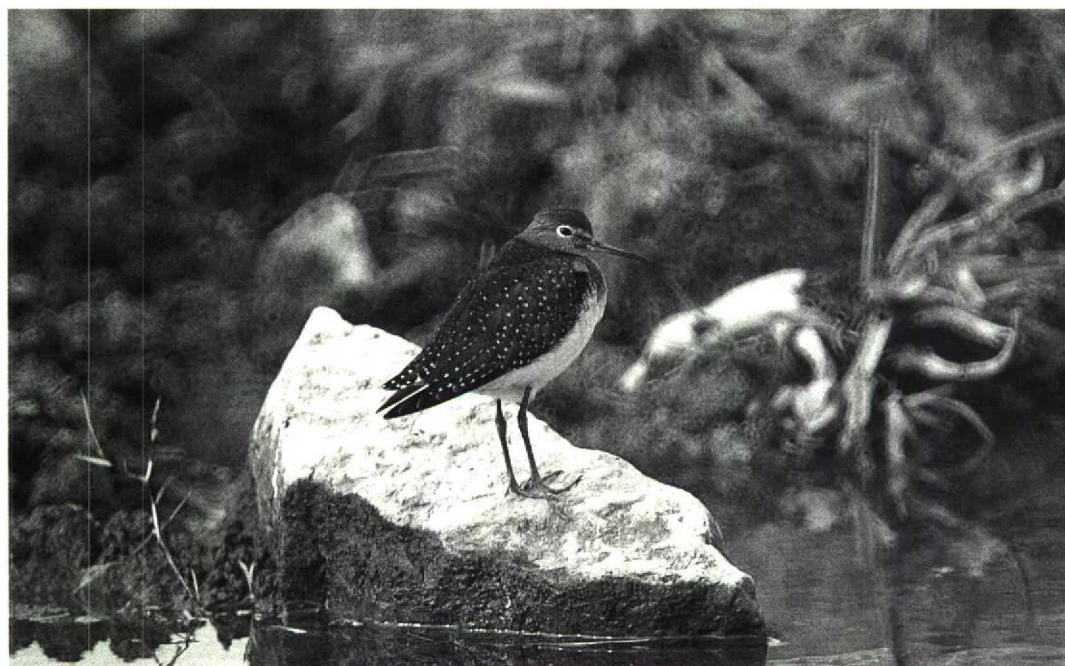
BP Conservation Award Project Rio Nambi (Anglia Polytechnic).

1992 Competition Winners Nottingham University Bolivia Project 1992; The conservation of key forests and their threatened birds on Sumba, Indonesia (Manchester University); Cambridge Tanzania Rainforest Project 1992 (Anglia Polytechnic); Cambridge-Laos 92/93 (Cambridge University).

1992 Competition Runners-up Njule '92, Tanzania (Oxford University); Trinidad 1992 (Imperial College, London); Project Mermaid, Venezuela (Newcastle University); Oxford University Mexico Expedition; Project Canopy '92, Paraguay (Cambridge University); Agroforestry in Madagascar (Oakham School); Comoro Islands Butterfly Survey (Oxford University); Amazon 1992, Colombia (Universities of Cambridge and London).

Jonathan Eames, ICBP, 32 Cambridge Road, Girton, Cambridge CB3 0PJ, UK

Mystery photographs

94 Solitary Sandpiper *Tringa solitaria*, Manitoba, Canada, August 1991 (Colin Bradshaw)

46 The bird in last issue's mystery photograph is obviously a wader and its smallish head, medium-length bill and relatively long green legs enable us to identify this as one of the smaller *Tringa* sandpipers of which five occur in the Western Palearctic. The bird is reasonably slim with a slightly thickened bill that decurves gently in the distal third, a startling white eye-ring joining a short pale supercilium only present in front of the eye and

stretching onto the forehead. All this contrasts with a fairly dark head and noticeably dark loreal bar. The upperparts are quite dark with small pale spots on all the feathers but most noticeably on the tertials. The underparts are white except for patches of dark suffusion on the sides of the breast. Careful scrutiny shows that the tail seems predominantly dark with some white bands although this feature is difficult to see.

Of the five medium-sized *Tringa* sandpipers that occur in the Western Palearctic, two can be immediately excluded. Marsh Sandpiper *T stagnatilis* would have both longer legs and bill than this bird and does not show the dark upperparts with pale spots. Lesser Yellowlegs *T flavipes* also has longer legs which are yellow and again does not show upperparts like this bird having much more variegated upperpart plumage. Wood Sandpiper *T glareola* is a slimmer, more delicate bird with a shorter bill and proportionally longer legs than our mystery bird. Like Lesser Yellowlegs, it has a very variegated plumage with prominent dark and white markings, obviously banded tertials and in all plumages shows a prominent supercilium extending well past the eye.

The bird is then either Green Sandpiper *T ochropus* or the Nearctic Solitary Sandpiper *T solitaria*. The photograph shows well the clinching field-mark of the colour of the rump which is black in our bird, as in Solitary Sandpiper, and white on Green Sandpiper. In addition, the central rectrices of Solitary Sandpiper are uniformly black whereas they are banded in Green Sandpiper. There are other, less obvious characteristics. The bill of Green Sandpiper is quite heavy and does not seem to droop, the legs tend to look relatively shorter and, in general, Green Sandpiper is a stockier bird than Solitary Sandpiper. Green Sandpiper also usually has an eye-ring less prominent than shown by this bird and I have yet to see one with the 'spectacled' look usually present on Solitary Sandpiper. This may be because the supercilium of Green Sandpiper tends

Mystery photograph 47. Solution in next issue

to be broader and less clearly defined than in Solitary Sandpiper. Though none of these features are diagnostic, the combination would be sufficient to identify this bird as Solitary Sandpiper, even if the rump had not been visible.

Colin Bradshaw, 9 Tynemouth Place, North Shields, Tyne and Wear NE30 4BJ, UK

Asian-Pacific birds

Selangor International Bird Race

Steeds meer natuurbeschermingsorganisaties in welvarende delen van Oostazië slagen erin om door middel van *bird races* grote sommen geld te verkrijgen waarmee natuureservaten in stand kunnen worden gehouden. *Bird races* (wedstrijden waarin het erom gaat wie in een bepaald gebied en aantal uren de meeste vogelsoorten ziet) vinden ieder jaar plaats in Hongkong, Japan (de *Birdathon* in de eerste week van november), Maleisië en Singapore. De competities krijgen veel publiciteit van dagbladen en televisie waardoor een groot

aantal internationale bedrijven graag als sponsor optreedt.

De inkomsten van de *Selangor International Bird Race* worden gebruikt voor het onderhoud van het in 1987 opgerichte, 240 ha grote *Kuala Selangor Nature Park* dat aan de zuidkant van de Selangor-mondding ligt bij het stadje Kuala Selangor (bekend om zijn zeevisrestaurants). De Maleise hoofdstad, Kuala Lumpur, ligt hemelsbreed slechts 35 km naar het zuidoosten, in een gebied dat wordt gekenmerkt door snelle industrialisatie en sterke economische groei. Het park is er dan ook niet alleen om de vooral door houtskoolindustrie bedreigde

mangrovebossen te beschermen maar ook om de bevolking te stimuleren naar vogels te kijken en te interesseren voor natuurbescherming.

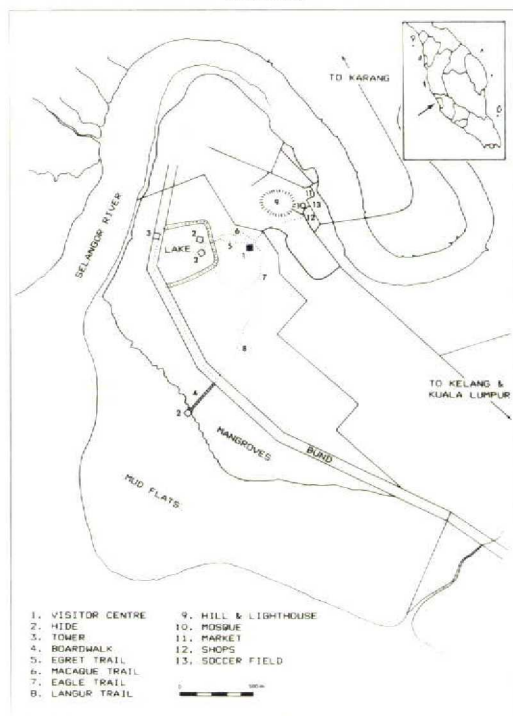
Het idee voor de internationale Selangor-race was afkomstig uit Hongkong waar een dergelijke race nu jaarlijks c. NLG 300 000 oplevert die via het *World Wide Fund For Nature* deels voor het inrichten van het befaamde Mai Po-reservaat worden gebruikt. De in 1940 opgerichte *Malaysian Nature Society* had reeds ervaring met het organiseren van de *Fraser's Hill Bird Race* die ieder jaar in de eerste week van juni in het op 1300 m hoogte gelegen *hill-station* wordt gehouden. De *Selangor International Bird Race* vindt altijd plaats in oktober omdat in die maand zeldzame Palearctische trekvogels zijn te verwachten. De deelnemende professionele teams (in 1991 acht) worden elk gesponsord door een bepaald bedrijf en bestaan uit vier personen. Alleen soorten mogen worden geteld die door ten minste drie leden van een team vanaf het startsein om 18:00 in 24 uur binnen de grenzen van de staat Selangor zijn vastgesteld. Elke soort dient met tijdstip en plaats te worden genoteerd op een speciaal formulier. Een jury (Allen Jeyarajasingam, Duncan Parr en/of David Wells) kan aan de hand van die formulieren verkeerd gedetermineerde soorten op het spoor komen. De race werd voor het eerst in 1990 gehouden en toen gewonnen door het *Guiness Anchor*-team van Dennis Yong. In 1991 was het *Tioxide*-team van Hugh Buck winnaar met 154 soorten. Behalve uit Maleisië kwamen de deelnemers uit alle delen van de wereld, zoals Australië, Hongkong, India, Japan (een team gesponsord door de *Wild Bird Society of Japan*), Thailand, VS en vier Europese landen. De internationale deelname had uiteraard gunstige gevolgen voor de interesse van media en sponsors.

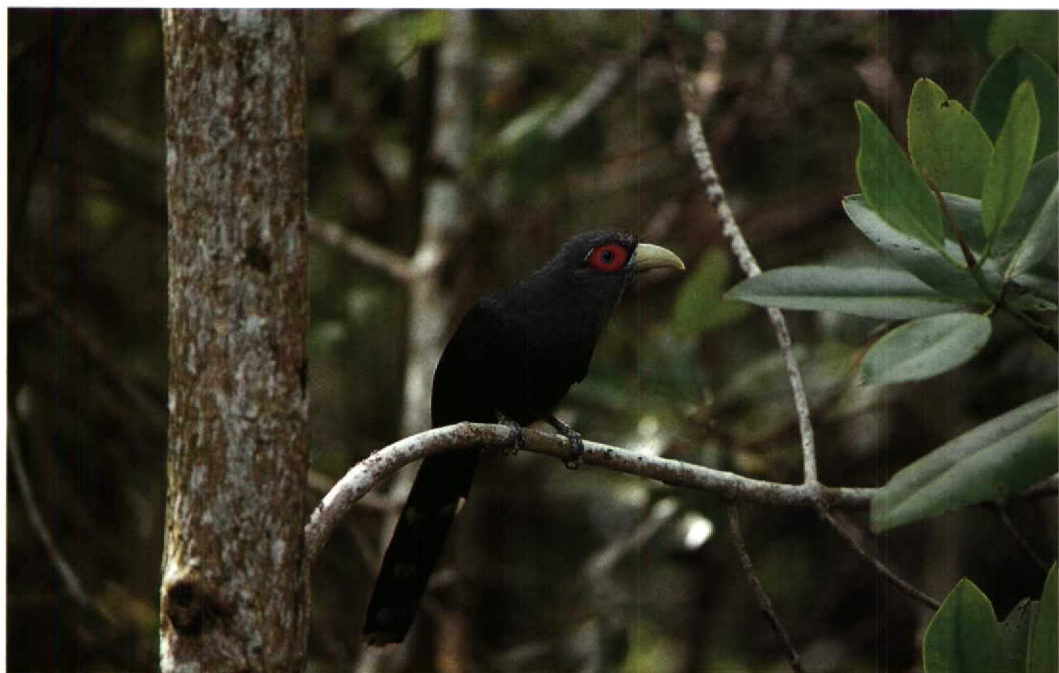
Het *Kuala Selangor Nature Park* biedt zowel vogelkijkers als vogelfotografen veel mogelijkheden. Er zijn vier observatiehutten die uitzicht bieden op een kunstmatig meertje met reigers, roofvogels, steltlopers, vijf soorten ijsvogels en otters. Bij de ingang van het park staan traditionele Maleise paalwoningen waar men comfortabel voor NLG 10-20 de nacht kan doorbrengen. Niet alleen Krabende Makaken *Macaca fascicularis* maar ook groepen Mutsangoers *Presbytis cristata* laten zich hier tijdens hun dagelijkse stroomtocht langs de gebouwen van dichtbij zien. 's Nachts kan men deelnemen aan een tocht in *sampans* (roeiboten) naar de beroemde *fireflies* of *kelip-kelip*. Deze insecten laten met miljoenen tegelijk in de bomen langs de rivier een uniek schouwspel zien met hun synchrone en ritmische knipperlichtjes. Er zijn in het park goed begaanbare voetpaden van in totaal

10 km lengte door secundair bos en langs de rand van mangroven en begroeide kanalen. Door het mangrovebos loopt een 300 m lange *board-walk*, een plankenpad op palen, naar de uitgestrekte moddervlakten langs de kust. Vanaf deze *board-walk* heeft men, zonder zich door de modder te hoeven sleuren, een goede kans om kleurrijke en vaak moeilijk te vinden mangrovebewoners als de Roodbuikmalkoha *Rhopodytes sumatranus* en de Mangrovepitta *Pitta megarhynchos* zien. In najaar en winter zijn hier op ooghoogte trekvogels te bekijken als Noordse Boszangers *Phylloscopus borealis*, Bruine Vliegenvangers *Muscicapa dauurica* of een enkele Driekleurenvliegenvanger *Ficedula zanthopygia*. Op bepaalde dagen in het najaar trekken indrukwekkende groepen van 1000en Maleise Wespindieven *Pernis ptilorhynchus* of Zwarte Koekoekswouwen *Aviceda leuphotes* over de kuststrook naar het zuiden.

In 1992 wordt de *Selangor International Bird Race* op 17-18 oktober gehouden en, net als in 1991, is de Dutch Birding Association uitgenodigd om met een afvaardiging vertegenwoordigd te zijn. De Selangor-regering heeft de race dit jaar buiten-

FIGUUR 1 Kuala Selangor Nature Park (Cecilia A W Bosman)

95 Roodbuikmalkoha *Rhopodytes sumatranus*, Kuala Selangor, Maleisië, 3 november 1991 (Arnoud B van den Berg)

96 Mangrovepitta *Pitta megarhyncha*, Kuala Selangor, Maleisië, 13 april 1989 (Frank Rozendaal)

gewone betekenis gegeven als het belangrijkste eco-toerisme-project van het jaar. Hierdoor krijgt de organisatie veel steun van een speciale regelingscommissie en naar verwachting zal de minister-president het startschot lossen. Voor informatie over de *bird race* kan men zich richten tot de *Malaysian Nature Society*, Peti Surat 10750, 50723 Kuala Lumpur, Maleisië. Het postadres voor reser-

veren in het *Kuala Selangor Nature Park* is Jalan Klinik, 45000 Kuala Selangor, Maleisië (telefoon 03-8892294). Het natuurpark is gemakkelijk te bereiken vanuit Kuala Lumpur met de bus (directe verbindingen vanaf *Pudur Raya Bus Terminal* of vanuit Kelang) of met een taxi (die vanaf *Subang Airport* tot Kuala Selangor NLG 40 kost).

Arnoud B van den Berg & Cecilia A W Bosman,
Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Nederland

Recensies

D YEATMAN-BERTHELOT 1991. *Atlas des oiseaux de France en hiver*. Société Ornithologique de France, 55 rue de Buffon, 75005 Paris, France. 575 pp. ISBN 2-9505440-0-2. FRF 350.00.

Together with the publication of 'his' atlas of French breeding birds in 1976, Laurent Yeatman launched the plan for a new project for the French winter birds. The French did not hesitate for too long and the field work for a new atlas was already carried out during the 4 winters of 1977-81 by more than 1400 observers (c 550 observers were involved for the breeding bird atlas during 1970-75). Then a long period of working out and checking all the field data began. The work could not be completed by Laurent Yeatman himself but the job was taken over by his daughter Dosithée Yeatman, which finally resulted in this new atlas.

In this atlas, the winter is defined as the period from 1 December to 20 February. The results are, of course, presented by maps with dots, placed in 20 x 27-km rectangles which can be made visible with a transparent overlay. Bird species with only a few records are treated in a separate chapter at the end of the book. With a few exceptions (ie, when enough data were available for a more detailed map), most maps basically show the summed results of the four winter periods without quantitative information. As the winter of 1978/79 was a severe one, a separate map for this winter is given for several species to show the influence of such an exceptional year on the overall map. For example, Red-throated Diver *Gavia stellata* occurred markedly more often at inland locations and many species of waterfowl, like Bean *Anser fabalis*, White-fronted *A albifrons* and Greylag Geese *A anser*, Smew *Mergus albellus*, Red-breasted Merganser *M serrator* and Goosander *M merganser*, were all remarkably abundant in north-western France during this winter. Where appropriate, the text gives details on developments and changes after the atlas period. For example, Booted Eagle *Hieraaetus pennatus* probably now regularly winters in south-eastern France though in small numbers.

Very remarkable is the wintering of Velvet Scoter *Melanitta fusca*, apart from coastal areas, inland in the northern half of the country, especially in the Rhine valley and on Lac Léman; this phenomenon began in the 1950s with another increase in numbers after 1968.

The inclusion and ample discussion of the Nearctic Northern Bobwhite *Colinus virginianus* and California Quail *Callipepla californica* (introduced on Corsica and in central France, respectively) and the Chinese Reeves' Pheasant *Symaticus reevesii* in the main species account rather than somewhere at the end of the book seems rather strange.

Very useful is the inclusion for those species that breed and winter in France of a small copy of the breeding distribution map taken from the 1976 breeding atlas. This makes direct comparison possible and gives an impression of, eg, altitudinal movements of alpine species and dispersal of more or less resident birds.

Despite the fact that the maps are based on data collected c 11-14 years ago, this book is certainly of interest to French birders and anyone else interested in the French avifauna. ANDRÉ J VAN LOON

C M PERRINS (REDACTIE, IN SAMENWERKING MET ICBP) 1991. *Geïllustreerde encyclopedie van de vogels – een compleet overzicht van alle vogelsoorten van de wereld*. Zuid-Hollandsche Uitgeversmaatschappij. 420 pp. ISBN 90-5112-204-7. NLG 99.00.

Dit boek is de vertaling van de vrijwel gelijktijdig verschenen *Illustrated Encyclopedia of birds – the definitive guide to birds of the world*, onder redactie van C M Perrins in samenwerking met de ICBP en omvat een overzicht in tekst en kleurenplaten van alle op de wereld voorkomende vogelordes en families. Het voorlaatste vergelijkbare werk op dit gebied, *Birds of the World* door Oliver Austin & Arthur Singer (eveneens in Nederlandse vertaling verschenen) dateert al weer van 1962 en een wat meer *up-to-date* overzicht van de vogels van de wereld is dan ook zeker op zijn plaats, temeer omdat ook

informatie gegeven wordt over de mate van bedreiging. Het boek lijkt te zijn gericht op de algemeen geïnteresseerde natuurliefhebber maar ook voor de meer 'gevoerde' vogelaar heeft dit overzicht van de 176 onderscheiden families veel te bieden.

De encyclopedie bestaat uit drie delen. In de eerste inleidende hoofdstukken wordt ingegaan op de algemene morfologie en biologie van vogels en de variatie daarin, vogelevolutie en -classificatie, soortvorming, biogeografie, ecologie, trek en vogelbescherming, gecompleteerd met een tabel die niet zou misstaan in het *Guinness book of records* waarin diverse 'topprestaties' en andere records van verschillende vogels staan vermeld. Het tweede deel geeft een systematisch overzicht van de verschillende vogelordes en -families. Steeds worden op twee tegenoverliggende pagina's 12-15 karakteristieke soorten van een groep in kleurplaten geïllustreerd en op de volgende twee pagina's nader besproken (inclusief een korte karakterschets van de orde en/of families). Grote ordes en families krijgen uiteraard meer ruimte dan kleine. De kleurenplaten van 19 verschillende meer of minder bekende schilders zijn, hoewel verschillend van kwaliteit, over het geheel genomen goed en doen modern aan met goede aandacht voor veerdetails; in elk geval ruim voldoende voor het doel van het boek: het geven van een overzicht van de enorme variatie in vormen – het is geen determinatiegids waarmee nauw verwante of moeilijk te onderscheiden soorten zijn te determineren. Het is hinderlijk dat soms de soortnamen op de kleurenplaten verschillen van die van de daaropvolgende tekstpagina's (eg, pp 274-277). Het derde deel is een lijst van alle vogelsoorten van de wereld, voorzien van een code waarmee de verspreiding in de grote zoögeografische regio's wordt aangegeven. Als basis hiervoor is de *check-list* van Howard & Moore (1991) genomen. Voor de Nederlandse vertaling is deze lijst echter danig bewerkt (door Kees Roselaar). Zo zijn recent beschreven soorten toegevoegd, voornamelijk als ondersoorten beschouwde taxa opgenomen of in de Engelse editie domweg vergeten soorten toegevoegd. Daardoor is de lijst veel completer dan in de Engelse editie. Ook is een aantal genera elders geplaatst (eg, op grond van recente DNA-DNA hybridisatie-onderzoekresultaten; cf Sibley & Ahlquist 1990 en de lijst van Sibley & Monroe 1990) en sommige volgordes veranderd. Het genus *Pomatostomus*, bijvoorbeeld, werd altijd geplaatst in de familie Timaliidae (timalia's) maar staat nu onder de Orthonychidae (raltimalia's). Dit soort details zijn echter meer voor taxonomische fijnproevers en zal voor het grootste deel van de doelgroep-lezers een zorg zijn.

Alle soorten in de lijst zijn voorzien van een Nederlandse naam. Dit is op zich een unicum maar zal ongetwijfeld veel discussie opleveren. Hoewel in de inleidende tekst al gewaarschuwd wordt voor de af en toe persoonlijke keuzes van Nederlandse soortnamen van de redacteur, wreekt het zich hier toch dat er door het gelijktijdig moeten verschijnen van de Engelse en Nederlandse edities geen tijd was voor overleg en volledige afstemming met andere instanties die zich met Nederlandse vogelnamen bezighouden (Kees Roselaar pers med). Hieruit blijkt dat de uitgever eerder een populaire

dan een wetenschappelijke uitgave voor ogen stond. Wat betreft de Holarctis zal bijvoorbeeld een behoorlijke discrepantie ontstaan tussen deze lijst en de nieuwe versie van de *Voorlopige naamlijst van Holarctische vogels* (van Duuren et al 1988), die nu in de maak is (maar inderdaad wel erg lang op zich laat wachten).

De encyclopedie in zijn geheel is niettemin zeer de moeite waard en zal zijn weg naar de boekenplanken wel weten te vinden. Tot slot nog een tip: het is heel aardig om bij het gebruiken of bestuderen van de soortlijst het hierna te bespreken boekje bij de hand te hebben. **ANDRÉ J VAN LOON**

J A JOBLING 1991. *A dictionary of scientific bird names*. Oxford University Press, Walton Street, Oxford OX2 6DP, UK. 272 pp. ISBN 0-19-854634-3. GBP 19.95.

Despite the national debates in several countries on the compilation of a native-language list of birds (or other organisms), usually focused on the species of their own country or region but increasingly so on all species of the world, there is of course, scientifically speaking, only one name that counts and that is the scientific name (although, admittedly, also among taxonomists many controversies exist over the validity or priority of names or about lumping and splitting). But, what do these often curiously looking names mean? Some 'normal' Latin names can be looked up in an ordinary Latin dictionary but as scientific names may be derived from persons, localities, places, habitats, behaviour, voice (or a native-language name!) or even a combination of these, such a dictionary often does not give any clues as to the origin of these often jaw-breaking names. Jobling's dictionary fills this niche by giving the derivation and meaning of all (c 8500) currently accepted scientific bird names.

In the introductory chapters, useful basic information is given on the structure of scientific names, the codes of zoological nomenclature (eg, on issues like synonymy, homonymy and priority) and some Latin basics on grammar and gender of words (nothing difficult to be worried about).

The etymology is given separately for all generic and specific bird names described between 1758 (Linnaeus!) and June 1990. Although there is always a lot of dynamics in splitting and lumping of genera and species, a line had to be drawn somewhere for this book; hence, all subgenera and subspecies that have been given generic or specific status by at least one of the authors mentioned in the bibliography of Peter's *Check-list of birds of the world* are included as well.

The result of Jobling's very meticulous but undoubtedly satisfying job is a really fascinating book! Once started reading through the pages, one entry or etymology immediately evokes another question or name one is curious about. Many details on taxonomic history, behaviour or morphology, even of birds you may never have seen, and probably never will see, become obvious. Highly recommended! **ANDRÉ J VAN LOON**

T. SALATHÉ (EDITOR) 1991. *Conserving migratory birds. ICBP Tech Publ 12*. International Council for Bird Preservation, Cambridge, UK. 404 pp. ISBN 0-946888-20-5. GBP 19.50.

Concern for the human over-exploitation of migratory birds (by killing and eating) motivated the foundation of the International Council for Bird Preservation in 1922. Migratory birds have always been the focus but it was not until 1976 that a special action programme was started. The international developments since then are now timely reviewed in this technical publication.

The book is divided in four parts. The first part gives an account of the Migratory Birds Programme, its developments and underlying reasons and sets out future strategies. It includes papers from the 1-day workshop of the 17th Conference of the ICBP Continental Section in Adana, Turkey, and is heavily biased towards the problems of the Western Palearctic-African Flyways. Part two gives an overview of all direct threats to migratory birds, such as habitat loss and degradation, and human persecution at migratory bottlenecks. These are by far the most depressing chapters. The third part of the book highlights selected conservation activities all over the world in an exemplary way. Enthusiasm pervades especially the chapters about Ghana, Malta and Turkey, and reminds us of what must have been the spirit in the early days of the conservation movement in Europe. The rapid growth of the Malta Ornithological Society in a continuing hostile environment (of bird-killers and bird-eaters) is a tale-telling story. The courage of the MOS members deserves our highest respect and ongoing support. These chapters also bring home the message that bird conservation can be the 'flagship' to increase public awareness of environmental problems. This part concludes

with a global overview of migrant bird systems and their conservation. Although the last part of the book is named 'Future directions', it largely contains rather technical accounts of international conservation regulations for birds along the Western Palearctic-African flyways. The title, however, refers more to the last two and, in my opinion, most important chapters of the book. Their message is that successful conservation of migratory birds in Africa can only be achieved through a broad-based approach to sustainable development of natural habitats upon which both man and wildlife depend. Conservationists should take due account of the socio-economic context within which conservation efforts must be pursued in Africa. The last chapter contains a detailed outline of the challenge which lays ahead and how it can be achieved.

What would the world have looked like without conservationists? What lessons can we learn from the extinction of migratory birds like Migratory Pigeon *Ectopistes migratorius* and, more recently, the near-extinction of Bald Ibis *Geronticus eremita*? What do we know of highly threatened species, like Eskimo Curlew *Numenius borealis* and Slender-billed Curlew *N tenuirostris* (although it may be wiser not to focus too much attention on the very last individuals)? I would have liked a chapter addressing these questions, making up the balance in terms of species. Also an index would have made the book even more useful than it already is. But these are only minor comments, as the book is comprehensive and detailed in all respects (even including the price of barbecued Brown Shrike *Lanius cristatus* in Taiwan since 1967). To conclude, the book is essential reading for conservation experts and planners, and highly recommended to all ornithologists with a sound interest in bird conservation (and are we not all?). TOM M. VAN DER HAVE

CDNA-mededelingen

Roodkeelpieper en Roodmus niet langer beoordeeld door CDNA Het aantal gevallen van de Roodkeelpieper *Anthus cervinus* en de Roodmus *Carpodacus erythrinus* in Nederland is in de laatste vijf jaren zo groot geworden dat de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna CDNA heeft besloten beide soorten vanaf 1 januari 1992 niet langer te beoordelen. Men wordt verzocht om ten behoeve van de volledigheid en het overzicht ieder niet door de CDNA behandeld geval van beide soorten dat dateert van vóór 1992 alsnog te zenden naar de CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid.

Voor zowel Roodkeelpieper als Roodmus geldt dat de in de laatste CDNA-jaarsverslagen vermelde aantallen een beeld van het voorkomen geven dat sterk afwijkt van de door vogelaars waargenomen aantallen. Met name op trektelposten worden regelmatig Roodkeelpiepers gehoord en beoordeling van dergelijke geluidswaarnemin-

gen is alleen mogelijk aan de hand van een bandopname. In de praktijk blijkt echter vrijwel geen waarnemer in staat een dergelijke bandopname te maken. Daarbij komt dat er geen aanleiding is om te veronderstellen dat het percentage van de gevallen waarbij sprake is van een verkeerde determinatie buitengewoon hoog is.

Van op de trek waargenomen of gevangen Roodmusen lijkt de CDNA een groot deel van de waarnemingen te ontvangen. De broedgevallen worden echter vaak niet ter beoordeling aan de CDNA gegeven. Het lijkt geen twijfel dat deze soort zich de laatste jaren als broedvogel met name in Flevoland en op de Waddeneilanden heeft gevestigd. Aangezien de Roodmus een trekvogel is, valt niet te verwachten dat de aantallen door strenge winters beïnvloed zullen worden. De CDNA gaat er daarom vanuit dat de Roodmus net als de sinds 1 januari 1989 ook niet meer beoordeelde Buidelmees *Remiz penduli-*

nus een regelmatige broedvogel is geworden en niet, zoals in het recente verleden met Graszanger *Cisticola juncidis* en Cetti's Zanger *Cettia cetti* het geval was, na

enkele jaren door een sterke achteruitgang opnieuw als beoordeelsoort moet worden opgenomen. ARNOUD B VAN DEN BERG & CDNA

DBA-nieuws

Nieuwe Dutch Birding-telefoonlijst Bijgevoegd bij dit nummer ontvangen de Nederlandse en Belgische DBA-begunstigers een geheel bijgewerkte versie van de Dutch Birding-telefoonlijst. Extra exemplaren van de lijst kosten NLG 2.50 of BEF 50.00 per stuk (inclusief verzendkosten) en kunnen worden besteld door het bedrag over te maken op: girorekening 41 48 343 (Nederland) of 000 1592468 19 (België) tnv Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 Amsterdam, Nederland (ovv 'telefoonlijst 1992').

Jagers-gids De in Dutch Birding 14:1 aangekondigde publicatie van de eerste Dutch Birding-vogelgids over herkenning van jagers *Stercorarius* wordt over enkele weken verwacht. Via Dutch Birding zal binnenkort de mogelijkheid worden geboden om de gids met aantrekkelijke korting te bestellen.

Nog enkele plaatsen vrij op pelagic trips Op de door de DBA georganiseerde 'pelagic trips' op 13 september en

11 oktober 1992 vanuit Den Helder, Noordholland, zijn nog enkele plaatsen beschikbaar. Snelle beslissers kunnen zich nog aanmelden, maar vol is vol. Nadere informatie over de tochten en de wijze van aanmelding vindt u in Dutch Birding 14: 61, 1992.

Nieuwe rekeningnummers De DBA heeft een nieuw girorekeningnummer (01 50 697) en een nieuw bankrekeningnummer (54 93 30 348, ABN Amsterdam) geopend die uitsluitend bestemd zijn voor het innen van abonnementsgelden en de betaling van nabestellingen van oude nummers.

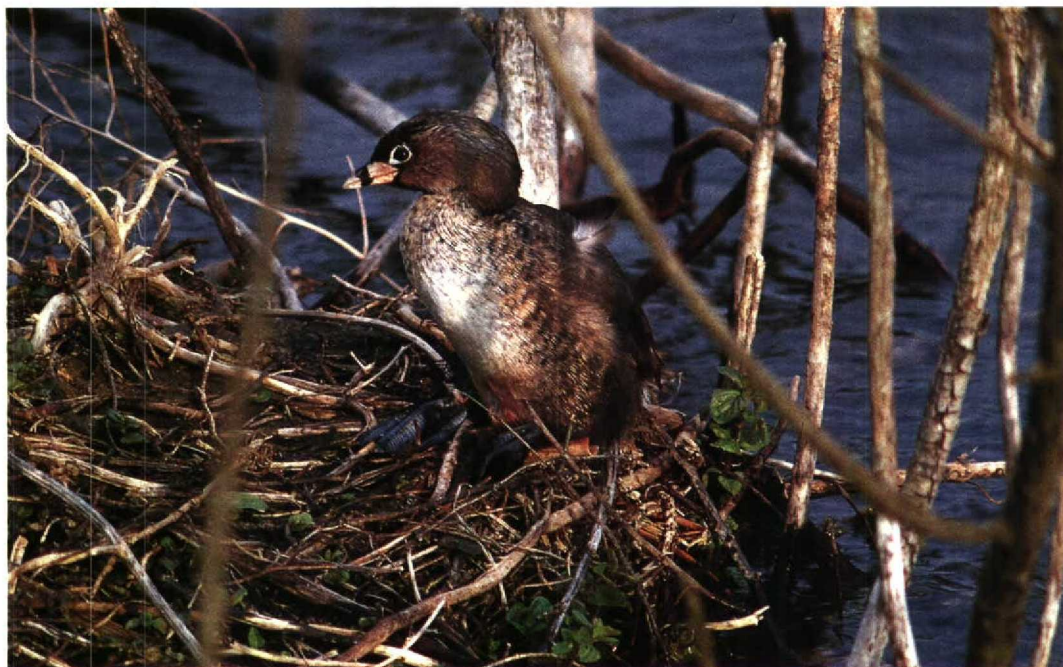
New accounts The DBA has opened two new accounts for the payment of contributions and back-issues only (giro account 01 50 697 and bank account 54 93 30 348, ABN Amsterdam). Foreign subscribers paying their subscription by Dutch giro or bank are kindly requested to use these account numbers in the future.

Recent WP reports

This review of recent reports of rare and interesting birds in the Western Palearctic refers mainly to **March** and **April 1992** and focuses on north-western Europe. Recent news about not so recent records is included as well. Some interesting records of species outside the WP region are also mentioned. The records are largely unchecked and their publication here does not imply acceptance by the records committee of the relevant country.

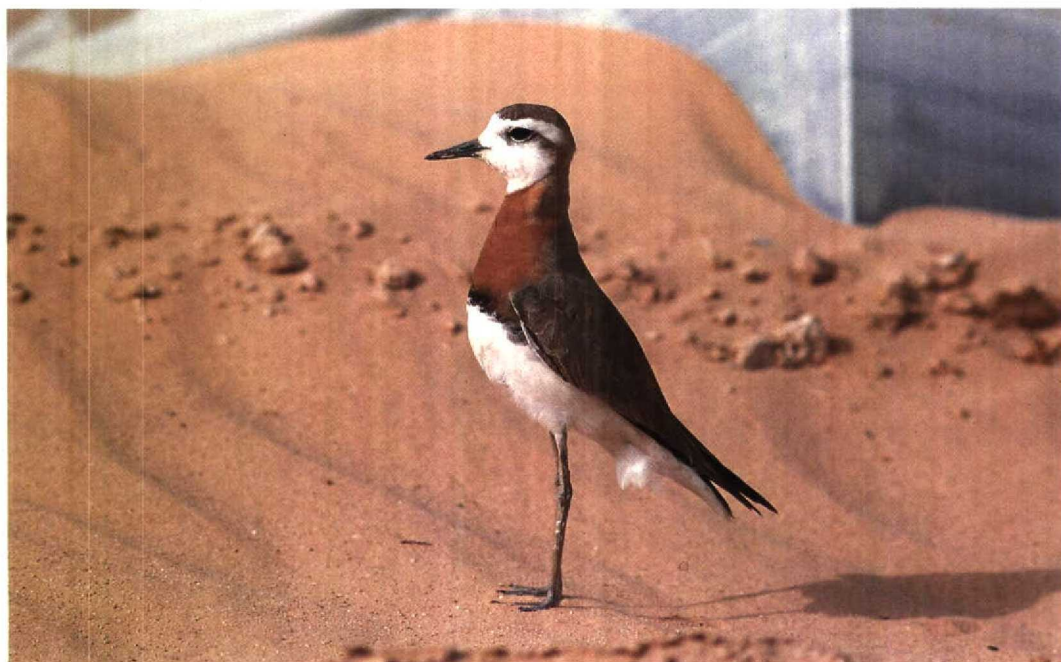
The first **White-billed Diver** *Gavia adamsii* for New Mexico, USA, remained from 22 January to 14 April at Conchas Lake, San Miguel County. On 26 April, a **Pied-billed Grebe** *Podilymbus podiceps* found at Radley, Oxfordshire, England, was the 20th record for the WP and the first since 1988. On 19 April, the Scottish **Black-browed Albatross** *Diomedea melanophrys*, returned again to the Hermaness gannetry on Unst, Shetland, where this bird was first present in 1972. For the fourth winter in succession, an increasing number of up to 11 **Pygmy Cormorants** *Phalacrocorax pygmeus* frequented a roost of Cormorants *P. carbo* along the Danube in Tullner Feld, north-west of Wien, Niederösterreich, Austria. At Abu

Simbil, Egypt, 13 **Pink-backed Pelicans** *Pelecanus rufescens* were counted on 14 April. In late April and early May, flocks of **Cattle Egrets** *Bubulcus ibis* appearing in England, northern France and southern Germany (four in the Bodensee area and four near München, Bayern) were possibly forerunners of a genuine influx into north-western Europe (not related to free-roaming feral individuals coming from introduced breeding colonies in Germany and north-eastern France). There were also a few individuals and couples in Belgium and the southern Netherlands. Nine **Yellow-billed Storks** *Mycteria ibis* were counted at Abu Simbil on 14 April. In March two **Bald Ibises** *Geronticus eremita* were staying at the At Ta'if area, Saudi Arabia, and one remained into April. A **Black Scoter** *Melanitta americana* during 14-22 March at Castlegregory, Kerry, was the first for Ireland. On 14 January, nearly 5 years after the last wild individual was taken into captivity, two of the **California Condors** *Gymnogyps californianus* conceived and hatched in zoos in spring 1991 were released in Los Padres National Forest, north of Los Angeles, California, USA. On 30 March, an adult **Pallas's Fish Eagle** *Haliaeetus leucorhynchus* was reported from Konin, Poland. From 19 to 31

97 Pied-billed Grebe *Podilymbus podiceps*, Radley, Oxfordshire, England, April 1992 (David Tipling)

98 Caspian Plover *Charadrius asiaticus*, Yotvata, Israel, 19 March 1992 (Stefan Pfützke)

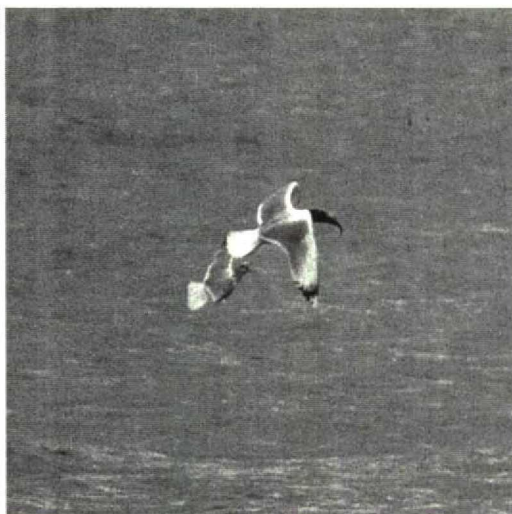

99 Pine Grosbeak *Pinicola enucleator*, Lerwick, Shetland, Scotland, March 1992 (Alan J Shearman)

March, more than 4000 **Demoiselle Cranes** *Anthropoides virgo* were counted over Hail, Central Province, Saudi Arabia. Up to 10 **Caspian Plovers** *Charadrius asiaticus* were seen just north of Yotvata, Israel, on 19 March. During 13-15 April, a **Pacific Golden Plover** *Pluvialis fulva* was present in a flock of 80 Golden Plovers *P. apricaria* at Sivash, Krim, Ukraine. On 24 April, a **Baird's Sandpiper** *Calidris bairdii* was discovered at El Medano pool on Tenerife, Canary Islands. The first **Hudsonian Godwit** *Limosa haemastica* for Tasmania (and the third for Australia) remained from July 1991 to at least mid-February at Orielson Lagoon. Four and two **White-eyed Gulls** *Larus leucophthalmus* appeared at Eilat, Israel, on 3 and 6 May, respectively. The adult **Great Black-headed Gull** *L. ichthyaeetus* moulting into summer plumage at Spreestauser Spremberg, Brandenburg, Germany, remained until 26 March (cf Dutch Birding 14: 63, 1992). On 12 April, a first-winter **Laughing Gull** *L. atricilla* was discovered at Le Havre, Seine-Maritime, France. In New South Wales, Australia, a **Franklin's Gull** *L. pipixcan* remained at Lake Cowal from 25 January to at least 17 February (presumably the same individual as one reported from Lake Menindee in October 1991). The second **Slender-billed Gull** *L. genei* for Hong Kong remained at Mai Po Marshes during at least the first half of April. On 18-19 April, an adult **Ring-billed Gull** *L. delawarensis* was foraging in meadows at Begijnenmoeren in the Belgian-Dutch border region near Nieuwmoer, Antwerp, constituting the second record for both countries. At Eilat, a subadult **Crested Tern** *Sterna bergii* was present on 19

April and an adult on 2 May. A wintering **Sandwich Tern** *S. sandvicensis* was seen in the Baltic Sea near Usedom, Germany, on 12 January. Two adult-summer **Black Terns** *Chlidonias niger* in early April at Mai Po Marshes were the first for Hong Kong. At Abu Simbil, 13 **African Skimmers** *Rynchops flavirostris* were counted on 14 April. A **Brünnich's Guillemot** *Uria lomvia* found dead on Texel, Noordholland, on 18 April was the first record since 1981 for the Netherlands. On 9 April, an **Ancient Murrelet** *Synthliboramphus antiquus* returned again to Lundy, Devon, England, where it was also present from 27 May to 26 June 1990 and from 14 April to 20 June 1991. On 24 November 1991, a **Striated Scops Owl** *Otus brucei* at Wadi Taba, Sinai, was the first record for Egypt this century (and the third ever). From 5 April to at least 29 May, a **Snowy Owl** *Nyctea scandiaca* was seen on several localities in the north-western Netherlands. Because of plumage differences, such as less black markings on the head, it is generally considered to be a different female individual from the one staying on the Maasvlakte, Zuidholland, from 8 March to 3 April (cf Dutch Birding 14: 64 & 70-72, 1992). On 14 April, a Snowy Owl was photographed south-west of Stockholm at Landsort, Södermanland, Sweden, and on 21 April, one was found on Ouessant, Finistère, France. Snowy Owls, **Hawk Owls** *Surnia ulula* and **Great Grey Owls** *Strix nebulosa* continued to be found in astonishing numbers in Minnesota and northern Michigan, USA (cf Dutch Birding 14: 64, 1992). A **Tawny Owl** *S. aluco* picked up injured at Larne, Antrim, on 22 March was the first record for

Ireland. In the Belgian Ardennes, it was the worst spring known for **Tengmalm's Owls** *Aegolius funereus*. In the first week of April, out of 250 controlled nesting boxes, only one was found containing a nest with eggs. In mid-May, the number of occupied nests had increased to a meagre 12 out of 400 nesting boxes. Three Mexican vagrants wandered into the USA for the first time: an immature male **Green-breasted Mango** *Anthracochoax prevostii* on 6-13 January trapped and ringed at a birder's feeder in Corpus Christi, Texas, a **Tufted Flycatcher** *Mitrephanes phaeocercus* from 3 November 1991 until 17 January at Rio Grande Village in Big Bend National Park, Texas, and an immature **Blue Mockingbird** *Melanotis caerulescens* from 20 December 1991 to 22 March near Patagonia, Arizona. On 12 October 1991, **Eared Trogons** *Euptilotus neoxenus* were found nesting in the USA for the first time, 14 years after this rare 'Mexican' endemic was initially sighted in the Chiricahua and Huachuca Mountains, Arizona. A female **Grey-headed Woodpecker** *Picus canus* at St Catherine's, Jersey, on 13 March was the first record for the Channel Islands. At Breskens, Zeeland, a **Crag Martin** *Ptyonoprogne rupestris* shortly seen (and not well-documented) on 14 May flying past the renowned local spring migration observation post (cf Dutch Birding 14: 72, 1992) would be a first for the Netherlands if accepted. The first Australian record of **Red-throated Pipit** *Anthus cervinus* comes from Broome Oval, Western Australia, on 6-9 January (the same place as where another first for Australia, a **Black-headed Gull** *L. ridibundus*, was seen from 19 October to at least 9 December 1991; cf Dutch Birding 14: 63, 1992). An **African Pied Wagtail** *Motacilla aguimp* was seen at Abu Simbil on 13 April. During April and at least early May, a **Black Bush Robin** *Cercotrichas podobe* was present near Eilat. In England, single male **Black-eared Wheatears** *Oenanthe hispanica* (probably *O. h. melanoleuca*) were near Thame in Buckinghamshire, and at Keyhaven Marshes, Hampshire, both on 25 April. In the Netherlands, an adult male **Grey-backed Thrush** *Turdus hortulorum* was found dead as a window victim in Dronten, Flevoland, on 19 March. Its plumage and bare parts did not show any excessive wear. It had, however, a metal ring (NB861ACX145) which showed that it had been ringed as a cage bird in 1986. Paul Böhre's inquiries revealed that it had escaped in 1990 from an aviary at Assen, Drenthe. On 16 May 1991, there was an earlier report for the Netherlands of an unringed adult male singing at Hoofddorp, Noordholland. It now appears likely that latter bird originated from an aviary at Zaandam, Noordholland, where one escaped before being ringed. From 15 to at least 23 April, a first-winter male **Dusky Thrush** *T. naumanni eunomus* was present on Lista, Norway. On 20 November 1991, a **Thick-billed Warbler** *Acrocephalus aedon* in gardens at St Katherine Monastery, Sinai, was the first for Egypt and the third for the WP. The **Hume's Yellow-browed Warbler** *Phylloscopus humei* wintering from 18 February onwards in a garden at Bornheim-Brenig, Nordrhein-Westfalen, Ger-

100 Great Black-headed Gull *Larus ichthyaeetus*, Sprees-
tausee Spremberg, Brandenburg, Germany, March 1992
(Jochen Dierschke)

many, remained until 4 April (cf Dutch Birding 14: 64, 1992). In Finland, up to three single **Azure Tits** *Parus cyanus* were staying from 19 April onwards. In Germany, a **Wallcreeper** *Tichodroma muraria* was present for the fourth winter in succession, from 29 December 1991 onwards, alternately on the seminary and the basilica in Trier, Rheinland Pfalz (10 km from the Luxembourg border). A first-winter male **Pine Grosbeak** *Pinicola enucleator* present in gardens at Lerwick, Shetland, from 25 March to at least 25 April was the first British record since May 1975. On 2 February, eight **Snow Buntings** *Plectrophenax nivalis* were seen at the delta of the Kizilirmak, on the Black Sea coast east of Balik Gölü, constituting the first record for Turkey since at least 1966. A **Cirl Bunting** *Emberiza cirlus* shortly seen and photographed at the Breskens observation post on 16 May was the first record since 1901 for the Netherlands. Unseasonal **Rustic Buntings** *E. rustica* were found at Logbiermé, Liège, Belgium, on 21 March, and at New Saltfleetby, Lincolnshire, England, on 22 March.

For a number of reports, publications in American Birds, Birder's World, Birding World, British Birds, Limicola, OSME Bulletin, Vår Fågelvärld, Winging It and Wingspan were consulted. I wish to thank Peter Barthel, Paul Böhre, Lieuwe Dijkse, Guus van Duin, Klaas Eigenhuis, Dick Forsman, Tom van der Have, Leo Heemskerk, Guy Kirwan/OSME, Rod Martins, Eddy Nieuwstraten, Stefan Pfütze, Kees Roselaar, Rob Sjouken, Chris Steeman, Peter Symens, Lammert van der Veen and Willem van der Waal for their help in compiling this review.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands

Recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland en België beslaat voornamelijk de maanden **maart** en **april 1992**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt.

Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan: CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Nederland. Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren die eveneens verkrijgbaar zijn bij bovenstaand adres.

Nederland

DUIKERS TOT VALKEN Van 3 maart tot 4 april werd een **IJsduiker** *Gavia immer* waargenomen langs de Brouwersdam Zh. Op 22 maart zouden er zelfs twee exemplaren gezien zijn. Een IJsduiker vloog op 31 maart over het huis van een vogelaar in Medemblik Nh. **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* vertoefden op de Maasvlakte Zh op 3 maart, bij Vlissingen Z van 9 maart tot 30 april (maximaal twee), bij Terneuzen Z op 14 maart en bij IJmuiden Nh op 18 maart. **Kwakken** *Nycticorax nycticorax* werden opgemerkt op 28 maart bij Koudekerke Z en op 26 april bij Rhenen U. De **Kleine Zilverreiger** *Egretta garzetta* van het Veerse Meer Z was begin maart daar nog aanwezig. Vanaf 30 maart tot 17 april verbleef een exemplaar bij Borssele Z en op 14 april werd wederom een Kleine Zilverreiger waargenomen bij Oudeschild op Texel Nh. Ook op 1 maart bleek de **Grote Zilverreiger** *E. alba* van Nuland Nb nog present. In de Sliedrechtse Biesbosch Zh was er één op 30 maart, bij Heeten O één op 1 en 2 april en ook in het Oostvaardersplassengebied Fl werd een Grote Zilverreiger gezien. Bij het Beuven op de Strabrechtse Heide Nb werden op 29 april twee **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* waargenomen. c 65 **Ooievaars** *C. ciconia* werden gemeld, voornamelijk in de eerste week en het einde van april. Een **Zwarte Ibis** *Plegadis falcinellus* werd op 30 april vliegend over het Eemshaventerrein Gr gezien. Op 12 april pleisterden zes **Flamingo's** *Phoenicopterus ruber* in de Blauwe Kamer bij Rhenen. **Dwergganzen** *Anser erythropus* werden nog gezien op 2 maart langs de Oostvaardersdijk Fl en bij Willemstad Nb, op 15 maart bij Strijen Zh (drie), op 8 april in de Lauwersmeer Gr en op 10 april bij Lutjebroek Nh. **Sneeuwganzen** *A. caerulescens* werden waargenomen op 1 en 3 maart bij Melissant Z, zeven exemplaren op 1 maart bij Mirns Fr en op 2 maart bij Gaast Fr, op 9 maart vloog er één langs Vlissingen, op 17 maart zaten er drie bij Warffum Gr en zoals gewoonlijk verbleven er één à twee tot in april op de Plaat van Scheelhoek bij Stellendam Zh. Er waren ook weer meldingen van **Ross' Ganzen** *A. rossii* van 1 tot 13 maart bij Gaast. Begin maart

verbleven enkele **Witbuitkrotganzen** *Branta bernicla hrota* bij de Philipsdam Z en op 19 april was er één op Schiermonnikoog Fr. Een **Zwarte Rotgans** *B. b. nigricans* werd op 28 maart en 19-20 april gemeld op Texel. **Roodhalsganzen** *B. ruficollis* zaten op 1 en 15 maart in de Ooypolder Gld, van 1 tot 10 maart maximaal drie in de Kil van Hurwenen Gld, in Zuidelijk Flevoland één à twee exemplaren tot 28 maart, bij Wageningen Gld op 23 maart, in de Lauwersmeer op 28 maart en 5 april, bij Stellendam op 28 en 29 april, op Schiermonnikoog van 6 tot 9 april en bij Wierum Fr op 8 april. De **Amerikaanse Smient** *Anas americana* van Ingen Gld bleef daar tot 18 maart. **Bronskopeenden** *A. falcata* werden gezien van 7 tot 28 maart op het Engelermeer bij 's-Hertogenbosch Nb en van 16 maart tot 18 april bij Hillegom Nh. Een **Blauwvleugeltaling** *A. discors* vloog op 9 april langs Breskens Z. Eind april zaten meer dan 30 **Krooneenden** *Netta rufina* op de Grote Wijde in de Botshol U. **Witoogeenden** *Aythya nyroca* werden gezien op 15 maart in de Ooypolder (paartje), op 31 maart bij Hengelo O en op 12 april op Texel. Een **Ijseend** *Clangula hyemalis* werd op 7 maart gezien in de Kil van Hurwenen. Maximaal 60 Ijseenden verbleven tot begin april langs de Brouwersdam. Tenminste 17 **Zwarte Wouwen** *Milvus migrans* werden gezien, voornamelijk in de laatste week van april en c 50 **Rode Wouwen** *M. milvus* werden gemeld vanaf 14 maart, waarvan de helft in de laatste week van april. De **Zeearend** *Haliaeetus albicilla* van Maurik Gld was er nog tot 7 maart. Verder werden exemplaren gezien op 15 maart op de Ventjagersplaten Zh, op 31 maart op de Strabrechtse Heide en op 5 april in De Hamert L. **Grauwe Kiekendieven** *Circus pygargus* verschenen op 15 april bij Rotterdam Zh en op 26 april in de Carel Coenraadpolder Gr en langs de Oostvaardersdijk. De eerste **Visarend** *Pandion haliaetus* werd gezien op 16 maart bij Rhenen. Verder werden ongeveer 20 exemplaren gemeld in de eerste en de laatste week van april. Een **Roodpootvalk** *Falco vespertinus* werd op 26 april gemeld in de HW-duinen Zh.

RALLEN TOT STERNS De eerste meldingen van **Porseleinhoenen** *Porzana porzana* waren op 11 april bij Vlaardingen Zh en op 12 april in het Haaksbergerveen O. **Kraanvogels** *Grus grus* werden vooral eind maart op doortrek waargenomen. In april bleven zoals gewoonlijk her en der enige exemplaren rondhangen. Intrigerend is de waarneming van een **Jufferkraanvogel** *Anthropoides virgo* op 27 april bij Volkel Nb. De (twee) **Amerikaanse Steltkluten** *Himantopus (himantopus) mexicanus* die op 14 maart nog bij Dreumel Gld zaten, eindigden hun omzwervingen voorlopig op de Molenplaat bij Bergen op Zoom Nb, alwaar zij vanaf 23 april gezelschap kregen van maximaal zeven inheemse **Steltkluten** *H. h. himantopus*. Van eind maart tot eind april werden weer enkele 10-tallen **IJslandse Grutto's** *Limosa limosa islandica* gemeld. Op 7 april werd al een **Poelruiter** *Tringa stagnatilis* gemeld in de Lauwersmeer. Verder waren er Poelrui-

101 Roodhalsluten *Podiceps grisegena*, IJmuiden, Noordholland, maart 1992 (Piet Munsterman)

102 Kleine Burgemeester *Larus glaucoides*, Katwijk aan Zee, Zuidholland, maart 1992 (René van Rossum)

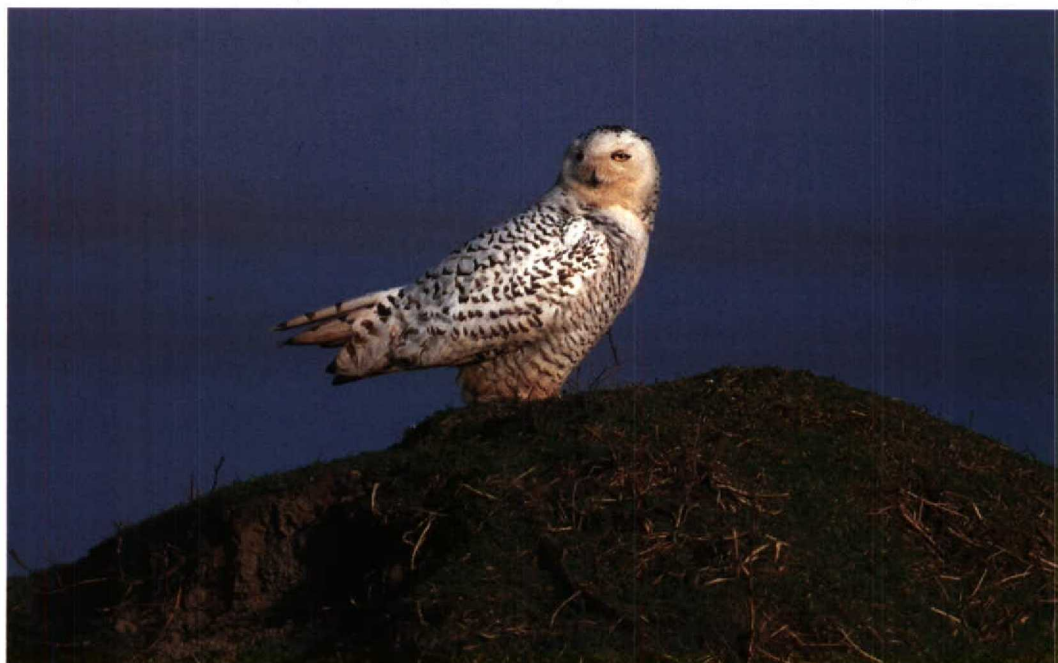

103 Ringsnavelmeeuw *Larus delawarensis* (links) en Kokmeeuw *L. ridibundus*, Begijnenmoeren, Antwerpen, België, april 1992 (Arnoud B van den Berg)

ters van 24 tot 27 april bij Rhenen, op 26 en 27 april bij Deventer O en twee op het Beuven. Op 18 april verbleef een **Grauwe Franjepoot** *Phalaropus lobatus* op de Molenplaat. Meer dan 100 **Zwartkopmeeuwen** *Larus melanocephalus* werden doorgegeven. Op exact dezelfde plaats waar in juni 1987 een Franklins Meeuw *L. pipixcan* verbleef ontdekten twee vogelaars, tijdens het zoeken naar Zwartkopmeeuwen, een adulte **Ringsnavelmeeuw** *L. delawarensis*. Ook deze Amerikaanse meeuw werd gezien ten zuiden van Achtmaal Nb, echter voornamelijk aan de Belgische kant van de grens. Het aantal gemelde **Geelpootmeeuwen** *L. cachinnans* bleef beperkt tot vijf, die, behalve een exemplaar bij Waspik Nb, alle aan de kust werden gezien. Er was een melding van een **Kleine Burgemeester** *L. glaucoides* op 1 en 2 maart bij Broekhuizen vorst L. Langs de kust werden Kleine Burgemeesters gezien op 5 en 7 maart bij Katwijk Zh, op 11 maart en 3 en 16 april bij Scheveningen Zh, op 27 maart bij IJmuiden en op 14 april bij Egmond Nh. Tot 16 maart zat de adulte **Grote Burgemeester** *L. hyperboreus* van de Brouwersdam op zijn stek. Op 6 en 8 maart verbleef een onvolwassen exemplaar bij Middelbert Gr. **Witwangsters** *Chlidonias hybridus* werden gezien op 26 april op Wieringen Nh en op 30 april bij Breskens. Op 24 april vloog minimaal één **Witvleugelstern** *C. leucopterus* tussen Zwarte Sterns *C. niger* langs de Oostvaardersdijk.

UILEN TOT GORZEN De **Sneeuwuil** *Nyctea scandiaca* die op 8 maart werd ontdekt op de Maasvlakte bleef daar aanwezig tot 3 april. Op 5 april werd er één gezien bij

104 Sneeuwuil *Nyctea scandiaca*, Maasvlakte, Zuidholland, maart 1992 (Frank Dröge)

Heiloo Nh. Op 18 en 19 april zou er één bij Jouwswier Fr gezeten hebben. Een **Bijeneter** *Merops apiaster* werd op 30 april gezien bij Breskens. **Hoppen** *Upupa epops* werden gezien op 11 april in de Makkumer Noordwaard Fr en bij Wieringerwerf Nh, op 21 april bij Vlaardingen, op 25 april in De Hamert, op 27 april bij Leveroy L en op 30 april bij de Oostvaardersplassen. Vanaf 18 april werden weer **Draaihalzen** *Jynx torquilla* gemeld. Al op 7 maart vlogen twee **Oeverzwaluwen** *Riparia riparia* langs Breskens en op 9 april een **Roodstuitzwaluw** *Hirundo daurica* alhier. Op 30 april en 1 mei was een Roodstuitzwaluw aanwezig in en bij de Botshol. Van 16 maart tot 2 april verbleven maximaal vijf **Pestvogels** *Bombicilla garrulus* in Almere-Stad Fl en op 21 maart waren er acht in Hoogezand-Sappemeer Gr. De eerste **Beflijster** *Tur-*

mus torquatus werd gemeld op 18 maart bij Vlissingen. Een **Iberische Tijftjaf** *Phylloscopus collybita brehmii* verbleef rond 12 april rond het Herbarium in Leiden Zh. Op 11 maart werd een **Taigaboomkruiper** *Certhia familiaris* gemeld in Landsmeer Nh. Op 8 maart was al een **Buidelmees** *Remiz pendulinus* aanwezig langs de Knardijk Fl. Vanaf eind maart verschenen ze weer op vele plaatsen in Nederland. De **Notekraker** *Nucifraga caryocatactes* van Vlaardingen (of twee) was (of waren) er nog tot minimaal 9 april. In Amsterdam-Zuidoost Nh werd er één op 10 maart gezien. Het aantal **Europese Kanaries** *Serinus serinus* in Huizen Nh steeg nog tot zes exemplaren op 6 maart. Ook elders in het land werden in maart al Europese Kanaries gezien.

Ruud M van Dongen, Albertusstraat 4, 5261 AD Vught, Nederland
Hans Gebuis, Boogschutter 30, 3328 KB Dordrecht, Nederland
Peter W W de Rouw, Warande 23, 3705 ZB Zeist, Nederland

België

PIJLSTORMVOGELS TOT VALKEN Langs Oostende Wvl vloog op 14 en 21 maart een **Kuhls Pijlstormvogel** *Calonectris diomedea*. Tot tenminste 22 maart pleisterden er maximaal vier **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* in de Voorhaven van Zeebrugge Wvl. Langs Oostende vloog op 28 maart en 12 april telkens een adult exemplaar. De enige binnenlandwaarneming van deze soort gebeurde op 4 maart op Blokkersdijk A. Op 23 april vloog een **Koereiger** *Bubulcus ibis* in noordoostelijke richting over Harchies-Hensies H. Van 26 tot ten minste 30 april overnachtte mogelijk dezelfde vogel daar in de reigerkolonie. De overwinterende **Grote Zilverreiger** *Egretta alba* van Harchies-Hensies werd voor het laatst gemeld op 1 maart. Over Kessel A trok er één op 4 april. **Purperreigers** *Ardea purpurea*, dit jaar schaars, vlogen op 11 april over Rosières B, op 20 april over Blokkersdijk, op 22 april over Bredene Wvl en op 26 april over Harchies-Hensies. Op 4 april vloog een **Zwarte Ooievaar** *Ciconia nigra* over Virton Lux. De enige andere waarnemingen gebeurden op 25 april te Astene-Deinze Ovl en op 27 april te Frasnes-lez-Buissenal H. Een overwinterende **Ooievaar** *C. ciconia* bleef bij Westmalle A aanwezig tot

14 maart. Trekkende Ooievaars vlogen op 6 maart over Essen-Heikant A, op 17 maart over Glabeek B en op 29 maart over Ronse Ovl (drie). Op 9 april waren er drie te Oostende en één te Zwijnaarde Ovl en op 10 april werd één exemplaar zowel te Oostende en te Bredene opgemerkt. Op 17 april vloog er één over Massenhoven A en op 19 april vlogen er drie over Zeebrugge. Op 22 en 23 april pleisterden er twee geringde Ooievaars bij Gent Ovl. Op 26 april trokken er nog eens zeven over Korbeek-Lo B en één over Tessenderlo L en op 29 april trokken er nog eens vijf over Viersel A. Ook het wilde broedkoppel van Muizen A was weer aanwezig terwijl van het koppel bij Ravels A, net zoals vorig jaar, maar één vogel terugkeerde. Het mannetje **Ringsnaveleend** *Aythya collaris* liet zich nog de gehele periode – ook baltend – bekijken op Blokkersdijk. Het overwinterende mannetje **Witoogeend** *A. nyroca* bleef nog bij Lier A aanwezig tot 8 april. De vogel van Beernem Wvl werd nog waargenomen tot 10 maart. In april dook zowel te Lier als te Blokkersdijk een hybride **Kuifeend x Tafeleend** *A. fuligula x ferina* op. Een ver-binnenlands mannetje **Ijseend** *Clangula hyemalis* was van 7 maart tot ten minste 20 april aanwezig te Neerijse-Oud Heverlee B. Op de Gavers te Harelbeke Wvl zat tussen 1 en 26 maart weer

105 Ringsnaveleend *Aythya collaris*, Blokkersdijk, Antwerpen, België, april 1992 (Patrick Buys)

106 Bosgors *Emberiza rustica*, Logbiermé, Luik, België, 21 maart 1992 (Chris Bradshaw)

een mannetje **Rosse Stekelstaart** *Oxyura jamaicensis* terwijl een (mak) adult vrouwtje van 2 maart tot 20 april bij Duffel A verbleef. Het onvolwassen vrouwtje **Witkopeend** *O leucocephala* bleef nog tot ten minste 31 maart present op de plas bij de Blauwe Toren te Brugge Wvl. Vanaf 1 april begon de doortrek van **Zwarte Wouwen** *Milvus migrans*. Er was een totaal van 19 exemplaren met waarnemingen te Angre H, Burcht A, Doel Ovl, Duffel, Etalle Lux, Frasnes-les-Buisson, Genappe B, Heist o/d Berg A, Hoeke Wvl, Kallo Ovl, Knokke Wvl, Latour Lux, Lier, Longchamps N, Maaseik L, Tessenderlo en Virton. Vanaf 26 april pleisterde er één bij Harchies-Hensies. De 22 gemelde **Rode Wouwen** *M milvus* kwamen van Baarle-Drongen Ovl, Blokkersdijk (zes), Booischot A, Bredene, De Haan Wvl, Geel A (twee), Heist o/d Berg, Kalmthout A, Kontich A (twee), Lier (twee), Muizen, Oud-Turnhout A, Sint-Pieters-Kapelle Wvl en Wuustwezel A. Vanaf 29 maart werden gespreid over de periode 12 **Visarenden** *Pandion haliaetus* gemeld, met waarnemingen te Duffel, Harchies (vier), Lier, Linkhout L, Mechelen A, Musson Lux, Neerijse B (drie), Testelt L en Zeebrugge. Over de hele periode waren 12 waarnemingen van **Slechtvalken** *Falco peregrinus* gespreid over Angre, Doel, Evergem-Kluizen Ovl, Leefdaal B, Lier, Mouscron H, Oostende (twee), Quévy H, Turnhout A, Wenduine Wvl en Wuustwezel.

KRAANVOGELS TOT STERNS De eerder bescheiden aantallen **Kraanvogels** *Grus grus* kwamen zeer verspreid

door; op 1 maart c 140 over Sint-Martens-Voeren Lk, op 2 maart één over Lier en één over Antwerpen A, op 23 maart een auditieve waarneming te Gages H, op 28 en 29 maart een pleisterend onvolwassen exemplaar bij Veerle A, op 29 maart één over Testelt en op 30 maart één over Lier. Waarnemingen van telkens één exemplaar gebeurden te Lier op 7 april, te Kallo-Doel op 20 april en te Bredene op 21 april. Een (gewone?) **Steltkluit** *Himantopus himantopus* verbleef op 28 maart op Sidmar bij Gent. Op 20 april zat de eerste **Poelruiter** *Tringa stagnatilis* bij Muizen. Een **Poelsnip** *Gallinago media* werd op 8 april gemeld op Antwerpen-Linkeroever maar bleek op 9 april reeds spoorloos te zijn. Op 8 maart werd er een dode **Grote Jager** *Stercorarius skua* opgeraapt te Lissewege Wvl. Op 14 maart vloog er één langs Oostende. **Zwartkopmeeuwen** *Larus melanocephalus* blijken dit jaar aan een finale doorbraak te werken. Uit de 50 ontvangen waarnemingen pikken we enkele maxima: 22 exemplaren in het grensgebied Zundert-Wuustwezel op 28 april, 89 (!) in de kolonie van het stort ten noorden van Antwerpen op 19 april, 17 te Knokke-Zwin op 25 april en 20 te Zeebrugge op 26 april. Een leuke adulte hybride **Kokmeeuw x Zwartkopmeeuw** *L ridibundus x melanocephalus* maakte deel uit van de meeuwenkolonie in de Achterhaven van Zeebrugge. Een Engelse vogelaar, werkzaam op een veerboot, had het geluk om op 14 maart een eerste-winter **Lachmeeuw** *L atricilla* waar te nemen in de Voorhaven van Zeebrugge. Tegen de tijd dat ook de Belgische waarnemers hun geluk gingen beproeven, was er van deze spectaculaire soort niets meer te bespeuren. Mogelijk hetzelfde exemplaar zat op 12 april bij Le Havre, Seine-Maritime, Frankrijk. Ted Hoogenboom en Dirk Moerbeek mochten de eerste twitchbare **Ringsnavelmeeuw** *L delawarensis* voor België op hun naam schrijven. Dit adulte exemplaar zat op 18 en 19 april bij Nieuwmoer A en werd vooral op de tweede dag ook op Wernhouts grondgebied in Nederland waargenomen. De eerste-winter **Grote Burgemeester** *L hyperboreus* van Zeebrugge bleef nog tot ten minste 22 maart aanwezig bij de vismijn. Op 17 en 26 april was er een vogel in eerste winterkleed in de Voorhaven aldaar. Andere Grote Burgemeesters waren op 13 maart en 17 april aanwezig bij Oostende en op 16 april bij Sint-Idesbald Wvl. Een ongedetermineerde burgemeester trok op 14 maart langs Oostende. Er waren vanaf 18 april buitengewoon veel binnenlandse waarnemingen van **Noordse Sterns** *Sterna paradisaea*, met een maximum van 25 exemplaren bij Harchies op 19 april. Van 27 tot ten minste 30 april pleisterden de eerste twee **Witwangsterns** *Chlidonias hybridus* op het Molsbroek bij Lokeren Ovl. Op de bezinkingsputten te Longchamps verschenen op 29 april de eerste drie **Witvleugelsterns** *C leucopterus*.

SPECHTEN TOT GORZEN Bij Gives Lux en Knokke werden op 11 en 25 april telkens twee **Draaihalzen** *Jynx torquilla* waargenomen. Daarna volgden meer geregelde waarnemingen met op 28 april telkens één te Overijse B en te Wenduine en op 29 april één bij Harchies. Op 20 april trok een **Roodstuitzwaluw** *Hirundo daurica* langs Bredene. De waarnemingen die de afgelopen jaren bij Bres-

kens Z gebeurden vormden een goede voorspelling als zou deze soort ook langs de Belgische kust doortrekken. De eerste **Duinpieper** *Anthus campestris* pleisterde op 9 april bij Zeebrugge. Daarna volgden er waarnemingen te Schulen L en Zemst B op 18 april, te Bredene op 21 april, te Brecht A op 24 april en bij Longchamps op 26 april. Twee **Roodkeelpiepers** *A. cervinus* lieten zich op 21 april horen (en zien) te Bredene. Het enige groepje **Pestvogels** *Bombicilla garrulus* van acht exemplaren was op 27 maart kortstondig aanwezig bij Duffel. De Belgische DB-vogellijn ontving 33 waarnemingen van **Beflijsters** *Turdus torquatus*, vooral vanaf 18 april waren grote aantallen op doortrek met als maximum 27 te Kallo op 23 april. De voorbije zachte winters hadden weer een gunstige invloed op het aantal **Cetti's Zangers** *Cettia cetti*. Zo was er rond half april één bij Sint-Jan-in-Eremo Ovl, vanaf 19 maart één bij Harchies, op 21 maart één te Tertre H en van 7 april tot in mei één op de kleiputten bij Hoeke. Tot ieders verbazing werd er op 18 april een mannetje **Provençalse Grasmus** *Sylvia undata* gefotografeerd te Wannegem-Lede Ovl. Indien aanvaard, gaat het reeds om het vierde geval (de eerste was in april 1988 in Lux). Een roepende **Siberische Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita tristis* zat op 15 april bij Duffel. Op nagenoeg dezelfde plek werd op de 18 april een zingende **Iberische Tjiftjaf** *P. c. brehmii* aangetroffen. Over Wommelgem A trok op

5 maart een **Buidelmees** *Remiz pendulinus*. Pleisterende exemplaren zaten van 25 tot 29 maart (twee) en van 11 tot 20 april (één) bij Lier, op 26 maart bij Schulen (vijf) en van 28 tot 31 maart en op 18 april (telkens één) te Harchies. Een vroeg adult mannetje **Roodmus** *Carpodacus erythrinus* zong op 30 maart bij Brugge maar was al even snel weer verdwenen. De voorlopig enige **Ortolaan** *Emberiza hortulana* zat op 26 april bij Hoeleden B. Naast de Lachmeeuw van maart leverde recent bezoek van Engelse vogelaars aan België in 1991 reeds een Siberische Taling *Anas formosa* op. Dit jaar hadden ze – wederom door het zoeken naar zeldzame broedvogels – weer succes, dit maal in de vorm van een makke **Bosgors** *Erustica* die zich in het gezelschap van enkele Rietgorzen *E. schoeniclus* goed liet fotograferen bij Logbierné Lk op 21 maart. Hij werd later niet teruggevonden. Evenmin twitchbaar, was een kortstondig pleisterende **Dwerggors** *E. pusilla* bij Maaseik L op 24 maart.

DANKZEGGING Deze waarnemingslijst kwam tot stand met medewerking van Koen Leysen, Philippe Smets, Dirk Symens (VLAVICO), Willy Verschueren (Linkeroever) en Frederik Willemyns (Mergus). De hulp van al diegenen die (hun) waarnemingen meedeelden op de Belgische Dutch Birding-vogellijn (03-4880194) was hier onontbeerlijk.

Gerald Driessens, Bosstraat 44, 2500 Lier, België

DB Actueel

Lijstjes en getallen Een van de zaken die veel vogelaars, en DBA-ers in het bijzonder, boeit is het bijhouden van (rang)lijsten, of het nu gaat om een daglijst, tuinlijst, gemeente-lijst, WP-lijst, Benelux-lijst, 'life-list' (gehele wereld), Nederlandse lijst of wat voor lijst dan ook. Hieronder volgt een overzicht van enkele ontwikkelingen op dit gebied in 1991 en de eerste maanden van 1992.

In 1991 slaagden vrijwel alle fervente soortenjagers erin vier soorten aan hun Nederlandse lijst toe te voegen en wel, in chronologische volgorde, Kleine Goudplevier *Pluvialis fulva*, Grote Kanoet *Calidris tenuirostris*, Canadese Kraanvogel *Grus canadensis* en Kleine Geelpootruiter *Tringa flavipes*. Door een kort verblijf in het buitenland miste koploper Klaas Eigenhuis echter op het nippertje de Kleine Geelpootruiter, waardoor achtervolger (en voormalig nummer één) Gerard Steinhaus weer langszij kon komen. Samen voeren ze nu de lijst aan met 375 soorten. In de eerste vier maanden van 1992 dienden zich enkele inhaalsoorten aan die vlak onder de koplopers voor enige verschuivingen zorgden. Bronskopeend *Anas falcata*, Sneeuwuil *Nyctea scandiaca*, Ringsnavelmeeuw *Larus delawarensis* (slechts voor diegenen die de vogel met zekerheid boven Nederlands grondgebied zagen vliegen!) en Roodstuitzwaluw *Hirundo daurica* leverden voor 16 mensen uit de top 27 één of twee nieuwe soorten op; Wim van der Schot was nog beter af met drie nieuwe

soorten. De top 10 zag er per 1 mei 1992 als volgt uit (onder voorbehoud van behandeling van de waarnemingen door de CDNA): na Klaas en Gerard volgt Gerald Oreeel nog steeds met slechts één soort achterstand, een plek die hij nu echter deelt met Edward van IJzendoorn (+1). Eugène van der Burg (+1) steeg door zijn eigen Sneeuwuil-ontdekking naar 373 en Pieter Bison (+2) passeerde Joop Swaab en staat zesde met 372. Hans ter Haar (370), Jowi de Roever (370) en Jan van der Laan (369) maken het 10-tal vol. Het aantal geregistreerde personen met minstens 350 soorten in Nederland steeg tot c. 30; met minstens 340 zijn dat er nu bijna 50. De hoogst geklasseerde vrouw is Anja Nusse met 331 soorten.

Voor de Benelux behield Klaas Eigenhuis zijn leidende positie. Door toevoeging van het Hazelhoen *Bonasa bonasia* in de Ardennen staat hij nu op 382 soorten (exclusief de mogelijke Sierlijke Stern *Sterna elegans* van Zeebrugge). Gerard Steinhaus wist naast het Hazelhoen ook de eerste Blonde Tapuit *Oenanthe hispanica* van België mee te pakken en volgt nu met 379 soorten.

Voor wat betreft de 'life-list' is Jowi de Roever de onbetwiste Nederlandse koploper, met c. 5200 soorten. Overigens zijn er nu drie buitenlandse vogelaars (waaronder een vrouw) met meer dan 7000 soorten.

Gezien het tegenvallende aantal 'twitchbare' soorten

was een poging om Aart Vinks jaarrecord uit 1990 (nu definitief op 292) in 1991 te verbeteren tot mislukken gedoemd. Gerben van den Berg kwam desondanks tot 285 soorten en André van Kleunen tot één of twee soorten minder. Ook Ronald Nuijver kwam tot ver in de 280. Wat 'Big Days' betreft was het animo in 1991 laag. Een landelijke poging op 19 mei door Max Berlijn, Tom Kompier, Teus Luijendijk en Arnold Meijer kwam tot 158 soorten, twee onder het record. Een Big Day op de fiets binnen de gemeentegrenzen van Groningen leverde Bert en Sybrand de Bruin en Henk van der Jeugd op 14 mei 100 soorten op. De eerste Twentse vogel-race op 11 mei met verschillende teams werd gewonnen door het fietsende team Ronald Jansen, Embert Messelink, Arjen Poelmans en Remco Wester met 114 soorten. Het team Carl Derks en Paul Knolle kwam, gehandicapt door het uitvallen van een zieke medevogelaar, tot 108 soorten. Op 15 mei 1992 revancheerde de DBA-voorzitter zich door met Rolf de By en Ronald Jansen een nieuw Twents record van 118 soorten neer te zetten.

In 1992 leverden landelijke pogingen op 16 mei respectievelijk 151 (Roy de Haas, Leo Heemskerk, Jan van der Laan en Willie Leurs) en 157 soorten op (Bert Pieterse, Jowi de Roever, Wim van der Schot). Van zes Katwijkse teams kwam het winnende team (Gijs van der Bent, Bas van der Burg en Jaap Dijkhuizen) op 16 mei in en om de gemeente Katwijk tot 93 soorten. Binnen de gemeentegrenzen van Bloemendaal, Haarlemmerliede en Velsen kwam op dezelfde dag een fietsend team (Amon Gouw, Hans Groot, Ferdie Hieselaar, Barry van der Hoorn en Pim de Nobel) tot 125 soorten (exclusief geïntroduceerde soorten).

Met dank aan Gerard Steinhaus en Leo Heemskerk voor het bijhouden van de diverse (rang)lijsten. ENNO B. EBELS

Ringsnavelmeeuw: een grensgeval Op 18 april 1992 ontdekten Dirk Moerbeek en meeuwenfanaticus Ted Hoogendoorn een adult-zomer Ringsnavelmeeuw *Larus delawarensis* nabij Nieuwmoer, Antwerpen, België. Dit is ongeveer op dezelfde plaats als waar zich in 1987 een Franklins Meeuw *L. pipixcan* ophield. Voor vele Belgische vogelaars was de Ringsnavelmeeuw (het tweede geval voor België, cf Mergus 3: 91-98, 1989) een langverwachte nieuwkomer op hun lijst. De topografische kennis van de Nederlanders werd echter danig op de proef gesteld en ze moesten met lede ogen aanzien hoe de vogel zich vele malen evenwijdig aan de grens heen en weer bewoog zonder deze te passeren.

Gelukkig loopt de Nederlandse grens in dit gebied in een soort punt uit in België. De Ringsnavelmeeuw vloog soms over deze punt naar een ander foerageergebied en op 19 april werd hij er zelfs even zittend in aangetroffen. Hierdoor waren er toch nog enkele gelukkige Nederlandse vogelaars die hem op hun Nederlandse lijst konden bijschrijven, en kan Nederland, indien aanvaard, het tweede geval van een Ringsnavelmeeuw

optekenen. Het eerste geval betrof een vogel in een kolonie Stormmeeuwen *L. canus* bij de Dintelhaven, Europoort, Zuidholland, in juli 1986 (Dutch Birding 10: 20-23, 1988). MAX BERLIJN

Rotszwaluw bij Trektelpost Breskens Na enige tijd van slecht weer en verkeerde wind voor het observeren van trekvogels, brak op donderdag 14 mei 1992 een prachtige dag aan met zuidoostenwind en temperaturen van c 25°C. Daarom besloot een aantal vogelaars waaronder enkele Katwijkers in alle vroegte af te reizen naar de steeds beroemder wordende trektelpost te Breskens, Zeeland (cf Dutch Birding 14: 72, 1992). Daar aangekomen werden ze eerst ontnuchterd doordat er reeds een, inmiddels weggevlogen, Kortteenleeuwverik *Calandrella brachydactyla* was gezien. De teleurstelling duurde echter niet lang want er trokken enorme aantallen vogels langs en tussen de 1000en langstrekkende Gier- *Apus apus*, Oever- *Riparia riparia*, Boeren- *Hirundo rustica* en Huiszwaluwen *Delichon urbica* kwam opeens een Rotszwaluw *Ptyonoprogne rupestris* mee! De vogel passeerde dicht langs de waarnemers en vloog direct door naar het noorden.

Ondanks dat de dijk smal is, moet je toch toevallig aan de 'juiste' zijde staan om een snel langstrekkende vogel te zien. Dat geluk was dan ook maar voor negen van de c 20 aanwezige vogelaars weggelegd. Deze Rotszwaluw betreft, indien aanvaard, het eerste geval voor Nederland. RENÉ VAN ROSSUM

Vrouwje Cirlgors bij Trektelpost Breskens Op zaterdagmorgen 16 mei 1992 vonden Paul van Tuil en Erik Sanders even gelegenheid om wat bosjes ten westen van de Trektelpost Breskens, Zeeland, af te zoeken. Daar vonden ze een 'tikkende' gors die een paar keer aan de grond kwam maar bijna onder de naam 'Bosgors' de post passeerde. Een 12-tal tellers staakten acuut hun bezigheden om de achtervolging in te zetten, en met enig succes, want twee keer liet de vogel zich mooi maar kort bekijken. Eddy Nieuwstraten herkende als eerste de op het fietspad neergestreken vogel als een vrouwje Cirlgors *Emberiza cirlus*, op grond van het ontbreken van helder geel, de sterk parallel gestreepte zijkop en de grijsbruine stuit. Ook de andere waarnemers konden voor deze determinatie direct enthousiast worden. De Cirlgors verdween helaas snel uit het zicht, onder achterlating van de wat beduusde vogelaars die wat gezien hadden en de zeer teleurgestelde mensen die niets gezien hadden en ook geen herkansing kregen.

Op 20 mei 1992 kon een kleine afvaardiging van 'verontruste' DBA-ers, dankzij snel camera-werk van Jaap, ten huize van familie van 't Hof de Cirlgors misschien niet mooier, maar wel langduriger, op dia bekijken. Men achtte de kansen dat de vogel ook de strenge blikken van de CDNA-leden schadevrij zou kunnen passeren vrij groot. KLAAS J. EIGENHUIS

Aankondigingen & verzoeken

Association for Bird Protection At the end of 1991, the Association for Bird Protection ABP was founded in Cracow, Poland, by several colleges and scientific institutions together with students and graduates of the Jagiellonian University in Cracow. The ABP is an independent, non-government organization, aimed at the protection of wild birds, mainly by means of protecting the habitats that birds live in. The ABP accomplishes its goal by: 1 carrying out research in biotopes important for birds; 2 exacting the rules concerning protection of birds and their biotopes; 3 influencing the development of new environmental protection laws; 4 repurchasing or leasing areas of the greatest importance for bird protection; 5 collaboration, co-ordination and exchanging experience with other ecological organizations and environment protection institutions; and 6 general and biological education, promotion of knowledge on birds, their threats and their protection. ABP is a non-commercial organization depending largely on volunteers and is financed by its own business activities, sponsors and membership fees.

The effectiveness of our actions depends to a great extent on how well our actions are co-ordinated with those of other bird-protecting organizations in Europe. Therefore, we would like to join your efforts and to take part and work in your projects, especially those based on simultaneous actions in vast areas. We are open to all kinds of co-operation. Persons and organizations willing to join us in our efforts to solve bird-protection problems in our region are welcomed. We also will appreciate any financial support. For more information on the ABP and on how to volunteer in several research projects (including bird ringing) in Poland, please contact: Association for Bird Protection, ul Spółdzielców 17/8, 30-682 Cracow, Poland.

'Landschappen in Zuid-Holland' Iedereen die zich in de periode tussen 1 mei en 1 oktober 1992 opgeeft als lid van de 'Stichting Het Zuidhollands Landschap' krijgt het boek 'Landschappen in Zuid-Holland' gratis. Het Zuidhollands Landschap verwacht door deze actie voor 1 oktober 1992 de vijftigduizendste 'beschermers' te kun-

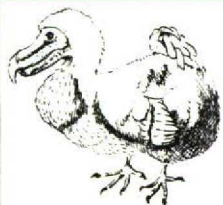
nen noteren. Een groot aantal 'beschermers' is nodig om de kansen voor natuur en landschap in de provincie te kunnen grijpen. Het Zuidhollands Landschap doet dit door het aankopen van grote oppervlaktes grond voor de natuur en het geven van voorlichting.

Het fraai geïllustreerde boek 'Landschappen in Zuid-Holland' (winkelwaarde NLG 29,90) is een gezamenlijke uitgave van de SDU-uitgeverij en het provinciaal bestuur van Zuidholland, en geeft een boeiende beschrijving van alle landschappen in de provincie. Wilt u meer weten over Het Zuidhollands Landschap of wilt u 'beschermers' worden, bel dan 010-4135045.

Request for reprints on owls In 1975 the National Wildlife Federation published: Clark, R J, Smith, D G & Kelso, L H 1975. *Working bibliography of owls of the world: with summaries of current taxonomy and distributional status*. Natl Wildl Fed Sci Tech Ser 1, 319 pp.

Currently, Richard J Clark and D G Smith are revising the above for a much expanded second edition. Authors of articles or other publications dealing with owls and wishing them to be listed in the second edition of a *Working bibliography of owls of the world* are asked to send reprints to: Richard J Clark, The Owl Bibliography, c/o Department of Biology, York College of Pennsylvania, York, PA 17405-7199, USA.

Zeetrekpost Hondsbossche Zeewering Op de plaats van het oude 'Paviljoen Minkema', bij de Campernol aan de zuidzijde van de Hondsbossche Zeewering nabij Camperduin, Noordholland, is dankzij inspanningen van de VWG Alkmaar door het Hoogheemraadschap een permanente waarnemingspost voor zeetrekwaarnemers gebouwd. Vanaf de Hondsbossche Zeewering wordt al bijna 20 jaar intensief zeetrek geteld en ook tegenwoordig is de post bijna dagelijks bemand. Voor het zien van veel echte zeevogels in de herfst of van sterke trek van eenden en steltlopers in het voorjaar is de post bij Camperduin één van de beste locaties in ons land. In de nieuwe post wordt plaats geboden aan ten hoogste een 10-tal waarnemers en belangstellenden zijn welkom.

Dappere Dodo!

Uitgestorven, door toedoen van de mens. Dat nooit meer! Het **Zuidhollands Landschap** probeert door aankoop van natuurgebieden in uw eigen omgeving bijzondere planten en dieren te behouden. Iedereen die nu Beschermers wordt, krijgt het schitterende boek "Landschappen in Zuid-Holland" (winkelwaarde f 29,90) **GRATIS**.

NATUURLIJK DOEN.

Knip de bon uit en stuur hem ongefrankeerd naar:
Het Zuidhollands Landschap,
Antwoordnummer 646, 3000 WB Rotterdam.

Voor info of aanmelding bel 010-4135045.

AANBIEDING

JA, ik word Beschermers van het **Zuidhollands Landschap** (min. contributie f 30,- p.j.); ik wacht uw acceptatie af en ontvang na betaling het welkomspakket en het boek.

Naam
Straat
Postcode
Plaats
Telefoon

St. Ann's Books

Rectory House, 26 Priory Road, Great Malvern,
Worcestershire, WR14 3DR. England
Telephone: +44 684 562818 Fax: +44 684 566491

— ♦ —
We are international mail-order specialists dealing **Exclusively** in **Bird Books**.

— ♦ —
We have approximately 800 **News** titles always in stock, plus an ever-changing stock of up to 2000 **Secondhand** titles, for the **Ornithologist** and **Collector**.

— ♦ —
Effient, Friendly Service • Prompt Despatch • Expert Packing

— ♦ —
Catalogues are regularly issued, and are **Free** on request.

— ♦ —
We are fully computerised and would be pleased to record your "*Wants List*".
We would then quote you (without obligation) when copies become available.

DUTCH BIRDING TRAVEL-REPORTS SERVICE

When you are planning a birding trip or holiday abroad, ask for recent reports of fellow birdwatchers

—
Many items available, in English as well as in Dutch

—
Reasonably priced (non-profit base)

—
All kinds of bird, nature and travel-reports urgently required

For a free (only p&p costs)
catalogue and other informa-
tion please contact:

DIRK DE MOES
POSTBUS 94
3956 ZS LEERSUM
THE NETHERLANDS
☎ 03434 - 57501

AANBIEDING

Kowa TSN-1 45' + 20-60x zoom, f 1295,-
 Kowa TSN-3 45' + 20-60x zoom, f 1995,-
 Kowa TS 601 45' + 20-60x zoom, f 825,-

Nieuw van Kowa!!!

Lupinus 8x42 BGA Rubber met tas, f 695,-
 Lupinus 10x42 BGA Rubber met tas, f 795,-

Optolyth

Toering 10x40 BGA Rubber met tas, f 1175,-
 Toering 7x42 BGA Rubber met tas, f 1195,-

Prijzen incl. BTW

SWIFT, Objectief het verst.

SWIFT

Niet alleen professionals kiezen voor kijkers van Swift. Maar ook mensen die oog hebben voor kwaliteit tegen een scherpe prijs. Swift staat voor Amerikaans-Japanse toptechniek en een perfecte optiek. De bouw is zeer solide. Vandaar de unieke garantie. Vandaar ook aanbevolen door Vogelbescherming (de Cameo en Audubon). Dat zegt heel wat. Neem eens een kijkje. Dan ziet u 't meteen.

Importeur Benelux:
 Technolyt BV Wormerveer Tel. 075-282204

THE AMERICAN BIRDING ASSOCIATION

invites readers of *Dutch Birding* into our membership. If you join the only North American association of and for birders, you will receive *Birding*, our bi-monthly magazine which gives active field birders the expertise they seek, and *Winging It*, a lively monthly newsletter with the latest happenings and rarities. Many ABA birdwatchers are available to advise or guide visitors to their local areas. These members are listed in our Membership Directory.

Annual Dues: US\$ 37.00
 Visa and MasterCard Accepted

For sample copies, send US\$3.50 to:

American Birding
 Association
 PO Box 6599
 Colorado Springs, CO
 80934 USA

DUTCH BIRDING

*Tweemaandelijks
 tijdschrift voor elke
 fervente vogelaar*

Schrijf voor informatie naar:
 Dutch Birding, Postbus 75611,
 1070 AP Amsterdam

MET DIT FRAAIE T-SHIRT ZET U DE EG IN ZIJN HEMD

Dit prachtige T-shirt is voor een speciale actie in samenwerking met de I.C.B.P. voor het behoud van belangrijke vogelgebieden in Spanje.

Tien gulden van de verkoopprijs gaat rechtstreeks naar de Spaanse vogelbescherming voor de ondersteuning van één van de meest bedreigde biotopen in Europa. Want op dit moment worden Europese landbouwsubsidies aangewend voor de "ontginning" van de Spaanse steppen en hebben een verdere verdringing tot gevolg van de wereldwijd bedreigde Grote en Kleine Trap en Kleine Torenvalk, van de Griel, Duponts Leeuwerik en vele andere soorten.

Wie in de toekomst deze prachtige vogels nog in hun natuurlijke biotoop wil zien koopt nu dit fraaie T-shirt. U kunt het bestellen door f 24,95 + f 4,50 verzendkosten over te maken op giro 1882523 t.n.v. Vogelbescherming Zeist onder vermelding van T-shirt Griel en maat (M, L, XL).

Meer over de achtergronden van deze unieke beschermingsactie leest u in het juli-nummer van VOGELS (overal ook los verkrijgbaar).

VOGELBESCHERMING NEDERLAND

Dutch Birding

Address Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands

Editorial secretariat Arnoud van den Berg (+31-23378024) and Gerald Oreeel (+31-251870992, fax +31-205803266)

Editors Arnoud van den Berg, Tom van der Have, Ferdy Hieselaar, Graham Holloway, André van Loon, Gerald Oreeel and Frank Rozendaal

Photographic editor René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel, Netherlands (+31-104508879)

Consulting editors Christine Barthel, Peter Barthel, Enno Ebels, Klaas Eigenhuis, Dick Forsman, Ted Hoogendoorn, Killian Mullarney, Hans Schekkerman, Hadoram Shirihai and Peter Symens

Editorial assistants Ruud van Dongen, Gerald Driessens, Hans Gebuis, Hans van der Meulen and Peter de Rouw

Production and lay-out André van Loon (+31-206997585) and René van Rossum

Advertising Peter Meijer (+313480-31905)

Subscriptions 1992: NLG 52.50 (Netherlands) or BEF 1000 (Belgium) annually; NLG 60.00 (other countries inside Europe) and NLG 65.00 (countries outside Europe). Giro account (Netherlands) 01 50 697; giro account (Belgium) 000 1592468 19; bank account 54 93 30 348 of ABN-AMRO (Amsterdam). Accounts are in name of Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands. Payment may also be made by credit card (Access, Eurocard, MasterCard or Visa). Please indicate account number and expiry date and append signature. Note: This method of payment is not applicable to subscribers resident in the Netherlands and Belgium.

For subscriptions, information and changes of address, please write to: Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands.

Dutch Birding is a bimonthly journal with issues in February, April, June, August, October and December. It publishes articles and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Benelux, Europe and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region.

Manuscripts should be typewritten with double line-spacing and wide margins on both sides. Word-processed manuscripts can also be submitted, either in Macintosh or MS-DOS format. More information is available from the editorial secretariat.

A schedule of payment rates for authors, photographers and artists is available from the editorial secretariat.

Dutch Birding Association

Address Dutch Birding Association, Postbus 75611,
1070 AP Amsterdam, Netherlands

Dutch Birding Association is sponsored by
Nuts-Aegon Ziektekosten NV

Board Paul Knolle (president), Enno Ebels (secretary), Arnold Veen (treasurer), Arnoud van den Berg, Roy de Haas, Peter Meijer and Gerald Oreeel

Board assistants Gerald Driessens, Ron van den Enden, Leo Heemskerk, Ferry Ossendorp, Wim van der Schot, Kees Tiemstra, Dieuwke van der Veen and Peter van der Wolf

Travel-reports service Dirk de Moes, Postbus 94, 3956 ZS Leersum, Netherlands (+31-343457501)

Dutch Rarities Committee

Address CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Netherlands

Members Arnoud van den Berg (chairman), Pieter Bison (secretary +31-206715783), Rolf de By (archivist), Cock Reijnders, Kees Roselaar, Hans Schekkerman and Gerard Steinhaus

© 1992 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2878.

Printed by Albédon/Klop BV, Postbus 3211, 2220 CE Katwijk, Netherlands

Dutch Birding

Jaargang 14 nummer 3 juni 1992 *Volume 14 number 3 June 1992*

Artikelen

- 73 Rare birds in the Netherlands in 1990 *Arnoud B van den Berg, Rolf A de By & CDNA*
91 Taxonomic status of yellow-legged Herring Gulls in eastern Baltic *Pranas Mierauskas & Edmundas Greimas*

Birds in the CIS

- 95 Birds of steppes and deserts *Algirdas J Knystautas*

Mededelingen

- 99 Egyptian Plover in Poland in October-November 1991 *Marek Zielinski*
100 Etymology of specific epithet 'melba' *Klaas J Eigenhuis & Joop Swaab*

Brieven

- 100 Atlantic Petrel in the Western Palearctic *W R P Bourne*

ICBP news

- 102 Conservation expeditions successes *Jonathan Eames*

Mystery photographs

- 103 Mystery photograph 46: Solitary Sandpiper *Colin Bradshaw*

Asian-Pacific birds

- 104 Selangor International Bird Race *Arnoud B van den Berg & Cecilia A W Bosman*

Recensies

- 107 *Atlas des oiseaux de France en hiver* by D Yeatman-Berthelot *André J van Loon*
107 *Geïllustreerde encyclopedie van de vogels – een compleet overzicht van alle vogelsoorten van de wereld* door C M Perrins (redactie, in samenwerking met ICBP) *André J van Loon*
108 *A dictionary of scientific bird names* by J A Jobling *André J van Loon*
109 *Conserving migratory birds* by T Salathé (editor) *Tom M van der Have*

CDNA-mededelingen

- 109 Roodkeelpieper en Roodmus niet langer beoordeeld door CDNA

DBA-nieuws

- 110 Nieuwe Dutch Birding-telefoonlijst; Jagers-gids; Nog enkele plaatsen vrij op pelagic trips; Nieuwe rekening-nummers; New accounts

Recent WP reports

- 110 Recent WP reports: March-April 1992 *Arnoud B van den Berg*

Recente meldingen

- 114 Nederland: maart en april 1992 *Ruud M van Dongen, Hans Gebuis & Peter W W de Rouw*
117 België: maart en april 1992 *Gerald Driessens*

DB Actueel

- 119 Lijstjes en getallen; Ringsnavelmeeuw: een grensgeval; Rotszwaluw bij Trekteipost Breskens; Vrouwtje Cirlgors bij Trekteipost Breskens

Aankondigingen & verzoeken

- v Association for Bird Protection; 'Landschappen in Zuid-Holland'; Request for reprints on owls; Zeetrekpost Hondsbossche Zeewering

Voorplaat: Roodmus *Carpodacus erythrinus*, Galjootweg, Almere, Flevoland, 22 mei 1990 (*Hans Gebuis*)

Front cover: Scarlet Rosefinch *Carpodacus erythrinus*, Galjootweg, Almere, Flevoland, 22 May 1990 (*Hans Gebuis*)

Abstracted/indexed in: Auk, Ecological Abstracts, Emu, GEOBASE (Geo Abstracts Database), Ibis, Wildlife Review, Zoological Record